31 Aralık 1986
31. Dezember 1986
Nummer 99
15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

1986'dan

Tüm okurlarımızın yeni yılını yürekten kutlarız. Özlem ve umutlarımızın gerçekleşmesi dileğiyle nice nice yıllara

Türkiye Postası

1987'ye

Recklinghausen-Süd'de bir kahvede seçim oylamasına katılan işçilerimiz.

Federal Almanya'da sürdürülen kampanya büyük ilgi görüyor

Seçim hakkı için...

● Yazısı Sayfa 6'da

DİSK davasında 15 yıla varan cezalar

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra tutuklanan ve askeri savcı tarafından 52' si hakkında ölüm cezası istenen DİSK yöneticileri hakkında 15 yıla varan ağır hapis ve sürgün cezaları verildi. DİSK ve DİSK'e bağlı 28 sendika kapatılacak, ceza alanların ömür boyu kamu haklarından mahrum edilmelerine karar verildi.

24 Aralık 1981 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde başlayan ve **'savaş hali'** hükümlerinin uygulandığı duruşmalarda 817 sayfalık iddianamenin okunması 4 ay sürdü. En son tahliyelerin 22 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştiği mahkemelerde tutuklu sanıklar ve avukatlar cezaevi koşulları hakkında defalarca suç duyurusunda bulundular.

● Yazısı Sayfa 4'de

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk

Türk-İş Genel Kurulu'nda DİSK kararı protesto edildi

Türk-İş 14. Olağan Genel Kurulu 22-28 Aralık tarihleri arasında Ankara'da toplan-

Ingolstadt'ta 60 işçi ailesinin sınırdışı edilme kararı alındı

Yeni sorular

yurusunda bulundular.

Yazısı Sayfa 6'da

Yazısı Sayfa 4'de

Yeni sorular

MOSKOVA onyedi aydır atom denemelerini durdurdu. Onyedi aydır Amerikan hükümetini de atom denemelerini durdurmaya çağırıyor. Reagan bu çağrılara tam 24 defa atom bombası patlatarak karşılık verdi. İlan ettikleri moratoryumdan (denemelerin durdurulması) buna rağmen vazgeçmeyen Sovyetler ABD'ye tanıdıkları süreyi dört kere uzattılar. Buna rağmen olumlu bir cevap alamadılar. 18 Aralık günü Moskova'da bir açıklama yapan Dışişleri Bakan Yardımcısı Petrovski, ABD yeni yılda atom denemesi yapmazsa kendilerinin de denemelere başlamayacağını, ancak eğer karşı taraf denemeleri sürdürüp yeni silahlar geliştirmeye devam ederse Sovyetler'in de 1 Ocak 1987'ye kadar tanıdıkları süreyi bir daha uzatamayacaklarını açıkladı.

ATOM denemesi yapılsa ne olur, yapılmasa ne olur diye düşünecekler şunu söyleyebiliriz: Deneme yapmadan yeni cins nükleer silah geliştirmek mümkün değil. Bu yüzden denemelerin durdurulması yeni cins nükleer silahların geliştirilmesini engellemek için etkili bir yol. Nitekim bu yüzden de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu yalnızca bir karşı oyla (o da ABD'ni oyu) atom denemelerinin durdurulmasını istedi.

REAGAN yönetimi Moskova'nın çağrısını geri çevirmek için bin dereden su getirdi. İlkin Sovyetler'in önceden daha çok deneme yaparak ABD'yi geçtiklerini, moratoryum çağrısıyla bu avantajı elde tutmaya çalıştıklarını iddia ettiler. Ne var ki tarafsız ülkelerdeki (örneğin İsveç) araştırma merkezleri 1945-1985 yıllarında Sovyetler'in yaptıkları toplam 563 denemeye karşılık ABD'nin 801 deneme yapmış olduklarını açıklayarak Reagan'ın iddiasını yalanladılar. ABD Cumhurbaşkanı bu sefer denemelerin durdurulması yönünde yapılacak bir antlaşmanın anlamsız olduğunu, çünkü Sovyetler'in bu antlaşmaya uyulup uyulmadığının yerinde kontrol edilmesine izin vermediklerini iddia etti. Ancak Gorbaçov 21 Kasım 1985 tarihli açıklamasıyla bu iddiayı da yalanladı ve kendi topraklarında yapılacak kontrolleri de kabul ettiklerini duyurdu. Daha sonra bir grup Amerikalı bilim adamına Sovyet deneme sahasında gerekli ölçümleri yapmaları için izin verildi.

17 ay süren tek taraflı moratoryum boşa gitti denebilir mi? Bu soruya gönül rahatlığıyla **"hayır"** diyebiliriz. Bir kere kimin silahlanma yarışını durdurmak istediği, kimin ise bu uğurda yapılan bütün çağrılara kulak tıkadığı bir kere daha görüldü. İkincisi, Sovyet hükümeti ileride de denemeleri ABD ile karşılıklı olarak durdurmaya her zaman hazır olduğunu açıkladı. Üçüncüsü, bütün dünyada atom denemelerinin durdurulmasını isteyen güçlü bir hareket doğdu. O kadar ki, Amerikan parlamentosu bile aldığı bir kararla Reagan'dan atom denemelerinin durdurul-

Arkası 2. sayfada

Türkiye Postası

Ingolstadt'ta 60 işçi ailesinin sınırdışı edilme kararı alındı

Sınırdışı edilmeye karşı açlık grevi

22 Aralık günü Ingolstadt'ta 60 işçi ailesinin sınırdışı edilmesi kararı üzerine 15 Türk DGB binasında açlık grevine başladı. Açlık grevi yapanların beşi bayan. Bunların da üçü hamile.

Sınırdışı kararı üzerine Ailenin Birliğini Koruma Girişimi belediyeye ve partilere müracaat etti. Gerici CDU ve CSU bunun insanlık dışı bir olay olduğunu kabul etmelerine rağmen uygulamanın durdurulması yönünde yardımcı olmayı reddettiler. Grevi DGB'nin dışında DKP, Yeşiller, SDAJ, VVN, Türk Kültür ve Spor Derneği de destekliyor. Yeşiller'den Petra Kleine konuyu Belediye Meclisi'ne getirdi. Belediye Meclisi bu konuda şu kararı aldı: **Sınırdışı uygulamalarının Anayasa Mahkemesi'nde görüşülüp karara bağlanana kadar durdurulması gerek. Belediye başkanı Bavyera Eyalet Meclisi'ne konuyu götürüp oy birliği ile bu yönde bir karar çıkartılması yönünde çalışılacak; belediye başkanı özel olarak da Bavyera hükümetinden uygulamanın kaldırılmasını isteyecek.**

Uygulamanın kaldırılması için 24 Aralık günü bir yürüyüş yapıldı.

Celalettin Kesim anılıyor

5 Ocak 1980'de faşistler tarafından Berlin'de öldürülen Celalettin Kesim

Celalettin Kesim ölümünün 7. yılında Berlin'de anılıyor. 22 kuruluşun "Yabancı düşmanlığına ve senatonun ilticacılar politikasına karşı insanca birlikte bir yaşam için" belgisiyle duyurduğu yürüyüş 5 Ocakta saat 18'de Türkiyeliler Merkezi önünden başlayarak, Kesim'in öldürüldüğü yer olan Kottbusser Tor'da bir mitingle sona erecek. Mitingde Sevim Kesim de konuşacak.

Nikaragua'da bir ay

IG Metall çalışma grubuyla Nikaragua'ya giden Abdullah Kıran'la görüştük

Sayfa 7'de

protesto edildi

Türk-İş 14. Olağan Genel Kurulu 22-28 Aralık tarihleri arasında Ankara'da toplandı. Genel başkanlığa yeniden **Şevket Yılmaz**'ın seçildiği kurultayda Özal hükümeti sert bir dille eleştirildi.

Kongre devam ederken DİSK'le ilgili kararı öğrenen delegeler, DİSK'in kapatılmasını ve yöneticilerinin ağır cezalara çarptırılmasını protesto ederek **"DİSK'e özgürlük"** sloganları attılar. Mahkumiyet kararı üzerine kongrede bir konuşma yapan Şevket Yılmaz ve Türk-İş eski genel başkanı Halil Tunç kararı sendikal özgürlüklere vurulmuş ağır bir darbe olarak değerlendirdiler.

Yazısı Sayfa 4'de

Başı 1. sayfada

Yeni sorular

masını istedi. Bu talep bundan sonra da gündemde kalacaktır.

ATOM SAVAŞI = İNSANLIĞIN YOK OLMASI. Günümüzde dünyanın temel denklemi budur. Bu acımasız gerçeği bütün çıplaklığıyla görmek ve herşeyi buna göre ayarlamak gerekiyor.

BU uğurda yapılan fedakarlıklar boşa gitmiyor. Kimin sorumlu davrandığı, kimin ise insanlığın varlığını bir mirasyedi çılgınlığıyla kumar masasına sürdüğü görülüyor.

ALTI yıllık yasaktan sonra tekrar Moskova'ya dönüp Bilimler Akademisi'nde çalışmaya başlayan Saharov Amerikan gazetelerine verdiği bir beyanatta **"ben de Gorbaçov ile aynı şeyi istiyorum"** demiş ve Reagan'ın Yıldızlar Savaşı projesine karşı çıkmış.

YILLARDIR Sovyet rejimine karşı olanların en ünlüsü diye tanıdığımız Saharov'a bu sözleri söyleten nedir?

İNSANLIĞIN yok olmasını önlemek için çalışmak - Bu öylesine herkesin kabul edeceği, hak vereceği, destekleyeceği bir dava ki, bugüne kadar aynı uğurda çalışmayı hiç düşünemediğimiz insanlarla birlikte yürümemize yol açabilir, açmalıdır. Eğer bu birlikteliği kolay kolay gerçekleştiremiyorsak, bırakalım gerçekleştirmeyi, gözümüzün önünde canlandırmakta bile zorlanıyorsak, sebebini biraz da kendimizde aramamız gerekmez mi? Çevremize nasıl bakıyoruz? Bugüne kadar ayrı durduğumuz, hatta karşı karşıya düştüğümüz insanlarla bir araya gelebilmek, buluşma noktaları yaratabilmek için işe kendi önyargılarımızdan, kendi davranışlarımızdan başlamak gerektiğini kavrıyor muyuz?

ARTIK bu sorulara daha fazla kafa yormaya başladıysak Uluslararası Barış Yılı'nda biraz olsun bir şeyler öğrenebildik demektir.

Türkiye Postası

Açlık grevi başarı ile sona erdi

Geçtiğimiz ekim ayının sonlarında yapılan 80 kişilik bir açlık grevi 24 saat sonra sona erdi. Kendiliğinden başlayan açlık grevi tüm Freibourg'daki görevlileri şaşkına döndürdü. Hele hele Freibourg ilticacılar sorumlusu bayan **Kutman**'ın uykusunu öylesine kaçırmıştı ki, yanımıza geldiğinde derhal taleplerimizi söylememizi istedi. Yalnız bir şartla. Birincisi yayına sızdırılmayacak. İkincisi greve son verilecek. Zaten taleplerimiz kendi doğal hakkımız olduğu için daha önceden liste yapmıştık. Bayan Kutman'a verdik.

Taleplerimiz şunlar: Görevlilerin bizlere karşı insanca davranması; yemeklerin düzeltilmesi; kalan yemeklerin bir gün sonra tekrar verilmemesi; izinlere konan sınırlamanın kaldırılması; arkadaşların bir iki gün geç geldiklerinde yerlerini kaybetmemesi; ihtiyacı olanlara elbise verilmesi.

Bayan Kutman bunları seve seve kabul etti. Ve şimdi eskiye oranla düzeldi. Kampın uzaklığı kente 42 kilometre. 20 kilometre ise bir küçük ilçeye. Bir dağın başında. 20 dakika yaya yürünmesi gerek.

Kampta iki tane görevli, 80 tane Türkiyeli ilticacı bulunmaktadır. 3 ay orada bekletip, üç ay sonra zaten iltica talebine red gönderiyorlar. Yani bu insanlara İsviçre'yi tanıtmamak, ekonomik baskı, psikolojik baskı vs.

İsviçre-Freiboug'tan bir okuyucumuz

OKUYUCU POSTASI

Sağlıklı yaşam

İlaç kullanımı konusunda birçok sorunun olduğu, rastgele ve bilgisizce ilaç alınması nedeniyle yarardan fazla zarar getirdiği bilinen bir gerçek. Yabancılar arasında ve özellikle Türkiyeli kadınlar arasında bu yakıcı bir sorundur. Ne var ki, şimdiye kadar Türkiyeli kadınları aydınlatma yönünde hemen hemen hiçbir şey yapılmamıştır. Oysa geçtiğimiz pazar günü düzenlediğimiz **"Sağlıklı Yaşam I - İlaç kullanımı"** toplantımızda çok geniş bir katılımın (60) oluşu ilginin ne kadar büyük olduğunu göstermiştir.

İlaç nedir? Neden kullanılmalı? Etkisi nasıl? Ve zararları konusunda bir eczacı arkadaşımız hazırlanmıştı.

Bu toplantıda bizler, yani göçmen işçiler dil yetersizliğinden ötürü, aldığımız ilacın ne kadar zararlı olduğunu ve yanlış kullanımının daha da kötü sonuçlar doğurduğunu gördük. Ne yazık ki doktorlar tarafında bu yeterince aydınlatılmıyoruz. Bazı doktorlar bizleri yalnızca bir para kaynağı olarak görüyorlar. Burda şunu belirtmek isteriz: Bundan 3 yıl önce Hamburg Üniversitesi Psikoloji bölümünde bir araştırma sonucu doktorların rahatakaçarak, yabancı işçilere yalnız ilaç vermekle yetindikleri, üstelik yabancılarla ortalama ancak **"5 dakika"** görüşebildikleri belirlenmiştir.

Yapılan araştırmanın açıklanması bir yıldır engellenmektedir.

İnsanın değeri bu kadarmış??!!

Hamburg Türkiyeli Kadınlar Grubu

Karanlık işler

İsveç'den Polonya'ya kaçak baskı malzemesi götüren, TIR şoförü Lennart Järn Polonya'da tutuklandı.

Gönderilen kaçak baskı malzemelerinin, Polonya'daki sosyalist rejime karşı kullanılmak üzere Solidarnoş ve diğer gizli örgütlere teslim edilmek üzere gönderildiği kesinlik kazandı.

İsveç'de çıkan Iş (arbetet) gazetesine göre; kaçakçılık olayıyla Isveç gizli polisi arasındaki ilişki, TIR'ın Ystad'da feribota bineceği sırada ortaya çıktı. Gümrük memurları Ystad'da TIR'ı aramak istiyorlar. Fakat memurlara TIR'dan polisin haberi olduğu, isterlerse (Säpo)'ya **"Isveç gizli polisine telefon edip sorabilecekleri"** söyleniyor. Gerçekten Isveç gizli polisi Säpo'ya telefon edilip edilmediğini belgelerle ileri süremeyiz, ama sahte bir plaka, ehliyetsiz şoför, 73 fotokopi makinası, 13 bilgisayar, 12 ofset baskı makinası ve bir ton mürekkeple TIR yoluna devam ediyor.

Ystad'daki gümrük yöneticisi, Olle Zimm'in açıklamasına göre, TIR Ystad'da kontrol edilmiyor. Çünkü Isveç ve Polonya gümrüklerince tanınan bir kişi olan TIR şoförü Lennart Järn'in **"Yüküm yok"** açıklaması yetiyor.

Lennart Järn'in Polonya'da tutuklanmasından sonra, Ystad emniyet müdürü Kaj Hansson ilk araştırmasını yapıyor ve olayı Isveç'in diğer ülkelerle olan ilişkisini zedeleyici nitelikte gördüğü için görevi il emniyet müdürüne devrediyor.

Olayın basına yansımasından sonra, Malmö'deki gizli polis müdürü kaçakçılık olayıyla olan ilişkilerini kabul etmiyor. Diğer taraftan Skåne'deki Solidarnoşçuların temsilcisi de bu ilişkiyi inkar etmekte ama Polonya'ya giden malzemenin kendi örgütlerine ait olduğunu söylemektedir.

Polonya hükümetince yapılan açıklamaya göre; Lennart Järn 67 kez Polonya'ya gelmiştir. Lennart'ın ifadesine göre, TIR'ı DDR sınırına yakın Zielona Gora'ya parkedecek ve TIR'ı bekleyenler oradan malzemeyi alacaklarmış.

Bu Polonya'ya yapılan ilginç kaçakçılık olayının ilk olmadığı, daha önce de 2 İsveç'linin aynı şekilde matbaa kaçakçılığından tutuklandığı belirtiliyor.

Bu olay İsveç'te halktan gizli, karanlık işlerin çevrildiğinin, tarafsızlık adına kimlere hizmet edildiğinin açık belgesidir.

Stockholm/İsveç

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Doğramacı

"CUNTA DOGUMLU" YÖK ve Özgür Üniversitelere Gazetelerden "YÖK Kılık Kıyafet Emirleri-31.03.1983"

Yeniden Öldürün Kalanları,
Sayın Doğramacı.
Efendim! Özgür rejim ülkeyi
doğruyor,
Siz okulları,
okuyan ve okutanları.
Hem siz iyi kitap doğrarsınız;
Profesörsünüz çünkü,
anlarsınız.
Kanun Doğramacı, yasası da
YÖK'tür,
Söktür İhsan Bey söktür.
Okul, sıra, masa 'nemize' gerek
Emret yönetilere onları da kırıp
döktür.
İyi çalışıyorsun Doğramacı.
Sakın ki terleyip tekleme,
Beynin gibi ciğerlerin de üşür.
Hem kızma "canım İhsan Bey"
Belli ki sülalende usta bir
berber var
Yoksa çıkardığın,
Kılık kıyafet emirleri neye yarar.
Sakal yasak. Sinek kaydı traş.
Bıyık fındık. Favori azıcık.
Dazlak baş.
Unutmuşsun Doğramacı.
Doğranacak birşeyler daha
kaldı.
Onu da hallet barı nüfus
artmasın.
Sayın Prof. Dr. İhsan
Doğramacı
Şimdilik haklısın,
Ama sonun acı.
Siz devam edip,
Yeniden Öldürün Kalanları
Yalnız hastalığın kötü, galiba
bulaşıcı.
Çok çalışıyorsun beyim
Gece gündüz uykusuz
Olur olmaz saldırana kuduz
derler kuduz

M.E./FAC

Atomlu dünya

Şu sımsıcak yaşanası dünyada
Bir atomu sevmem bir de
patronu
İkisi de insanlığın ayıbı
Bir atomu sevmem bir de
patronu
Biri sülük gibi emer kanımı
Biri taksit taksit alır canımı
Dinle ey insanlık bu feryadımı
Bir atomu sevmem bir de
patronu
Kimimiz çıplağız kimimiz rezil
Kimimiz aç gezer kimimiz sefil
Ekmeğe muhtacız atoma değil
Bir atomu sevmem bir de
patronu
Atom insanlığın yüz karasıdır
Patron da atomun bir parçasıdır
Sömürü savaşın öz babasıdır
Bir atomu sevmem bir de
patronu
Patronlar işçiden milyonlar
kapar
Atomlar üretir silahlar yapar
Açlıktan ölsen de sana kim
bakar
Bir atomu sevmem bir de
patronu
Patron uşağını diker başıma
Zehir katar ekmeğime aşıma
Her ikisini de mezar taşına
Bir atomu sevmem bir de
patronu

İsmet Çakı/FAC

Sorumluluk taşıyan bir gazete

Türkiye Postası kurulup çıktığı günden bugüne kadar okuyup izlediğime göre

Ruhi Su gibi

1986'dan devraldığımız bilgi ve

TEMSİLCİ VE GÖNÜLLÜ MUHABİRLERİMİZE ÖNEMLİ DUYURU

kımız olduğu için daha önceden liste yapmıştık. Bayan Kutman'a verdik.

re ise bir küçük ilçeye. Bir dağın başında. 20 dakika yaya yürünmesi gerek.

Türkiye Postası	Abone Fişi
Adı-Soyadı	6 aylık (12 sayı) ☐
Adresi	1 yıllık (24 sayı) ☐
	Tarih:
Ülkesi	

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaiserberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirim.

Tarih **İmza**

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederuflich- die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzamla -her an geri alabilmek üzere- TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontomdan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)

-jährlich ☐
-yıllık

Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)

-halbjährlich ☐
-6 aylık

Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in:
(Bankamın/postahanenin adı)
(Yeri)

Konto Nr.:
(Hesap numarası)

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika	Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsveç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	180.- FF	18,- £	70 G	190 Kr

bir gazete

Türkiye Postası kurulup çıktığı günden bugüne kadar okuyup izlediğime göre tüm çalışan insanların hak ve özgürlüklerini gerçekleştirmesini dile getirmektedir.

Diğer bir önemli özelliği ise, ülkemizdeki haberleri anında okuyuculara sunmaktadır.

Üçüncü özelliği yorumları, çok doğru değerlendirmektedir. Türkiye Postası yurt dışındaki biz yurttaşlarını bilgilendirmektedir. Türkiye'deki aydınlarla dayanışmayı dile getirmektedir. Türkiye'deki demokrasi güçleriyle dayanışmasını hiçbir zaman esirgememiştir.

Türkiye Postası tüm insanların çıkarlarını savunmak için sorumluluk taşımaktadır.

Hüseyin Akışlı/Weinheim

İşçi örgütlerinin çalışmalarına daha çok yer verin

Bizler yeni bir girişimde bulunarak Federal Almanya'nın küçük bir kasabası olan Steinfurt'ta çalışmalarımızı sürdürebilmek amacıyla bir **Aile Dostluk Grubu** kurmuş bulunuyoruz.

İlk çalışma olarak bu sene yılbaşını çevremizde bulunan ailelerle birlikte kutlamayı hedefledik. Bu konuda girişimde bulunduk.

Diğer yörelerdeki çalışma grupları deneyimlerini gazetemize aktarırlarsa bize deneyim kazandıracaklardır. Bizler ise çalışmalarımızı daha iyi yürütme olanağı bulacağımıza inanıyoruz. Gazetemizde böylesi konulara yer verirseniz memnun oluruz.

Steinfurt Aile Dostluk Grubu

Nafize ve **İsmail Erşan**'ın 24.12.1986 günü kızları **Nil İnci** dünyaya geldi. Frankfurt Halkevi adına kutluyoruz.

1986'dan devraldığımız bilgi ve deney birikimi ile 1987 yılını daha başarılı bir yıl yapalım. Dünya'da barış, F.Almanya'da eşit haklar ve Türkiye'de demokrasi mücadelesine katkımızı daha da yükseltelim.

1987 yılı sadece sağlık, mutluluk ve başarı değil, aynı zamanda hoşgörü, sevgi ve dostluk getirsin.

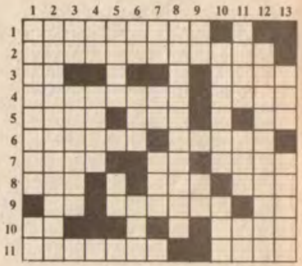
FİDEF
GENEL YÖNETİM KURULU

TEMSİLCİ VE GÖNÜLLÜ MUHABİRLERİMİZE ÖNEMLİ DUYURU

Gazetemize haber akışını sağlayan temsilci ve gönüllü muhabirlerimiz için birer tanıtma kartı düzenlenmektedir. Tüm temsilci ve gönüllü muhabirlerimizin bu kartlar için gerekli olan; **adı, soyadı, doğum tarihi, doğum yeri, adresi, kısa özgeçmişi, mesleği, şu anda hangi işle meşgul olduğu** gibi bilgileri daktilo ya da kitap harfleri ile yazarak **2 fotoğraf** ile birlikte gazetemiz adresine göndermelerini önemle rica ederiz.

Türkiye Postası

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1- YÖK yasasının babası bir profesörün soyadı, 2- Denizde tersyüz olup devrilmek, 3- Bir nota - **(Tersi)** İki yüzü keskin ve eskiden efelerin kullandığı bıçak, 4- Bir şeyi olduğundan fazla büyütmek - Ak'ın karşıtı, 5- Gemicilikte 'laçka'dan sonra söylenen kelime - **(Tersi)** Bir yılan türü - Kırmızıya denir, 6- Bıkkınlık belirten bir söz - **(Tersi)** Araba düdüğü, 7- **(Tersi)** Memurların üstü - Bir ünlem - (Tersi) Yaprakları salata yapmada kullanılan bir sebze, 8- İktidar - **(Tersi)** Saklanması gereken - İzmir'in bir ilçesi, 9- **(Tersi)** Olmaktan emir - (Tersi) Geçtiğimiz günlerde genel kurulu toplanan bir sendika konfederasyonu - Bir sıvı ölçüsü birimi, 10- **(Tersi)** Bir hayvan - **(Tersi)** Geri verme, 11- Iki fikirli olmak, karar verememek - Aşılması güç tehlikeli yer.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1- Üçkağıtçılık, dolandırıcılık - Boru sesi, 2- Hayata geçme ihtimali olan, 3- **(Tersi)** Balıklar onunla tutulur - Ülkemizde Arap kökenli, çokuluslu bir tekel, 4- **(Tersi)** Bromun simgesi - bir margarin yağı adı, 5- Kalpten çıkan kanı taşıyan atardamar - Yemek, 6- Ingilizce bey - **(Tersi)** Şan, lakap - Bir sayı, 7- Bir haber ajansı - Anonim ortaklığının kısa yazılışı - Bir fizik terimi, 8- Kurtuluş Savaşı'nın en önemli çarpışmalarından biri, 9- İlık'ın yarısı - Çöllerde ve bu günlerde Ankara'da da bulunmayan, 10- Ağır yükleri kaldırmakta kullanılır - **(Tersi)** Su önüne çekilir, 11- Bebek yemeği - Kuran öyle emrederek başlar - **(Tersi)** İsim, 12- Ülkemizde halkı korkutma, yıldırma aracı olarak kullanılan işkenceye başlama yeri (**Çoğul**), 13- Kalmak'tan emir - Arapça bir isim.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1- Yunusemre - Pi, 2- Uranus - Ortam, 3- Sam - Rektör, 4- uluK - Fuat - Ta, 5- Saz - Pt - Set, 6- çA - Saika, 7- Ulvi - Flama, 8- Ka - Revü - Etap, 9- Krema - Ti, 10- Tao - Ikilem.
YUKARIDAN AŞAGIYA: 1- Yusufçuk, 2- Ural - Alaka, 3- Namus - rO, 4- Un - Kahire, 5- Sur - Emi, 6- Esef - Savak, 7- Kupa, 8- Rotatif - Al, 9- eröT - Kle, 10- Tr - Saat, 11- Pa - Te - Mat, 12- Imbat - Apis.

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaiserberg **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler: Fransa-Paris** Tel: 1-42597402 **Isviçre** Tel: 21-335691 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890 336 **İngiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506 **Isveç-Stockholm** Tel: 08-7401941

1986: diktatörlüğün temellerini sarsan bir yıl

1986 yılı Türkiye'de 12 Eylül darbesinden bu yana ilk işçi mitinglerinin, grevlerin, toplu halk çıkışlarının yoğun olarak yaşandığı bir yıl oldu. Cuntanın süren baskısı, fişlemeler, güvenlik soruşturmaları, işkenceler işçilerin, öğrencilerin, emekçi halkın sesini yükseltmesini engelleyemedi. 28 Eylüldeki ara seçimler öncesi yapılan tüm tehditlere rağmen halk seçimlerde Evren-Özal rejimine hayır dedi. ANAP'ın oyları yüzde 32'ye geriledi. Evren'in var gücüyle savunduğu 1982 Anayasası açıkça tartışıldı. Tüm yasal muhalefet partileri bu tartışmaya katıldılar ve hepsi anayasanın değişmesi gerektiğini savundular. 1986 Evren-Özal diktatörlüğünün temellerinin sarsıldığı, muhalefetin, demokrasi mücadelesinin yükseldiği bir yıl oldu. Tüm bunlar 1987 yılına daha bir iyimser bakmamıza yolaçıyor.

İşçiler miting ve grev alanlarındaydı

12 Eylül'den bu yana ilk işçi mitingi 9 Şubatta Balıkesir'de yapıldı. Bunu 22 Şubat İzmir, 22 Haziran Eskişehir mitingleri izledi. İzmir mitinginde işçiler etraflarını kuşatan silahlara rağmen **"Hükümet istifa"**, **"Demokratik Türkiye, anayasa değişsin"**, **"İşkencecilerden hesap sorulsun"** vb. sloganlar attılar. Yapılan baskılar işçilerin diktatörlüğü protesto etmesini engelleyemedi. Grev haklarının budanmasına rağmen NETAŞ'ın İstanbul ve Ankara fabrikalarında 3300 ve İzmit'teki Pirelli lastik fabrikasında 630 işçi greve çıktı.

Tekel Genel Müdürlüğü'ne bağlı Üsküdar'daki Tütün İşleme Merkezi binalarının yıkılmak istenmesi burada çalışan 700 kadın tarafından protesto edildi. Kadınlar "açız, ekmek kapımızı kimse yıkamaz" gibi sloganlar attılar. Bu protestolar üzerine fabrika yetkilileri yıkımı ertelediler.

Bir mücadele yöntemi: Dilekçeler

8 Martta çeşitli görüş ve mesleklerden 7 bini aşkın kadının imzaladığı kadın hakları için dilekçe, ayrıca düşünce suçlarının yasalardan kaldırılması isteğini içeren 109 imzalı bir metni Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verildi. Türkiye'de nükleer silahlardan vazgeçilmesini isteyen bir di-

Türkiye muhabirimiz bildiriyor

Öğrenciler baskılara karşı açlık grevindeler

Altı öğrenci derneği yöneticisinin gözaltına alınması üzerine Siyasal Bilgiler Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde okuyan ve aynı zamanda öğrenci derneği yöneticisi, kurucu ve üyesi olan 26 öğrenci 28 Aralık günü açlık grevine başladı. Öğrencilerle birlikte, gözaltına alınan öğrencilerden **Beyhan Sunal**'ın annesi **Suzan** ve babası **Şevket Sunal** da açlık grevine başladılar. Anne ve baba gözaltındaki çocuklarına işkence yapıldığını ve haksız yere gözaltında tutulduğunu iddia ediyorlar. 29 Aralık günü halk türküleri sanatçısı **Ahmet Kaya** da öğrencileri desteklemek amacıyla açlık grevine başladı. Grev 1 Ocak gününe kadar sürdürülecek.

Öğrenciler üniversite yöneticilerinin öğrenci derneği yöneticilerini polise ihbar ettiklerini, polisin gelip bunları sınav salonundan çıkarıp götürdüklerini ve poliste işkence yapıldığını söylüyorlar.

Geçtiğimiz hafta bir öğrenci temsilcisi SHP milletvekili **Cahit Tutum** aracılığı ile meclis koridorunda İçişleri Bakanı **Yıldırım Akbulut** ile tartıştı. Öğrenci gözaltındaki arkadaşlarına işkence yapıldığını söylerken bakan, **"İşkence yapıldığına ilişkin bana somut deliller gösterin, böyle iddia olmaz"** diyordu.

Fikri Sağlar

Geçtiğimiz hafta içinde İstanbul'da Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri de yemek boykotu yapmışlardı. Öğrenciler anayasa göre daha önce izin almaya gerek duymadan dernek kurulabileceği savıyla harekete geçtiklerinde YÖK Yasası karşılarına çıkıyor. Bu yasaya göre dernek kurabilmek için YÖK'ten izin almak gerekiyor. Bunu aşarak dernek kurabilenler ise bu kez de üniversitelerde dekan ve rektörlerden baskı gördüklerini söylüyorlar.

SHP Genel Sekreteri **Fikri Sağlar** 19 Aralık günü açlık grevindeki öğrencileri ziyaret etti. Fikri Sağlar **"Bu eylemi desteklediklerini, öğrenci dernekleri konusundaki baskının öğrencilerin bilincini kırmak olduğunu, mevcut düzeni korumak isteyenlerin gençliği sindirmek istediklerini, geçtiğimiz dönemin tek suçlusu olarak işçilerle gençliğin gösterildiğini, sömürü düzenini kuranların bu yolla baskılarını sürdürdüklerini"** söyledi.

Fikri Sağlar ayrıca DİSK'in mahkumiyetini de eleştirerek **"Daha önce DİSK hakkında karar verenlerin tutumu karşısında mahkeme kararının göstermelik kaldığını"** söyledi.

Yayın yaşamı tehdit altında

Ankara'da Çark, Tansa ve Alkım Kitabevleri'nin sahipleriyle, üzerlerinde barış güvercini figürleri ile Ahmet Arif ve Hasan Hüseyin'den dizelerin yer aldığı yılbaşı tebriklerini satan 20 kişi gözaltına alındı. Ayrıca Düşün kitabevinde yapılan aramada içlerinde Nazım Hikmet ve Aragon'un da bulunduğu 130 kitap incelemeye alındı. Ayrıca Konya'nın Karaman ilçesinde aralarında gazeteci, kitapçı ve öğretmenlerin bulunduğu 16 kişi gözaltına alındıktan sonra sorgulamak için Konya'ya götürüldüler.

Şampiyonluk ne kadar sürecek?

Erol DENİZ

Türkiye basını günlerdir halterci Naim Süleymanoğlu'ndan bahsediyor. Bir gazete **"Süleymanoğlu zengin oldu"** başlığı altında, kendisine yağan hediyeleri sıralıyor: **"Ataköy'de dayalı döşeli bir daire, Ankara'da bir lojman, 50 milyon nakit para, 10 milyonluk mobilya, 2 milyonluk giyisi, ayda 500 bin lira maaş bağlanması, ayrıca bir ev ve otomobil".**

Bir başka gazetenin başlattığı bağış kampanyasında şimdiye dek 60

en keskin antikomünist güçleri için hiç de önemli değil. Önemli olan, Yunanistan, Kerkük ve Bulgaristan'da **"Türk sorunu"** yaratma yeltenişleriyle, Türkiye'nin içinde bulunduğu yakıcı sorunları kamuoyunun gözünden bir anda olsa kaçırmaktır.

Süleymanoğlu yarışmalara katıldığı Avustralya'dan Türk ve yabancı gizli servislerince kaçırılıp, bizzat Özal'ın özel uçağı ile Türkiye'ye getirilmiştir. Bu olayın zamanı

İsterseniz bu konuda 18.12.86 tarihli Milliyet gazetesini konuşturalım: Altın madalya sahibi Nafiz Karadeniz: **"Ben ve arkadaşım Rahmi Harunoğlu (Dünya gençler güreş şampiyonu) Bulgaristan'da spor akademisini bitirmek üzereydik. Herşeyi bıraktık, vatanımız dedik, iltica ettik. Türkiye'de ortada kaldık."**

Geçim sıkıntısından babasının gecekondusunda kalan Balkan şampiyonu, Olimpiyat 4. ve Avru-

zaladığı kadın hakları için dilekçe, ayrıca düşünce suçlarının yasalardan kaldırılması isteğini içeren 109 imzalı bir metni Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verildi. Türkiye'de nükleer silahlardan vazgeçilmesini isteyen bir dilekçe ve Ekmek ve Hak dilekçesi imzaya açıldı ve ilgi ile karşılandı. Işçi haklarını biraz daha kırpmaya yönelik Kıdem Tazminatı Yasa Tasarısı'na karşı 65 bin imza toplandı.

İşçiler Eskişehir mitinginde

Ulusal Konferans yapıldı

Türkiye Komünist Partisi'nin hazırladığı **"Ulusal Konferans Tezleri"** tartışmaya açıldı ve her kesimden insanların görüşleri alındı. Türkiye'de TKP yurtiçi parti örgütleri ve Danimarka'da yurtdışı parti örgütleri konferansı toplandı. TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu her iki konferansa da katıldı.

Halk hükümetin istifasını istedi

Kasımpaşa halkı ve pazar esnafı pazarlarının kaldırılmasına, Çukurbostanlılar ve diğer gecekondu halkı gecekondu yıkımlarına karşı topluca direndiler. Başbakan Özal yaptığı toplantılarda **"İş ekmek istiyoruz"**, **"Hükümet istifa"** gibi sloganlarla çok sık karşılaştı. Özellikle ara seçimlerden sonra protestolar daha da arttı.

Köy korucuları talimde

Kürt halkı üzerindeki baskılar sürdü

Kürt halkı üzerindeki baskılar bu yıl içinde polis, asker ve köy korucuları eliyle daha artırılarak sürdürüldü. Kürt köylüleri köylerinden sürüldü, anadilleri ile konuştuklarından dolayı haklarında soruşturmalar açıldı. İşkencelerden geçirildi. Kaçakları barındırıyorsunuz bahanesiyle köy erkekleri toptan gözaltına alındı. PKK üyesi olmakla suçlanan düzinelerle Kürt sorgusuz sualsiz öldürüldü. Hava Kuvvetlerine bağlı jetler Irak sınırını geçerek buradaki Kürt yerleşim bölgelerini bombaladılar.

Ankara'da öğrenciler açlık grevi yapıyor

Öğrenciler YÖK'ü protesto etti

Öğrenciler yoğun bir şekilde YÖK'ü ve öğrenciler üzerindeki baskıları protesto ettiler. İstanbul'da oturma eylemi ve yürüyüş, İzmir'den Ankara'ya yürüyüş, İstanbul, Ankara, İzmir, Muğla ve Bolu'da açlık grevleri yapılan eylemlerden bazıları.

Türkiye barış hareketi Dünya Barış Kongresi'nde

15-19 Ekim tarihleri arasında Kopenhag'da yapılan Dünya Barış Kongresi'nde Türkiye barış hareketi de gerek Türkiye'den gelen, gerekse yurtdışında oluşturulan delegasyonlarla temsil edildi. Kongreye katılanlar arasında Türk Tabipler Birliği Genel Sekreteri, bilimadamı ve yazarlar, Hak-İş Genel Başkanı, DİBAF, KOMKAR, Milli Görüş Teşkilatları, FİDEF Genel Başkanı, Barış Derneği Genel Sekreteri, sendikacılar, eğitimciler, gazeteciler gibi değişik görüş ve mesleklerden geniş bir kesim yeralıyordu.

İşkenceler gizlenemedi

Cunta bu yıl içinde çorap söküğü gibi birbirini izleyen işkence iddialarını örtbas edemedi. Polis Sedat Caner 200 kişiye işkence yaptığını açıkladı. SHP milletvekili Fikri Sağlar da 257 kişinin kaybolduğunu belirtti. Kamuoyunda işkencelere karşı büyük bir tepki oluştu.

Şahinkaya'nın ipliği pazara çıktı

Cunta şeflerinden Tahsin Şahinkaya'nın aldığı rüşvetler ve yaptığı yolsuzluklar bir bir ortaya döküldü. SHP'li Cüneyt Canver ve Fikri Sağlar'ın başını çektiği hesap sorma kampanyası kamuoyunda güçlü bir destek buldu. Adı geçenlerin verdikleri önerge ANAP'lı milletvekillerinin oyları ile mecliste reddedildi.

İdam cezalarına son

Adana sıkıyönetim mahkemesi 343 kişinin yargılandığı Dev-Yol davasında 19 kişiye ölüm, 13 kişiye ömür boyu, 156 kişiye de 24 yıla varan hapis cezaları verdi. Ayrıca birçok davada ölüm ve ağır hapis cezaları verilmeye devam edildi. Türk Tabipler Birliği idam cezalarının kaldırılmasını istedi. İşkencelerde görev alan Türk Tabipler Birliği üyesi 40 doktor hakkında soruşturma açtı.

Ankara'da bir lojman, 50 milyon nakit para, 10 milyonluk mobilya, 2 milyonluk giyisi, ayda 500 bin lira maaş bağlanması, ayrıca bir ev ve otomobil".

Bir başka gazetenin başlattığı bağış kampanyasında şimdiye dek 60 milyon toplandığı belirtilirken, halter şubesi olmayan Fenerbahçe kulübü bile **"200 milyonu gözden çıkardık"** demekte. Diğer bir gazete de **"Helikopterle Taksim meydanına inen Süleymanoğlu'nu 10 bin Istanbullunun bağrına bastığını"** yazarken, Semra Özal'ın kendisini **"Manevi evlat"** ilan ettiğine yer veriyor.

Bütün bunlar gerçek mi, değil mi bilmiyoruz ama, ülkemizin başta Evren-Özal çetesi olmak üzere

kaçırmaktır.

Süleymanoğlu yarışmalara katıldığı Avustralya'dan Türk ve yabancı gizli servislerince kaçırılıp, bizzat Özal'ın özel uçağı ile Türkiye'ye getirilmiştir. Bu olayın zamanı özellikle ve isabetli seçilmiş, 50 milyon Türkiye halkının kaderinin belirlendiği ABD ile yapılan SIA kölelik anlaşmalarının imzalandığı bir döneme rastlatılmıştır.

Süleymanoğlu da bundan önce gelenler gibi **"görevini"** yaptıktan sonra unutulacak, görevi bittikten sonra o da bitecektir. Çünkü ondan önce büyük ümitlerle gelen nice Naim'lerin akibeti aynı olmuştur. Fakat ona şimdilik de olsa gereksinim duyulmaktadır.

dik. Herşeyi bıraktık, vatanımız dedik, iltica ettik. Türkiye'de ortada kaldık."

Geçim sıkıntısından babasının gecekondusunda kalan Balkan şampiyonu, Olimpiyat 4. ve Avrupa 3'cüsü Hayri Sezgin: **"Türkiye'ye geldiğimden bu yana kendi yeteneğim ve kuvvetimle ayakta duruyorum. Güreşi bırakıyorum".**

Yakında, hem de çok yakında Süleymanoğlu da diğerleri gibi gazete sayfalarından silinecektir. Bu genç şampiyonun itildiği yolun nereye varacağını görmek zor değil. Fakat şu sıralarda ülke sorunlarını bir anlık da olsa unutturan Süleymanoğlu'na Başbakan Özal ne kadar teşekkür etse, yine de azdır.

Türkiye'de siyasi yasaklar

Ahmet EROL

Batı Avrupa'da, Türkiye'de siyasi yasaklar var denildiği zaman ilk akla gelen Bülent Ecevit, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan gibi 12 Eylül 1980 askeri darbesi öncesindeki siyasi liderlerin isimleridir. Askeri yönetimin 7 Kasım 1982'de yürürlüğe koyduğu anayasa ile siyasi yasak getirilen, eski siyasilerin sayısı 723'dür. 12 Eylül 1980'de siyasi partilerin merkez yöneticisi olanlar on yıl, milletvekili olanlar ise beş yıl siyaset yasağı kapsamasına alınmışlardır. Beş yıl yasaklı olanların, bu yasaklılık süresi Kasım 1987'de, on yıl yasaklı olanların yasaklılık süresi Kasım 1992'de sona erecektir. Bu durumda olanların siyasi yasaklarının kalkması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yasa teklifi verilmiş ve konu Türkiye'de yoğun bir şekilde tartışılmaktadır.

Ne varki, Türkiye'de siyasi yasaklar eski siyasilerle sınırlı değildir. Anayasa ve yasalarla onbinlerce kişiye siyasi yasak getirilmiştir. Başka bir deyişle toplumun belirli bir kesimine siyasi yasak getirilmiştir. Bunları şu şekilde kısaca sayabiliriz.

- Değişik toplum kesimlerinin hak ve çıkarlarını koruma ve geliştirme durumunda olan sendikaların, derneklerin ya da meslek kuruluşlarının siyasetle ilgilenmeleri, siyasal konularda açıklama yapmaları yasaktır. Sendika ve derneklerin yöneticileri milletvekili olamazlar, bir siyasi partinin yönetiminde yer alamazlar. Sendikalar, dernekler bir kuruluşa ortak iseler, kuruluşun yöneticileri de aynı şekilde milletvekili olamazlar. Dahası, sendika, dernek veya bunların ortak olduğu bir kuruluşun avukatlığını yapıyorsanız, yine milletvekili seçilemezsiniz, yasaktır. Belirttiğimiz kişilerin siyasetle uğraşabilmeleri için bu görevlerini bırakmaları zorunludur.
- Üniversite öğretim üyelerinin, öğrencilerin siyasi partilere üye olmaları, siyaset yapmaları yasaktır.
- 21 yaşını doldurmamış kişilerin oy kullanması yasaktır (seçimlerde)
- Devlet ve belediye memurlarının siyasi partilere üye olmaları ve siyaset yapmaları yasaktır.
- Siyasi partilerin kadın örgütü, gençlik örgütü kurmaları yasaktır.
- Siyasi düşünceleri nedeniyle bir yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkum edilenlerin af edilmiş olsalar bile yaşam boyu milletvekili seçilmeleri yasaktır. Üç yıl hapis cezasına mahkum edilenler bir siyasi partiye üye olamayacaklardır, yasaktır. Örneğin, bir duvara yazı yazan veya afiş asan kişi, bir gazete veya dergide yazı yazan kişi bu nedenle mahkum olduğunda, yaşam boyu milletvekili seçilemeyecektir.
- İlkokul mezunu olmayan kişiler, toplumda en saygın bir kişi de olsa hiçbir şekilde milletvekili seçilemeyecektir.
- Mahkeme tarafından kapatılan bir siyasi partinin kurucuları, merkez, il ve ilçe yöneticileri, yeni bir partinin kurucusu, yöneticisi olamayacaklardır.

Topluma getirilen siyasi yasakları daha da sayabiliriz. Görüldüğü gibi, askeri yönetimin 1982 Anayasası ve diğer yasaları, Türkiye'de siyaset yapmanın, siyasetle ilgilenmenin ve siyasal katılmanın sınırlarını alabildiğine daraltmıştır.

Bu yasakların olduğu ve sürdüğü bir ülkede demokrasiden ve demokratik gelişmeden sözedilebilir mi?

Bu yasaklar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa Konseyi ilkeleri ile çelişmiyor mu? Kuşkusuz tümüyle çelişiyor.

Sadece ve sadece belirttiğimiz siyasi yasaklar gözönüne alındığında; Avrupa Konseyi'nin, Avrupa Parlamentosu'nun, NATO'nun ve diğer kimi kuruluşların Türkiye'ye **"çifte standart"** uyguladığı gerçeği açık ve seçik olarak görülmektedir.

Mahkumiyet kararı tepkiyle karşılandı

24 Aralık 1981'de başlayan DISK davası, DISK'e bağlı 28 sendikanın ve DISK'in kapatılması, yöneticilere 15 yıla varan ağır hapis cezaları verilmesiyle sonuçlandı. Askeri savcı davanın başında 52 yönetici hakkında ölüm cezası istemiş ve iddianame 4 ayda okunmuştu. Mahkeme kararı yurtiçi, ve dışında sendikalar, demokratik kuruluşlar tarafından protesto ediliyor.

Istanbul 2 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinde beşbuçuk yıldan beri devam etmekte olan 1577 sanıklı DISK davası sonuçlandı. 264 DISK yöneticisine 1 yıldan 15 yıla kadar ağır hapis cezası verilirken 1169 sanık beraat etti. Mahkeme DISK'in ve bağlı 28 sendikanın kapatılmasına da karar verdi.

DISK Genel Başkanı **Abdullah Baştürk** ile genel sekreter **Fehmi Işıklar** ve DISK yürütme kurulu üyeleri **Ali Rıza Güven, Kemal Nebioğlu, Mukbil Zırtlıoğlu, Tuncer Kocamanoğlu** 10'ar yıl hapis, 3 yıl 4 ay sürgün cezalarına, **Celal Küçük** ve **Süleyman Çelebi** 8'er yıl 10'ar ay hapis, 2 yıl 10 ay sürgün cezalarına, DISK bölge temsilcileri de 5'er yıl 6'şar ay hapis, 1 yıl 10 ay sürgün cezalarına çarptırıldılar. En ağır ceza 15 yıl 8 ayla Yeraltı Maden-Iş sendikası genel başkanı **Çetin Uygur'**a verildi. DISK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları da 8'er yıl ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Mahkeme kararı ayrıca tüm ceza yiyenlerin kamu haklarından ömür boyu menedilmelerine karar verdi. Kararın açıklanmasından sonra bir açıklama yapan DISK avukatlarından **Ercüment Tahiroğlu** verilen kararın askeri yargıtay tarafından sonuca bağlanmasına kadar herhangi bir hukuki dayanağının bulunmadığını, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na tam üyelik başvurusu yaptığı sırada böylesine bir karar verilmesinin bir talihsizlik olduğunu söyledi.

Bu siyasi nitelikli bir karardır

Karar açıklandığı sırada Belçika'da bulunan DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk gazetecilerin sorusu üzerine Türkiye'ye döner dönmez temyiz mahkemesine başvurulacağını söyleyerek, **"İstanbul Sıkıyönetim Askeri mahkemesi tarafından verilmiş olan karar, ev-**

Abdullah Baştürk

göstermek hukuk ilkeleri ile bağdaşmıyor. Bu konuda DİSK'in yönetim organları Türkiye'de gerekli değerlendirmeyi yaparak açıklamalarda bulunacaklardır. Biz de yurtdışında bulunan DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların yöneticileri olarak mahkemenin verdiği bu kararı değerlendirip gerekli açıklamayı yapacağız" dedi.

Mahkumiyet kararları ve DISK'in kapatılmasına ilk tepki Türk-İş genel kurulundan yükseldi. Genel kurul sürdüğü bir sırada salona ulaşan haber kongre delegeleri tarafından şiddetle protesto edildi. **"DİSK'e özgürlük"** belgilerinin söylendiği salonda bir konuşma yapan Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** olayı üzüntü ile karşıladıklarını söylerken, eski Türk-İş genel başkanı **Halil Tunç** da bir açıklama yaparak, DİSK yöneticilerinin cezalandırılmalarının sendikal özgürlüklere indirilen ağır bir darbe olduğunu, **"Bir taraftan Batılı anlamda özgürlükleri savunurken, diğer taraftan ise, kişilerin ve özgürlüklerin düşüncelerinden dolayı mahkum edilmelerini onaylamak mümkün değildir"** dedi.

Brüksel'de bir açıklama yapan **Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu** (UHISK) Genel Sekreteri ise kararı sert bir dille kınayarak Türk hükümeti ile askeri yargıtaya kararların değiştirilmesi çağrısında bulunarak verilen bu kararla işçi sendikalarının haklarının ve uluslararası iş sözleşmelerinin çiğnendiğini belirtti.

Diğer yandan kararın duyulmasından sonra **Yunanistan Uluslara-**

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Kendine yakın onlara uzak

– O kafası kopası sendika.

– Cellat mısın, bakan mı? Kafa koparmaktan bahsediyorsun.

– Kim, açıkla!

– DISK... Söylüyorum işte.

***

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu, DISK'i **"kafası kopası sendika"** olarak görüyor. Bu görüşünü de TBMM Genel Kurulu'nda, bakanlığı ile ilgili bütçenin görüşülmesi sırasında, SHP milletvekillerinin eleştirilerini yanıtlarken açıklıyor.

Muhalefet sözcüleri o gün, kendisini ve üyesi olduğu ANAP iktidarını **"işçi haklarını gaspetmek"**le, **"12 Eylül'ün faturasını işçi sınıfına ve sendikalara çıkartmak"**la ve **"Çalışma yaşamını düzenleyen yasaları, işçiler aleyhine, 12 Eylül öncesinin çok gerisine çekmek"**le suçlamışlardı.

Bakan Taşçıoğlu bu suçlamaları karşılarken, **"Hayır, böyle bir durum yoktur. Iktidarımız işçi haklarını gaspetmemiştir; 12 Eylül'ün faturası işçilere ve sendikalara çıkartılmamıştır; ve de iş yasaları bugün 12 Eylül öncesinin gerisinde yasalar değildir."** demiyor. Ya ne diyor?

"O kafası kopası sendikalar bu hakları kötüye kullanmasalardı, şimdi yasalar bu durumda olmazdı." diyor.

Bir milletvekilinin bu sözlere müdahale ederek **"Kafa koparmaktan bahsediyorsun; cellat mısın bakan mı?"** ve **"Kim açıkla!"** diye bağırarak sorması üzerine de:

"DISK.. söylüyorum işte." yanıtını veriyor.

Ne kadar açık. Taşçıoğlu'na göre **"durum"** böyledir; -tersini savunamıyor- herşey muhalefetin belirttiği gibidir. Ancak bu **"durum"**un bir tek sorumlusu vardır ki, o da: **"DISK'tir, ve de kafası kopası"** bir örgüttür.

***

"Mükerrem Taşçıoğlu" adını da DISK'liler sanırız, bir yere

Türk-İş Genel Kurulu'nda DİSK'e özgürlük istendi

Türk-İş'in 14. Olağan Kongresi 22-28 Aralık günlerinde Ankara'da yapıldı. Özal hükümetini ve 12 Eylül rejimini hedef alan sert eleştirilerin yapıldığı kongre eski başkan Şevket Yılmaz'ın 152 oyla yeniden genel başkan seçilmesiyle sonuçlandı. Sosyaldemokrat kanadın adayı olarak bilinen Petrol-Iş Genel Başkanı Cevdet Selvi 140, MHP'ye yakınlığıyla tanınan Mustafa Özbek (Türk-Metal'den) ise 104 oy aldı.

Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada Özal hükümetinin yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yaptığını, eleştiri ve uyarılara ise kulaklarını tıkadığını söyledi. İşçiler sadece özel kesimde değil, kamu kesiminde de ihale ile alınıp satılan bir mal gibi muamele görüyorlar dedi. İşçilerin içinde bulunduğu durumun temel sebebinin anayasanın, Sendikalar Yasası'nın, Toplu İş Sözleşmesi Yasası'nın çağdaş işçi haklarıyla bağdaşmayan maddeleri olduğunu söyledi.

Genel kurulda konuk olarak söz alan SHP Genel Başkanı Erdal Inönü konuşmasında, **"...Türkiye gelir dağılımı açısından dünyanın en adaletsiz ülkelerine benzer hale gelmiştir. Bize göre gelir dağılımındaki bozulmaya son vermenin ve daha adil bir toplum haline gelmenin en temel koşulu eksiksiz demokrasidir. Demokrasinin özü katılımdır. Bütün yurttaşların si-**

Şevket Yılmaz

yasetle ilgilenmeleri, ülkenin sorunlarıyla ve kaderiyle ilgili sorumluluk taşımaları temel koşuldur" dedi.

DYP Genel Başkanı Cindoruk ise işçilerin karşılaştıkları sorunların temelinde 1982 Anayasası bulunduğunu ve suni demokrasi numaralarıyla kimsenin kandırılamayacağını söyledi. 1982 Anayasası'nın halk tarafından yapılmadığını söyleyen Cindoruk ev kadınları ve öğrenciler de siyaset yapmalıdırlar dedi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu konuşma yapmak için kürsüye çıktığında **"hükümet istifa"** sloganlarıyla karşılandı ve konuşması sık sık delegeler tarafından kesildi. Daha sonra kürsüye gelen Türk-İş eski Genel Başkanı Halil Tunç **"bu anayasaya şimdi evet der miydiniz?"** diye sorunca delegeler hep bir ağızdan **"hayır"** diye bağırarak cevap verdiler.

Sonuç olarak Türk-İş kongresi 12 Eylül rejimine karşı sert eleştirilerin dile getirildiği bir forum oldu. Ancak, eğer kongrede rejime karşı olan bütün güçlerin bir ittifakı kurulabilseydi, bu Türkiye'deki demokrasi mücadelesi açısından önemli bir adım olabilirdi. Bu yönde eğilimler gözlenmesine rağmen bunlar belirleyici olamadı. Kongrede solun **"ya hep ya hiç politikası"** izlemesi doğru değildi. Rejime karşı tüm muhalif güçleri birleştirecek bir tutum gerekliydi. Bu yapılamayınca değişik listelerin çatışması ön plana geçti. Seçim atmosferi ağır bastı. Türk-İş'in önümüzdeki dönemde hangi hedefler için ve nasıl mücadele edeceği meselesi ise arka plana kaydı.

Bu olumsuzluğun yanısıra kongrede DYP eğilimli sendikacılarla faşistler arasında beliren ayrılık kuşkusuz olumlu bir gelişmedir. Aynı şekilde sosyal demokrat eğilimli sendikacıların Türk-İş tarihinde bugüne kadar görülmemiş bir birlik içinde hareket etmeleri de olumlu bir gelişme olarak nitelendirilebilir. Böylece **"Türk-İş devlet güdümündedir, bu değişmez"** fikrinin yanlışlığı görülmüş oldu.

Olan 'Mehmetcik'lere ve 'Fantaros'lara oldu

Geçtiğimiz 19 Aralık günü Türkiye Yunanistan sınırı Keşan-Ipsala gölgesinde bir sınır olayı oldu. Her iki taraftan da ikişer kişi vuruldu. Teğmen Hakan Türkyılmaz, er Mehmet Kolyon ve er Zisis Karayorgos öldüler. Dimitris Karayanis yaralandı. Türkiye Yunanistan'ı bir nota ile protesto etti. Yunanistan Türkiye'yi sert şekilde suçladı. Her iki taraf da suçlamaları karşılıklı reddettiler.

barış, işbirliği istemleri unutturulmaya çalışıldı.

Özellikle sınır bölgelerimizde nöbetçilerin eskiden beri birbirlerine sigara alıp verdikleri, sohbet ettikleri, şakalaştıkları bilinirken birdenbire böylesi bir olay nasıl oldu? Koparılan toz duman arasında bu soru pek sorulmadı.

Ilk kurşunu kimin sıktığını, olayın bilinçli bir provokasyon olup olmadığını bilmiyoruz. Olayın

azından düşündürücüdür. Belleğimizi biraz yoklayalım. Daha birkaç hafta önce büyük sanatçı Theodorakis ülkemize gelmiş, binlerce kişinin coşkuyla izlediği konserler vermişti. Ardından Theodorakis'in girişimiyle iki ülkenin sanatçıları halklar arasındaki dostluğu geliştirmek için bir Dostluk Konseri kurmuşlardı. Bu olay her iki ülke halkı ve aydınları tarafından çok olumlu karşılanmıştı.

sini savunamıyor- herşey muhalefetin belirttiği gibidir. Ancak bu "**durum**"un bir tek sorumlusu vardır ki, o da: "**DISK'tir, ve de kafası kopası**" bir örgüttür.

***

"**Mükerrem Taşçıoğlu**" adını da DISK'liler sanırız, bir yere not edivereceklerdir. Bir gün gerekli olur diye.

Yine sanırız, Taşçıoğlu için böyle bir konuşma, bir başka açıdan da şanssızlık olmuştur. Kendisi "**fazla açık yürekli bulunabilir**". Bu nedenle siyasal yaşamına yakınları tarafından nokta bile konulabilir. Çünkü; DISK'in "**kafasının kopanlması**" istemi, okyanusötesi güçlerden yerli işbirlikçilere, 12 Eylülcü'lerden ANAP iktidarına kadar bir "**ortak istem**"dir. Ama bu istek böyle uluorta açıklanamaz. Bu tür işlerde, egemen için "**niyet**"in açık edilmemesi, gizlilik esastır. Taşçıoğlu açık vermiştir.

***

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, DISK'le ilgili konuşmasını 17 Aralık günü yapıyor. Üzerinden henüz bir hafta geçmiyor, 23 Aralık günü askeri mahkeme DISK davasının sonucunu açıklıyor. Karara göre, DISK ve bağlı sendikaları "**mahkum**" ediliyor, kapatılıyor. Yöneticileri "**suçlu**" bulunuyor; 10-15 yıla varan hapis cezalarına çarptırılıyor. Örgütün mal varlığına el konulacak.

Acaba bu karardan, 12 Eylül rejimi yanlıları, "**kafa**" isteyenler memnun mudurlar? Biz sanmıyoruz. Değillerdir. Mahkeme "**baş**" alamamıştır. Oysa onlar, DISK'ten gerçekten "**baş**" istemişlerdir. Urganlarda sıra sıra sallanan işçi liderleri görmek dilemişlerdir. Bu amaçla davayı 52 "**can**" için açmışlar, sonra bu sayısı 78'e çıkarmışlar, "**savaş hali yasası**" hükümlerine göre yürütmüşlerdir.

Olmadı.. başaramadılar. Ulusal ve uluslararası dayanışma cinayetleri önledi; "**ip**" ellerinde kaldı.

Acaba bu karardan, işçi-emekçi halk, 12 Eylül rejimine karşı güçler memnun mudurlar?

Hayır değillerdir. Neden olsunlar ki? Bu karar doğrudan onların kendilerine bir saldırıdır. Onlar kararın düzeltilmesini, kaldırılmasını, isteyecekler, bunda direneceklerdir. Ve onlar bu amaçla yine ve yeni baştan ulusal-uluslararası dayanışmayı yükselteceklerdir.

Çünkü, artık herkesçe biliniyor ki, DISK davası, Barış Derneği davası gibi davalar, 12 Eylül rejimine "**gerekçe**" oluşturan davalardır. Salt bu amaçla açılmışlardır. Bu davalar için "**beraat**" rejimin mahkum edilmesi anlamına gelir. DISK bunun için "**hüküm**" giymiştir.

DISK'e bu denli saldırı niçindir?

Yanıt açıktır. DISK, üyelerinin çıkarları için, sınıf temelinde mücadele veren bir sendikal kuruluştur. Buna "**sınıf sendikacılığı**" deniyor. DISK, ülkemizde sınıf sendikacılığının öncüsüdür. Böyle bir sendikacılıkta işçi sınıfı kendine "**yakın**" -sınıfsal çıkarına "**yakın**"- olur. Lâkin işçi sınıfı, sınıf sendikacılığında sermaye sınıfına, bunun devletine uzak olur.

Bunun "suç"u az değildir.

***

Türkiye işçi sınıfı, emekçi kesim DISK'i, onun sınıf sendikacılığı anlayışını tutmuş, benimsemiştir. Ülkemizde artık sendikal tercih bellidir; bu sınıf sendikacılığıdır. Siyasal rejim demokratikleştikçe bu durum iyice netleşecek, yığınları sar sacaktır.

Şimdi bütün sorun bu "**tercih**"ten çıkarak işçi sınıfının "**sendikal birliği**"ni sağlamaktır. Birlikten yana tüm güçler hep birlikte ve elele olarak.

Haydi! Bunun ilk adımı olarak NETAŞ grevcileri ile dayanışmaya... Tümümüz iki gün sigara içmiyoruz ve parasını grevcilere ulaştırıyoruz.

rusu üzerine Türkiye'ye döner dönmez temyiz mahkemesine başvurulacağını söyleyerek, "**İstanbul Sıkıyönetim Askeri mahkemesi tarafından verilmiş olan karar, evvelce de söylediğim gibi, siyasi nitelikli bir karardır. Kararın gerekçesini ayrıntılarıyla bilmiyorum. Askeri Yargıtay'a götüreceğimiz bu kararın adil bir çözüm getireceğine inanıyorum. Hafta sonunda yurda döndükten sonra diğer DİSK yönetim kurulu arkadaşlarımla görüşeceğim ve bu temaslardan sonra etraflı bir açıklama yapma imkanını bulacağım**" dedi.

Yine aynı gün görüşlerini telefonla öğrendiğimiz DİSK yürütme kurulu üyesi ve Maden İş Sendikası Genel Başkan Vekili **Kemal Daysal** ise, "**DİSK, yüzbinlerce üyeye sahip, açık faaliyet gösteren konfederal bir örgüt. Onun açıkça yaptığı eylemlerini 141. madde içinde**

rarla işçi sendikalarının haklarının ve uluslararası iş sözleşmelerinin çiğnendiğini belirtti.

Diğer yandan kararın duyulmasından sonra **Yunanistan Uluslararası Demokrasi ve Dayanışma Komitesi (EEDDA), Atina İşçi Merkezi Inşaat Deri Federasyonları, kadın örgütleri ve barış komiteleri** ortak bir bildiri yayınlayarak DISK'in mahkumiyet kararını, diktatörlüğün bu politikasını ve insan haklarına yönelik saldırıları protesto ettiklerini açıkladılar. BM kararları ve uluslararası anlaşmalarda imzası olan bir ülke olan Türkiye'deki son tutuklamaların da kınandığı ve tüm politik tutuklulara genel affın istendiği bildiriyi Atina'daki türk elçiliğine götüren komitenin elçiliğe sokulmadığı ve bildirinin kapıya yapıştırıldığı da Yunanistan temsilcimiz tarafından bildirildi.

yaralandı. Türkiye Yunanistan'ı bir nota ile protesto etti. Yunanistan Türkiye'yi sert şekilde suçladı. Her iki taraf da suçlamaları karşılıklı reddettiler.

Her iki ülkede de ordulara "**alarm**" verildi. Ordularda izinler kaldırıldı. Uçaklar oradan oraya uçuruldu, gemiler, denizaltıları harekete geçirildi. Her iki ülkede de basın ve yayın araçları bu olayları başa aldılar...

Öldürülen Hakan Türkyılmaz Polatlı'da, er Mehmet Kolyon Diyarbakır Erimli köyünde, Zisis Karayorgos ise Selanikte yaşadıkları sürece görmedikleri ilgiyi gördüler. Büyük tören ve büyük demeçlerle toprağa verildiler. Her iki ülkede de burjuva basın-yayın bunu büyük ölçüde kullandı. Kamuoyunu gözyaşı ve heyecana boğdular. Her iki ülkede de birkaç günlüğüne de olsa insanlara iç sorunlar, dostluk,

du? Koparılan toz duman arasında bu soru pek sorulmadı.

Ilk kurşunu kimin sıktığını, olayın bilinçli bir provokasyon olup olmadığını bilmiyoruz. Olayın belki ileride açıklığa kavuşacak bu yanlarını bir kenara bırakıp, herkesin rahatlıkla görebileceği bir gerçek üzerinde duralım. Her iki tarafta da hükümetler, sağcı basın uzun süredir ilişkileri gerginleştirmek, iki komşu ülke arasında düşmanlık tohumları ekmek ve anlaşmazlıkları her an patlayabilecek bir olgunlukta tutmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Kısacası yöneticiler kriz ve savaş psikolojisini yüksek tutmaya çalışıyorlar. Böyle bir ortamda en küçük bir olayın kanlı boyutlara varması hiç de şaşılacak birşey değildir.

Bu sınır olayı iki halkı birbirine yaklaştırıcı çok önemli bir girişimin ardından oluyorsa, bu en

girişimiyle iki ülkenin sanatçıları halklar arasındaki dostluğu geliştirmek için bir Dostluk Konseri kurmuşlardı. Bu olay her iki ülke halkı ve aydınları tarafından çok olumlu karşılanmıştı.

Bu tür bunalımların, kan dökülmelerinin bir daha yaşanmaması isteniyorsa Özal hükümetinin ve burjuva basınının karşı propagandayı derhal durdurması, silahlı kuvvetlerin psikolojisini olumsuz yönde etkilemeye son vermesi kaçınılmazdır. Bunun için de halkların dostluğunu daha da pekiştirmek ve iki halk arasında her alanda kopmaz köprüler oluşturmak zorunludur. Theodorakis'in başını çektiği unutturulmaya çalışılan bu saygıdeğer girişimi daha sıkı kucaklamak ve onu pratikte hayata geçirmek gerekir. Theodorakis'in çağrısına gösterilen coşku her iki halkın kardeşçe yaşamak istediğini kanıtlıyor.

1986'da Türkiye demokrasi güçleriyle uluslararası dayanışma

"**1986'nın Türkiye demokrasi güçleriyle uluslararası dayanışma konusunda temel belirginliği nedir?**" sorusunu kısaca şöyle yanıtlayabiliriz: Türkiye'de "**demokrasiye geçildi**" diyenlerle "**demokrasi yok**" görüşünü savunanların iyice ayrışması. Bu bağlamda, 1986 büyük ve yığınsal dayanışma gösterilerine tanık olmamakla beraber, politik içerik bakımından önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl oldu.

Bu yıl Türkiye konusu Avrupa Konseyi'nin gündeminden indi. Bu çevrelerden bir kesim zaten daha baştan beri "**kraldan fazla kralcı**" tavır içindeydi. Ancak bir başka kesim de Evren-Özal rejiminin bazı "**jestleri**" ve manevraları karşısında demokrasiye dönüldü savını savunmaya başladılar. 1987'de, özellikle bu ikinci kesimin tavrını nasıl sürdüreceği belki de en belirleyici yön olacak.

Diğer yanda, rejimin manevralarını gören ve aslında rejimde hiçbir nitelik değişikliği olmadığını farkedenler 1986'da daha aktif ve sert tavır aldılar. Bu aktif ve sert hareketlenmeyi, rejimi savunanların çoğalmasına bir tepki olarak da açıklayabiliriz.

- Özal Londra gezisinden yoğun protestolar karşısında tam bir fiyaskoyla ülkeye geri döndü. Mart ayının ilk günlerinde Türkiye'de insan hakları ihlalleri, **Birleşmiş Milletler Insan Hakları Komisyonu** genel kurulunda tartışma konusu oldu.
- Kasım ayının başlarında ise 40 ABD Kongre üyesi rejimin uygulamalarını açıkça protesto ettiler.
- Bu yıl içinde yapılan XI. Dünya Sendikalar Kongresi'nde DISK ve üyesi sendikaların çalışmalarının yasaklanması, DISK davası ve 1982 Anayasası, sendikal yasalarla getirilen kısıtlamalar mahkum edildi.
- 5'lerin Avrupa Insan Hakları Komisyonu'ndan şikayetlerini geri almaları anlaşmasına göre Türkiye'nin 1986'da verdiği raporlara karşı rapor veren (şubat

temmuz, ekim) 42 sendika ve demokratik kuruluş yöneticisinin girişimleri de çeşitli uluslararası platformlarda geniş ilgi gördü. Helsinki Watch ve Amnesty International 42'leri görüşleri doğrultusunda raporlar yayınladılar. (eylül, kasım)
- 12 Eylül günü Bonn'da Anasa Profesörü Martin Hirsch, SPD milletvekili **Catenhausen,** Yeşillerden **Petra Kelly,** bağımsız milletvekili **Gerd Bastian,** Klaus Thüssing, Profesör **Server Tanilli,** Türkiye'den gelen **Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Ahmet Abakay** ve **Insan Hakları Derneği Başkanı Nevzat Helvacı**'nın katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Yine 13 Eylül günü Türkiye Aydınlar Girişiminin çağrısı ile Frankfurt'ta "**Türkiye'de Insan Hakları Forumu**" toplandı. Foruma Ahmet Abakay ve Nevzat Helvacı'nın yanında değişik siyasi örgütlerden çok sayıda aydın, yazar, sendikacı, göçmen örgütü yöneticisi katıldı. Her iki eylemde de Türkiye'de insan haklarının olmadığı sergilendi.
- Federal Almanya'da Eğitim Bilim Sendikası GEW ile TÖB-DER Dış Bürosu 3-5 Ekim günleri "**Türkiye'deki sözde demokrasi ve öğretmenlerin örgütlenme olanakları**" konulu uluslararası bir konferans düzenledi. Konferansta TÖB-DER üzerindeki bas kıların kalkması, YÖK'ün lağvedilmesi, eğitimin ırkçı, şoven, faşist ve asimilasyoncu nitelikler den arındırılması, Kürt dili üzerindeki yasakların kalkması istendi.

1986 Avrupa'da haklarımız için önemli bir yıl

Pasaport harçları soygunu

Türkiye hükümetinin pasaport harçlarının yeniden düzenlenmesi adı altında uygulamaya koyduğu soygun, Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki yurttaşlarımız arasında protestolara yolaçtı. FAC' de **FİDEF** tarafından başlatılan harçların indirilmesiyle ilgili imza kampanyasında **27 bin imza** toplandı. Toplanan imzalar Bonn Büyükelçiliği'ne verildi.

Harçlara gösterilen tepki üzerine hükümet pasaport harçlarını kişi başına 102 DM'dan, 60 DM'a indirdi.

Yabancı düşmanlığı ve antifaşist protesto

Gerici ve faşist güçler yabancı düşmanlığını körüklemeyi 1986' da da sürdürdüler. Başını Neonazi dazlakların çektiği yabancı düşmanı güçler çeşitli ülke ve kentlerde başta Türkiyelilere fiziki saldırılara geçtiler.

Hamburg'da **R.Avcı**'nın öldürülmesini protesto ve faşist kuruluşların yasaklanması için 15 bin demokrat yürüdü. Avcı'yı öldüren dazlaklar çetesi mensuplarından bir kısmı beraat ederken, diğer bir kısmı sadece **"birer"** yıl hapis cezasına çarptırıldı. Gözlemciler verilen cezayı bir hukuk skandalı olarak değerlendirdi.

Duisburg'da 21 Haziran günü 8 bin antifaşist, **FAP** partisinin yasaklanması için protesto yürüyüşü yaptılar. Çağrısını antifaşist güçlerin yaptığı bu yürüyüşü SPD, DKP, Yeşiller, sendikalar,

Avustralya'da tazminatlar kısıtlanıyor

Avustralya NSW eyaleti (başkent Sidney) hükümeti iş kazası tazminatları yasasında köklü değişiklikler yapmak amacıyla yeni bir yasa tasarısını eyalet meclisine sundu. Türkiyeli işçiler arasında kısaca **"kompa"** olarak bilinen mevcut yasaya göre herhangi bir nedenden ötürü işkazası sonucu sakatlanan bir işçi işverenini ya da onun sigorta şirketini mahkemeye verebiliyor ve sakatlık derecesine göre toplu para veya haftalık ücret alabiliyordu. İşçi kendi doktorunu seçme hakkına sahipti. İşverenin ihmalinin tesbiti halinde ödenecek haftalık ücret işçinin çalışırken aldığı paraya göre ayarlanıyordu.

Özellikle sigorta şirketlerinin baskısı altında, mevcut yasanın ekonomiye **"zarar"** verdiğini öne süren İşçi Partisi hükümeti bu yasa değişikliğini gündeme getirdi. Dört ayrı tasarı hazırlayan hükümet tümünde de iş kazası mahkemelerini ve toplu para ödenmesini ortadan kaldırıyor. Kaza geçirenler kendi doktorları tarafından değil, kim tarafından oluşturulacağı belli olmayan sağlık komiteleri tarafından muayene edilip rapor verilecek.

Değişiklik tasarısındaki tek olumlu yenilik olan tedavi merkezlerinin oluşturulmasına karşılık eyalet hükümeti, federal hükümetin Queen Elizabeth ve Mount Wilga hastanelerini kapamasını sessizlikle geçiştiriyor.

Yasa tasarısına karşı sendikalardan, etnik örgütler, avukatlar ve doktorlardan gelen sert tepkiler sonucu tasarının görüşülmesi nisan ayına bırakıldı. Avustralya Türkiyeli Emekçiler Toplum Merkezi (ATET) de hukuk uzmanlarının da katıldığı bir toplantıyla yurttaşlarımızı bilgilendirdi ve bir imza kampanyası başlattı.

Açlık grevine katılanlar Hans Günter Schramm ile birlikte.

Aile birliği için açlık grevi

Bavyera eyaletinde uygulanan evlenenlerin eşlerini Federal Almanya'ya getirebilmek için üç yıl beklemek zorunda olmalarını protesto etmek amacıyla sürdürülen çalışmalar Noel Bayramı nedeniyle etkili yöntemlerle sürdürüldü. Nürnberg Aile Birliğini Koruma Grubu 13 Aralık günü yaklaşık 50 Türk ailesinin katıldığı bir toplantıda karar aldıktan sonra 22-24 Aralık tarihlerinde sınırlı bir açlık grevi gerçekleştirdi. Altısı kadın olmak üzere 18 yurttaşımızın katıldığı açlık grevi protestan kilisesi papazı Friedrich Popp, SPD, DKP, Yeşiller ve Barış Listesi'nin adayları tarafından desteklendi. Barış Listesi'nin eyalet parlamentosundaki parlamenteri Hans Günter Schramm açlık eylemine bizzat katıldı.

Açlık grevinin başladığı 22 Aralık günü protestan kilisesinde yapılan bir basın toplantısında Bavyera eyaletindeki bu uygulamanın İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Federal Alman Anayasası ve Avrupa Konseyi hükümlerine aykırı olduğu belirtildi. Basın toplantısında SPD milletvekili Langenberger demokratik bir ülkede mevcut olan böyle bir uygulamadan duyduğu utancı dile getirdi. Nürnberg Aile Birliğini Koruma Grubu çalışmalarını önümüzdeki yıl daha da yoğunlaştıracak.

"Bekleyin ölürse ucuza gider"

Uzun zamandan beri aile yakınlarından uzak tek başına Karlsruhe yakınlarındaki Bretten kasabasında yaşayan bir yurttaşımız yakalandığı ağır hastalık nedeniyle son günlerini vatanında geçirmek isteyince Hristiyan alemi bile harekete geçiyor, iki saat içinde 6 bin mark toplanıyor, Stuttgart T.C. Başkonsolosluğu'na yardım için başvurulduğunda ise tüyler ürpertici bir yanıt alınıyor: "Birkaç gün daha beklenirse, öldüğünde masrafı üçte bire düşer". **Hayretler içinde kalan yardımseverler toplanılan parayla ağır hasta yurttaşımızı bir Lufthansa uçağıyla Türkiye'ye gönderiyorlar.**

Daha önce senelik iznini geçirmek üzere Türkiye' ye giden yurttaş orada aniden rahatsızlanıyor ve ameliyat ediliyor. İyileştiği gerekçesiyle taburcu edildikten sonra Almanya'ya geliyor. Bir süre sonra tekrar rahatsızlanan yurttaşımıza kaldırıldığı Bretten hastanesinde kurtuluşu olmayan ve hızla yayılan kanser tesbiti yapılınca kendisi de hiç olmazsa son günlerini sevdiklerinin yanında geçirmek istiyor. Konsolosluğun insanlıktan ne anladığını gösteren olaylar da bunun üzerine gelişiyor.

Bremen'de eğitim paneli

Bremen Türk-Alman Diyalog Birliği ve Köln Türkiye Öğretmenler Derneği 13 Aralık 1986 günü Bremen'de **"Göçte perspektifler"** konulu ortak bir panel düzenledi-

taktirde, ileriye yönelik kültür çalışmalarının da önkoşullarının ortadan kaldırılacağı vurgulandı. Panelde Alman eğitim kurumlarında anadilin zorunlu ve sınıf geçme

Grev yasasına saldırı

Gerici **Kohl** hükümetinin sendikal ve emekçi haklarına saldırıları bu yıl da sürdü. 1984'de haftalık çalışma süresinin kısaltılmasıyla ilgili grevlerinden yenik çıkan patronlar, politik yandaşlarını harekete geçirerek grev yasasında değişiklik yapılmasını istediler. Sendikaları grev yapamayan örgütler haline getirecek, **Çalışmayı Teşvik Yasası'**nın **116.** maddesindeki işverenlerin istediği değişiklik tasarısı onların has adamı **Norbert Blüm** tarafından hazırlandı.

Birlik sendikası **DGB'**nin çağrısı üzerine FAC'nin çeşitli kentlerinde iki kez **bir milyon** ve bir kez de **500 bin** emekçi iş bırakarak sokaklara döküldü ve değişikliği protesto etti. DGB'nin açtığı imza kampanyasına 7 milyon insan katıldı.

Gerici Kohl hükümeti emekçilerin tüm protestolarına rağmen yasa değişikliğini parlamentoda kabul ederek yürürlüğe soktu.

Göçmen işçi kongreleri

FİDEF'in düzenlediği **"Geri dönüş problemleri İşçi Kongresi"** Köln'de yapıldı. Batı Avrupa'daki değişik görüşlü çeşitli örgüt ve kuruluşların katıldığı kongrede, işçi sorunları tartışıldı. Kongreye katılan 207 delege Türkiye'ye dönenlere, orada uyum sağlayamadıkları taktirde 3 yıl içinde FAC'ye geri dönebilme hakkının tanınması yolundaki bir karar tasarısını kabul etti.

1986 Ağustos'unda **"İşçi derneklerinin görevleri, çalışma biçimleri ve gelecekteki güçlenme perspektifleri"** konulu bir konferans FİDEF'in çağrısı üzerine Frankfurt'da toplandı. Farklı politik görüşleri içeren geniş katılımın olduğu konferansda, örgüt temsilcileri konular üzerinde görüşlerini belirttiler.

Hollanda'nın Rotterdam şehrinde 7 federasyonun ortaklaşa düzenlediği **"Göçmen Sorunları Konferansı"** yapıldı. Benzer içerikli konferanslar diğer Batı Avrupa ülkelerinde, Danimarka, İsveç, Fransa, Belçika ve Avusturya'da da başarıyla gerçekleştirildi. Göçmen işçilerimizin demokratik örgütleri bu konferanslardan yeni deneyimler kazanarak çıktılar.

Duisburg'da 21 Haziran günü 8 bin antifaşist, **FAP** partisinin yasaklanması için protesto yürüyüşü yaptılar. Çağrısını antifaşist güçlerin yaptığı bu yürüyüşü SPD, DKP, Yeşiller, sendikalar, demokratik örgüt ve kuruluşlar destekledi.

DGB Gençlik örgütünün yabancı düşmanlığına karşı başlattığı **"Sarı El"** kampanyası başarıyla sürdü. Kampanya kapsamındaki **"Arkadaşıma sataşma"** konserleri FAC'nin çeşitli kentlerinde yapıldı ve büyük ilgi gördü. Kampanyanın çağrısına FAC'nin tanınmış kişileri katıldılar.

Hollanda'da başarılı grevler

Hollanda'nın **Den Haag** kentinde bir et fabrikasında Türkiyeli işçilerin başlattığı grev başarıyla sonuçlandı. İşçiler patronlara tüm isteklerini kabul ettirdiler.

Grev öncesi kaçak işçi muamelesi gören işçilerimiz **HTİB** ve sendikalarının yardım ve desteğiyle hedeflerine ulaştılar.

Bir süre önce bir balık fabrikasında Türkiyeli kadınların yaptığı grevin başarıyla sonuçlanmasından sonra kazanılan ikinci zafer işçilerimize cesaret verdi.

Ailenin birliği

Federal hükümetin her eyalette değişik biçimde uyguladığı, ailenin birleşimi konusu tepkilere yol açtı.

Nürnberg ve Münih'de oluşturulan girişimler tüm zorluklara rağmen çeşitli başarılar sağladılar. Örneğin **Nürnberg'**de yurtdışı edilmek üzere uçağa bindirilmek istenen **Nevin Tuna**, Nürnberg girişiminin uğraşıları sonucu, havaalanında toplananlar ve uçaktakilerin direnmesi üzerine, sınırdışı edilemedi ve Tuna yeniden eşine kavuştu.

Serbest dolaşım hakkı için

Yılın son önemli eylemlerinden birini Hollanda'daki yurttaşlarımızın diğer Avrupa ülkelerine vizesiz giriş için gerçekleştirdikleri eylem oluşturdu. Çok farklı politik görüşlere sahip çok sayıda işçi saatlerce Arnheim sınır kapısını bloke etti. Konu Avrupa Parlamentosu gündemine getirildi.

Bremen Türk-Alman Diyalog Birliği ve Köln Türkiye Öğretmenler Derneği 13 Aralık 1986 günü Bremen'de **"Göçte perspektifler"** konulu ortak bir panel düzenlediler. Panele konuşmacı olarak eğitbilimci Prof. Dr. Petra Kappert, Türkolog Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkort, yazar-yayıncı Dr. Yüksel Pazarkaya, yazar Ömer Polat ve Mevlut Koca katıldılar.

Konuların çeşitliliğine rağmen tartışmaların ağırlık noktasını anadil dersleri oluşturdu. Göçmen işçi çocuklarının anadillerinin geliştirilmesi için önlemler alınmadığı taktirde, ileriye yönelik kültür çalışmalarının da önkoşullarının ortadan kaldırılacağı vurgulandı. Panelde Alman eğitim kurumlarında anadilin zorunlu ve sınıf geçme için iyi not alınması gerekli dersler olarak okutulması görüşü üzerinde birleşildi. Konuşmacılar her türlü istemin dayanağı olan **"eşit haklar"** için verilen mücadelenin ve bunun bir adımı olarak yerel seçim hakkı isteminin gerçekleştirilmesinin önemi üzerinde durdular.

Panelin kültür bölümünde genç saz sanatçısı Orhan Temur'un verdiği konser ilgiyle izlendi.

Eğitim Paneli'nde Yüksel Pazarkaya konuşurken.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Hükümet kiralık işçi firmalarını destekliyor

Ümit KÖSEOĞLU

Günter Wallraff'ın "En Alttakiler" kitabında sözünü ettiği kiralık işçi firmaları sahiplerinden **Vogel** ve **Remmert**'e karşı açılan dava sonuçlandı ve savcının ortaya koyduğu deliller doğrulanarak, Vogel 10 bin, Remmert ise 35 bin mark **"ağır"** para cezasına çarptırıldı. Ayrıca mahkeme kararıyla 15 ay hapse mahkum edilen Vogel'in bu cezası, sanığın ilk kez böyle bir suç işlediği gerekçesiyle, hapis yatmasına gerek kalmadan ertelendi.

Düşünebiliyor musunuz? Yüzlerce kiralık işçinin sağlığını ve hatta yaşamını tehlikeye sokan ve bu işi yıllardır sürdüren iki insan tüccarı bütün bu yaptıklarının **"cezasını"** 45 bin mark ile ödemiş oluyorlar. Ortada iki tüccar hakkında ne meslek yasağı, ne kiralık işçi çalıştırma izinlerinin geri alınması, ne de firmaların kapatılması konusu yok. İnsanın buna **"Bu ne biçim hukuk anlayışı, bu ne biçim demokrasi anlayışı"** diyeceği geliyor.

Vogel ve Remmert'in ödeyecekleri 45 bin markı ucuza çalıştırdıkları kiralık işçilerden katmer katmer çıkardıkları konusu ve bir çok işçiyi hastalık kasası ve emeklilik sigortası primlerini ödemeden zaman zaman **"kaçak işçi"** statüsünde çalıştırdıkları gerçeği de meselenin mahkemece araştırılmayan başka bir yönü.

Mahkeme tarafından sadece para cezasına mahkum edilen firma sahipleri bu olaydan sonra, sanki hiçbir şey olmamış gibi, insan ticaretine yine, fakat bu kez biraz daha temkinli bir şekilde sürdürecekler. Taa ki, yeni Wallraff'lar çıkıp, yeni kararlar aldırıncaya kadar. O zamana kadar kiralık işçiler sağlıklarını, bazıları yaşamlarını kaybederlermiş kimin umrunda? Verilen göstermelik cezanın gülünçlüğüne ve demokratik hukuk anlayışıyla alay edildiğine bakılacak olursa, bu Vogel ve Remmert'in sorunu olmasa gerek.

FAC'de kiralık işçi firması kurulması ve kiralık işçi çalıştırılması 1972'de çıkarılan bir yasayla legalleştirilmiştir. Yasanın çıkarıldığı yıl olan 1972'de sayıları tüm FAC'da 145 olan bu tür firmaların, günümüzdeki gerçek sayısı bilinmemekle birlikte, irili ufaklı **3000'i** geçkin olduğu tahmin edilmektedir. Öte yanda önemli olan firmaların sayısından öteye, bu tür firmaların kanalıyla kiralanan işçi sayısındaki, özellikle son yıllarda kaydedilen artıştır. Günümüz FAC'sinde kiralanan işçi sayısının **1 milyonu** geçkin olduğu tahmin edilmektedir.

Kiralık işçi çalıştırmanın ilginç yanı, daha doğrusu kârlı yanı nedir?

Patronlar, ülkenin içinde bulunduğu ve kendilerinin sebep oldukları ekonomik kriz ve kitlesel işsizlikten en az zararla kurtulmayı ve kendi suçlarının ağır faturasını yerli ve yabancı halka yüklemek istemektedirler. Bu uygulamanın en geçerli metodlarından biri de, son zamanlarda giderek artan bir biçimde kullanılan kiralık işçi pazarlamasıdır.

İşçi kiralamasının amacı: Çalışacak işçi sayısının patronun işçi ihtiyacına göre ayarlanması yoluyla, masrafların kısıtlanması, **"Kadrolu işçi"** sayısının azaltılması ve sendikal hareketin parçalanmasıdır.

Kiralık işçi çalıştırma: Modernleştirme ve yeni teknolojinin getirdiklerine uyma düzmecesiyle, amansızca uygulanan rasyonelleşme ve patronlara, işçi ihtiyacını istediği sayıda tutma olanağını vermektedir. Böylece işten çıkarmalarda **"ayak bağı"** olan yasal sorumluluk ve toplu sözleşmelerin getirdiği koruyucu maddeler kolayca aşılmaktadır. Bunun sonucu olarak da, kiralık işçiler **"kadrolu işçilere"** tercih edilmektedirler.

Kiralık işçiler, kadrolu işçilere oranla ucuzdur. Çünkü patronun kadrolu işçilere vermek zorunda olduğu, 16 haftalık yıllık izin ve izin parası, 13. aylık ödemesi, hastalık halinde ücretin 6 hafta süreyle patronca ödenmesi zorunluğu, yıllık ücret zamları, mesai zamları, ek izinler, ek ödemeler, 38,5 saatlik çalışma haftası, cumartesi, pazar ve ücretli tatil günleri gibi, sendikaların uzun mücadeleler sonucu elde ettikleri toplu sözleşme haklarını kiralık işçilere verme zorunluğu yoktur.

İşten çıkarmalarda, işçinin çalıştığı yıllara göre ayarlanan ihbar süresine uyma, iş-sosyal-idari ve mali hukuktan doğacak her türlü anlaşmazlıkta kiralık işçilere karşı yasal yükümlülükleri yoktur.

Bu koşullar altında kiralık işçilerin sendikalara üye olmaları, sendikal birliğin sağlanması ve korunması, sendikal mücadeleye katılmaları olanaksız hale getirilmektedir. Sendikal kazanımlar kiralık işçiler için geçerli olmadığından, onların sendikalara üye olarak kazanılması böylece engellenmektedir. Belirli ve geçici süre **"kiralık"** işçi olmaları, kitlesel işsizliğin hakim olduğu bu ülkede, onlara istemeseler bile, işyeri kaybetme korkusuyla sendikal mücadelede **"karşı güç"** rolünü yüklemektedir.

Bütün bunlardan sonra görülmektedir ki, mahkemece hüküm verilen iki firma, FAC yasalarının tanıdığı **"yasal olanaklara"** bakılacak olursa, bu yolda insan ticareti yapan kiralık firmalar arasında **"devede kulak"** bile değildir.

Yerel seçim hakkı hayal değil

Göçmen işçi sorunlarının çözümlenmesi, eşit haklar elde edilmesinin yolu seçme ve seçilme hakkının elde edilmesinden geçiyor. Zira oy verme hakkına sahip milyonlarca yabancıya hiçbir hükümet, parti, politikacı öyle kolayca kulağını tıkayamayacaktır. Bu hakkın kullanıldığı ülkelerde somut olarak görüldüğü üzere yabancılar kendi sorunlarına eğilen, çözüm yolları arayıp, somut öneriler getiren ve bu önerilerin gerçekleşmesi için çalışan partilere verecekleridir oylarını. Üstelik bizzat seçilerek yetkili organlarda kendi sorunlarını dile getirecek, çözüm arayacaklardır.

İlerde daha yakından tanıtmaya çalışacağımız Isveç örneği istisna olmaz üzere bu hakkın gerçekleştiği Batı Avrupa ülkelerinde tartışmalar benzer içerikte oldu. Seçim hakkının o ülkenin vatandaşları için geçerli olduğu, yabancıların partileri tanımadığı, zaten çalıştıkları ülkenin sorunlarıyla ilgilenmediği öne sürüldü.

Biz göçmenlerin seçme ve seçilme hakkı istememizi etkili biçimde dile getirebildiğimiz yerli politik güçler arasında güçlü yandaşlar bulabildiğimiz oranda bu hakkı elde edebildik.

Federal Almanya'da yaşayan göçmen işçiler işte bu bilinçle yerel seçim hakkı için canla başla çalışıyorlar. Almanya'nın dört bir yanından bize ulaşan haberler bu hakkın elde edilmesinin bir hayal olmadığını ispatlıyor. Aşağıda Münsterli işçilerin yerel seçim hakkı kampanyası ile ilgili görüşlerini yayınlıyoruz.

Sadiye Sevinç

Hıdır Kargün

Mustafa Sat

"Alman hükümeti bizi mendil gibi kullanıp atamaz"

Mehmet Türker

19 yıldır Almanya'da işçiyim. Ara seçimlerde ben Türkiye'deydim. Pasaportumla gidip başvurduğum halde seçimlere sokmadılar. Yaşım 45 olduğu halde sadece bir defa oy kullandım. Türkiye'de hakkımız yok, burada da yok. Bir vatandaş olarak hiçbir şey anlamıyoruz. Burada yaşıyoruz, seçme ve seçilme hakkımız olursa iyi olur.

Ahmet Baran

Yozgat'tan geliyorum, 60 yaşın-

SPD'nin toplantısında seçim hakkı onaylandı

Bad Kreuznach'ta SPD milletvekillerinin konuştuğu bir seçim toplantısında FIDEF'e bağlı **Halkevi** temsilcisi söz alarak yabancılara seçme ve seçilme hakkı ile ilgili sorular yöneltti. Başta milletvekilleri olmak üzere tüm salon yabancılara bu hakkın verilmesini alkışlarla onayladı.

Frankfurt Türk Halkevi'nin açtığı bilgilendirme masası

Seçim yasası

Recklinghausen'da sembolik seçim

Katılım yüzde 60

İşçilerimiz **"Yerel Seçim Hakkı"** belgisi altında sembolik seçime katıldılar. Bu seçimi Recklinghausen Türk İşçileri Derneği gerçekleştirdi. Seçim yurttaşlarımızın yoğun oturduğu semt ve caddelerde yapıldı. 2000 civarında oy verme hakkı olandan 1124'üne ulaşıldı. Ulaşılan herkes dernekde, camilerde, kahvelerde, evlerde oy kullandılar.

Seçim akşamı büyük bir gece düzenlenerek seçim sonuçları kamuoyuna açıklandı. Eğer seçime katılma hakkımız olsaydı SPD 669 oy (yüzde 59,5), Yeşiller 222 oy (yüzde 19,7) Barış Listesi 115 oy (yüzde 10), FDP 25 oy (yüzde 2,2 CDU 17 oy (yüzde 1,5) almış olacaklardı.

Geceye büyük ilgi gösteren Alman basın ve televizyonu çok sayıda gazeteci ve televizyon ekibi ile katıldı. Sonuçlar gazetelerde ve TV 3 programının **"Aktuelle Stunde"** yayınında yer aldı.

Geceye FIDEF Genel Başkanı Hasan Özcan ve Rotterdam Belediye Meclisi üyesi Naci Demirbaş konuşmacı olarak katıldılar. Hasan Özcan ilgi ile izlenen konuşmasında bu ülkede verilen savaşımın tümüne katılmak gerektiğini, yoksa bizim haklarımız için Almanları dayanışmaya çekemeyeceğimizi vurguladı. Naci Demirbaş ise Hollanda'da yerel seçilme hakkının nasıl elde edildiğini ve nasıl seçildiğini anlattı.

Gecenin kültürel bölümünde ise Melike Demirağ, Orhan Temur, Hamdi Tanses coşku ile izlenen programlarını sundular. 350 kişi geceye katılmıştı.

"Seçime yoğun katılımın nedenlerini yorumlar mısınız?" diye dernek ikinci başkanı ve FIDEF Yönetim Kurulu üyesi **Ömer Türk**'e sorduk. Şöyle yanıt verdi:

"Birincisi, insanlar gittikçe bu ülkede kalıcı olduklarını anlıyorlar. Anladıkça buradaki ekonomik, politik yaşama daha çok katılmak istiyorlar. İkincisi biz eskiden beri zaten geniş tabanlı bir derneğiz. Bu sonuç normaldir. Hatta şehirde oturan 2000 oy hakkı olan herkese ulaşabilsek, hepsinin oyunu alacaktık. Üçüncüsü ve çok önemlisi ise şu: Somut sorunlara çok net, açık biçimde sahip çıkınca insanlar destekliyorlar. Eskiden bir sorun etrafında insanları hareketlendirecceksek, bir çok sorunu sayıp döküyorduk. İnsanlar hangisinden tutacağını şaşırıyordu. Katılım daha düşük oluyordu. Şimdi ise tek bir sorun etrafında birşey örgütleyeceksek, yalnızca o sorunu öne çıkarıyor, tüm ayrıntısını, insanlara gösteriyoruz. Hareketlenme daha kolay ve çok daha yığınsal oluyor."

Seçim hakkına evet...

Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde Yabancılar Konseyi oluşturuldu

Kuzey Ren Vestfalya bölgesinde bulunan ve direkt yabancılar tarafından seçilen 23 kentteki yabancılar meclisi üyeleri 13.12.1986 günü Münster'de bir toplantı yaptılar. Kuzey Ren Vestfalya bölgesinde merkezi bir yabancılar konseyi organını oluşturmak amacıyla yapılan toplantıda oluşturulacak olan bu organın tüzüğü, uzun tartışmalardan sonra kabul edilerek yürürlüğe girdi. Bu tüzüğe göre oluşturulacak üst organın üyeleri direkt olarak yabancılar tarafından seçilmiş üyeler olacak ve yabancılar sayısı 50 bine kadar olan kentlerden 2 üye, 100 bine kadar kentlerden 3 üye ve 100 binden fazla kentlerden 4 üye katılabilecek. Yaban-

Ahmet Baran

Mehmet Türker

Ahmet Baran

Yozgat'tan geliyorum. 60 yaşındayım, emekliyim. 1960'da askerdim. 400 gram tayınla vatan bekledim. Şimdi vatanıma gittiğimde oy kullanamıyorum. Buraya geldiğimde de siz yabancısınız diye rey hakkı vermiyorlar. Lider olarak ben Atatürk ve Willy Brandt'ı tanırım. Bizim liderlerimize gelince her gün zam, insan haklarına eğilmek hiç yok, işçiye hak tanıma yok. Bizim hakkımızı nasıl müdafaa edeceğiz. Alman hükümeti kendi çıkarlarına göre hareket ediyor. Bizleri bir insan olarak düşünmüyor. Türkiye'de Almancı oluyoruz, burada Ausländer. Ne bizim devletimiz, ne de Almanya bizi ciddiye alıyor. Biz iki devlet arasında ortada kaldık. Almanya'ya geldiğimde Almanya harabe gibiydi. Almanya'yı bu duruma bizler getirdik. Bugün mükafat olarak bizleri geri göndermek istiyorlar. Seçim hakkımız olsaydı biz de bir hak iddia edebilirdik.

Nurten Yıldız

Mustafa Sat

Makina mühendisliği okuyorum. 7 yıldır Almanya'dayım. Bu yabancıların en tabii hakkıdır. Biz yabancılar seçim hakkı elde ettikten sonra haklarımızı daha iyi arama olanağı bulacağız.

Hıdır Kargün

11 senedir buradayım. Yardımcı işçi olarak çalıştım. 2 sene boş kaldım. Alman hükümetinin yabancıları bir mendil gibi kullanıp atmak istemelerini uygun bulmuyorum. Seçim hakkını candan destekliyorum. Bunun elde edilmesi için elimden geleni yapacağım.

Nurten Yıldız

7 senedir Almanya'dayım. Uzun seneler Almanya'da yaşayan yabancıların politik yaşama katılmaları gözardı edilmiştir. Yabancıların seçme ve seçilme hakkı olmalıdır. Çünkü yabancılar da aynı Almanlar gibi vergi ödüyorlar. Alman ekonomisine katkıda bulunuyorlar.

Sadiye Sevinç

15 senedir Almanya'dayım ve bir elektrik firmasında çalışıyorum. Güzel birşey, bizlerin seçme ve seçilme hakkının olduğunu düşünüyorum. Fakat bunu bize vermiyorlar. Biz istemediğimiz süre de vermezler. Bu hakkı elde etmek için mücadele etmek gerekmektedir.

Macit Yalçın

20 senedir Almanya'dayım. Serbest meslek sahibiyim. Burada birçok sorunumuz var. Bir-iki örnek vermek gerekirse: Çocuklarımızın eğitim sorunu, işsizlik, yabancı düşmanlığı gibi. Bu sorunlarımıza başa gelen iktidarlar şimdiye kadar bir çözüm bulamadılar. Eğer seçim hakkımız olsaydı bizi daha ciddiye alırlar, sorunlarımıza tüm partiler oylarımızı almak için ilgi göstermek zorunda kalırlardı.

Yabancılar Danışma Meclisi kampanyayı destekliyor

Hildesheim'de yerel seçim hakkı kampanyası çalışmalarını sürdürmek üzere Türkçe ders öğretmenleri, Hildesheim Türkiye Halkevi, Türk Kadınlar Grubu, Yabancılar Meclisi Türk üyeleri temsilcileri ile Gençlik Dairesi'nde görevli Selma Schoen'in katıldığı bir komite oluşturuldu. Komitenin katılımlara açık olduğu ve genişletilmesinin arzulandığı açıklandı.

Komite kampanya ile ilgili olarak bir imza kampanyası açtı. Yine komitenin isteği üzerine **Yabancılar Danışma Meclisi** yerel seçim hakkı kampanyasını destekleme kararı aldı. Bu karar alınırken iki CDU'lu üye çekimser oy kullandı.

Frankfurt Türk Halkevi'nin açtığı bilgilendirme masası

Seçim yasası anayasaya aykırıdır

Yabancılara seçme ve seçilme hakkı verilmesi için **Frankfurt Türk Halkevi** aralık ayının başından bu yana her hafta iki semtte enformasyon standı (bilgilendirme masası) açmaktadır. Bu eyleme seçimlere kadar devam edileceği açıklandı. Ayrıca parti ve parlamenterlere açık mektup sunulacak. **Hessen Yabancılar Girişimi** de bu konuda bir imza kampanyası hazırlıyor.

Frankfurt Türk Halkevi kampanya ile ilgili olarak bir basın açıklaması yaptı. Açıklamada: **F.Alman Anayasası'nın hiç kimsenin dilinden, geldiği yerden, ırkından, inançlarından dolayı ayrıcalıklı muameleye tabi tutulamayacağını belirttiğini, dolayısıyla yabancılara oy hakkı tanımayan seçim yasasının anayasaya ters düştüğünü; seçim hakkının yabancıların en doğal hakkı olduğunu; bu hakka sahip olunduğunda politikacıların yabancı düşmanlığını körükleyemeyeceklerini, günlük yaşamın her alanında iyileşmenin sözkonusu olacağını; seçim hakkının yabancıların elinde uğradığı haksızlıklara karşı bir koz olacağını ve eşit koşullarda yaşamanın ana koşulu olduğu** açıklandı.

hakkına evet...

13 Aralık günü Münster'de **Türkiyeli Işçi ve Öğrenci Derneği** bir barış ve dostluk eğlence gecesi düzenledi. 400'ün üzerinde Türkiyelinin katıldığı gecede değişik folklör ve müzik grupları yeraldı. FIDEF'in başlattığı kampanya çerçevesinde yabancılara seçim hakkı konusu işlendi.

Gecede küçük bir anket ve sembolik seçim yapıldı. Türkiyeliler seçimlere bir hayli ilgi gösterdiler. Oylamaya katılan 18 yaşın üzerindeki 216 kişiden 215'i yerel seçim hakkına evet derken, bir kişi hayır oyu kullandı. Oyların partilere göre dağılımı ise şöyle: CDU: 6, FDP: 0, Barış Listesi: 46, Yeşiller: 76, SPD: 88.

olarak yabancılar tarafından seçilmiş üyeler olacak ve yabancılar sayısı 50 bine kadar olan kentlerden 2 üye, 100 bine kadar kentlerden 3 üye ve 100 binden fazla kentlerden 4 üye katılabilecek. Yabancılar Konseyinin şu görevleri olacak:

1) Kuzey Ren Vestfalya bölgesinde yaşayan tüm yabancıları temsil etmek,

2) Yabancıların Kuzey Ren Vestfalya hükümetine ve parlamentosuna karşı sözcülüğünü yapmak,

3) Yabancıların Almanlar gibi eşit haklara sahip olması için mücadele etmek

4) Yabancılar meclisleri arasında bilgi ve deneyim alışverişini sağlamak.

14 Mart 1986 tarihinde Leverkusen'de yapılacak toplantıda seçilecek olan Yabancılar Konseyi, aynı tarihte 11 kişilik yönetim kurulunu oluşturacak.

Münster'deki yabancılara yerel seçim hakkı ile ilgili basın toplantısından.

"Gelecek seçimlerde birlikte oy kullanmayı umuyorum"

10 Aralık günü Münster'de **Türkiyeli İşçiler Derneği** yabancılara yerel seçim hakkı ile ilgili bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıya SPD Münster Örgütü Şehir Meclisi üyesi **Roland Köpsel**, Yeşiller yabancılar sorumlusu **Hovald Löhlein**, Sığınmacılara Yardım Örgütü GGUA'dan **Manuel Gerdes**, Yabancılar Danışma Meclisi Başkanı **Dr. Marinos Sprianos** ve FIDEF-Türkiyeli İşçi ve Öğrenci Derneği temsilcisi **Arif Ünal** katıldı. Basın toplantısını Brücke Uluslararası Öğrenci Merkezi Başkanı **Achim Sommer** yönetti.

Basın toplantısında Yeşiller'in temsilcisi, **başta Yabancılar Yasası'nın F.Almanya'nın bir göçmen ülkesi olduğu gerçeğinden yola çıkarak değiştirilmesi ve yerleşim hakkının tanınması gerektiğini vurguladı.**

Wolf-Michael Catenhusen ve Egon Bahr.

SPD temsilcisi ve bir mesaj gönderen SPD milletvekili Wolf-Michael Catenhusen de **yabancıların yerel seçimlere katılma hakkını savunduklarını açıkladı.**

Yine Alman Sendikalar Birliği DGB Münster Warendorf Bölge Başkanı Josef Wildemann da gönderdiği mesajda **gelecek yerel seçimlerde bu isteği gerçekleştirmeyi umut ettiğini** bildirdi.

DGB kampanyayı destekliyor

Kaiserslautern İşçi Birliği yerel seçim hakkı kampanyası ile ilgili bir imza kampanyası başlattı. Bu amaçla şehir merkezinde açılan bilgilendirme masası dondurucu soğuğa rağmen büyük ilgi ile karşılandı. İmza kampanyası ev ziyaretleri ile sürdürülecek ve toplanan imzalar 15 Ocak günü Belediye başkanına verilecek. İmzalar Alman, Türkiyeli ve tüm yabancılardan toplanıyor.

Kampanya ile ilgili olarak partiler ve DGB ziyaret edildi, destekleri alındı. DGB yönetimi bu konuda mart ayında bir toplantı düzenlemeyi kararlaştırdı. Bu toplantıya nisan ayında yapılacak eyalet seçimlerinde aday olacak milletvekilleri çağrılacak.

Duisburg'da basın toplantısı

FIDEF üyesi Duisburg Türkiye Işçi Derneği 3 Aralık günü yaptığı bir basın toplantısında seçim hakkı kampanyasına yönelik çalışmaları tanıttı. Bunlar arasında politik parti temsilcilerinin katılacağı sempozyumun yanısıra, sembolik oy kullanma ve bir anket de yeralıyor. Duisburg'da seçmen özelliğine sahip Türkiyeli işçilere yönelik somut sayıların verildiği basın toplantısında konuyla ilgili yurttaşlarımızla yapılan görüşmelerde elde edilen deneyimler dile getirildi. Yerel gazeteler DU-TID'in basın toplantısına geniş yer verdi.

IG Metall çalışma grubuyla Nikaragua'ya giden Abdullah Kıran'la söyleşi

Serpil ERYILMAZ

Devrimden sonra dikilen bir anıt

Sıkılacak küçük bir vidanın, gönderilecek ufacık bir yardımın bile büyük önemi var Nikaragua'da

Abdullah Kıran 1980 yılında gelmiş Federal Almanya'ya. Babası o yıllarda Mannesmann'da işçiymiş. Abdullah geldikten 1 yıl sonra mesleğe hazırlık okuluna (MBSE) gitmiş, sınavları vererek **Daimler-Benz'in (Mercedes)** Düsseldorf'taki işletmelerinde **kaportacı** olarak meslek eğitimine başlamış.

Sendikal yaşama aktif katılmış Abdullah. 1 yıl sonra işyerinde örgütlü olan IG Metall'den kendi grubunda temsilcisi olmuş. 1984'de Gençlik Temsilciliği seçimlerinde ikinci yedek üye, 1985'de asil üye, 1986'da ise en fazla oyu alarak **Gençlik Temsilciliği Başkanlığı**'na seçilmiş.

Kısa sürede, yabancı bir gencin ender başarabileceği bir gelişme eğrisi bu. Üstelik Abdullah henüz 21 yaşında. İşyerinde olduğu gibi, özel yaşamında da çevresine kendini sevdirmiş. Girişken, atak, yeniliğe, öğrenmeye açık, gözleri hep pırıl pırıl parlayan bir genç. Onunla geçtiğimiz yaz gittiği Nikaragua üzerine sohbet etmek için, Düsseldorf Türkiye İşçi Gençlik Birliği'nde buluştuk. Abdullah Temmuz 1986'da IG Metall gönüllü çalışma birlikleriyle (brigadistler) 4 haftalığına Nikaragua'ya gitti. Elinde Nikaragua'da çektiği pek çok fotoğraf ve döküman heyecanlı heyecanlı anlatırken, bastık teybin düğmesine.

Abdullah Kıran bir ay Nikaragua'da çalıştı.

– Neden Nikaragua'ya gitmek istedin Abdullah?

– Bu güzel bir soru. Küçük bir ülke Nikaragua. Ama onlar büyük bir başarıyla, cesaretle bağımsızlıklarını kazandılar. Buna çok sevindim, saygı duydum. Sonra düşündüm, şimdi büyük saldırı, baskı altındalar. Bir yandan Kontralar, bir yandan ABD, Batılı çevreler. Gelişmeye yardıma ihtiyaçları var. Ben de elimden gelen yardımı yapmaya mecbur hissettim kendimi. 1985'de bir grup IG Metall'in aktif gençleri Nikaragua'ya gidip çalıştılar. Pratik ve moral yardımda bulundular. Bunu da duyduktan sonra IG Metall'e kendi şubeme başvurdum. Başvurum incelendi ve kabul edildi.

IG Metall'den 24 kişilik bir grup gitmişler. Grup Managua'da üçe ayrılmış. Bir grup Tipi Tapa şehrindeki Nikaragua'nın en büyük demir çelik işletmesinde diğer iki grup şehiriçi ve şehirlerarası otobüs işletmelerinde çalışmış.

– Sen hangi gruptaydın, günlük çalışma yaşamın nasıldı?

Managua'daki şehirlerarası otobüs işletmesinde çalışan işçiler ve aileleri şenlikte

– Ben şehirlerarası otobüs işletmesinde çalıştım. Mesleğim kaportacılık. Tamirhanede 8'den 17'ye dek çalışıyorduk. Bozulmuş otobüsler geliyordu, ustabaşı nelerin tamir edileceğini gösteriyordu. İlk hafta 14 yaşındaki yardımcım **Gillermo** ile birlikte çalıştık. Gillermo bende ömrüm oldukça unutamayacağım izler bıraktı. 9 yaşında başlamış çalışmaya, yoksul bir ailenin çocuğu. Çekirdekten yetişmiş meslekte anlayacağınız. O bana otobüs kullanmayı, ben de ona karoserinin nasıl taşlanacağını öğrettim.

Temmuz 1986'da Kontralar Wilili yakınlarında sivil bir kamyona saldırmışlar ve 3'ü brigadist 5 kişiyi öldürmüşlerdi. Bu saldırıda ölen Bernd Koberstein'le Nikaragua'ya gitmeden önce yapılmış bir söyleşi de gazetemizde yayınlanmıştı. O sıralarda Managua'da olan Abdullah olayı şöyle anlatıyor.

– Gittiğimizin ikinci haftasıydı. Koberstein'ın ölümünü ZDF'den bir gazetecinin tamirhaneye ettiği

gadistlerin hedef alındığını tartıştık. Kontralar'ın amacı Nikaragua devriminin maddi ve manevi uluslararası dayanışmayla desteklenmesini engellemekti. Sonra duyduk ki bu saldırıdan bir hafta sonra Hamburg'dan 55 kişilik bir grup Nikaragua'ya hareket etmiş. Çok sevindik. IG Metall çalışma grubu olarak, bir açıklama yaptık. Olayı kınadığımızı, brigadist gönderen ülkeleri yıldırmak amacını taşıdığını, bunları boşa çıkartmak için herkesin elinden geleni yapmasını istedik. Bu açıklama tüm IG Metall şubelerine gönderildi.

– Sandinist gençlikle görüştüğünüzü söylemiştin. Sandinist devrim Nikaragua gençliğine neler kazandırmış? Sorunlar nasıl çözülmüş?

– Aslında gençliğin sorunları ve kazanımları genel olarak tüm halkın sorunlarıyla ve kazanımlarıyla özdeş. Çünkü halkın yüzde 70'i, 30 yaşın altında. İki cephede sava-

Abdullah Kıran

şıyorlar. Yani savunma cephesindeler.

ginç olan yanıtlar verdi. Örneğin, **"Genç bir halkız, bu nedenle gençlik örgütlenmesi çok önemli bizim için. Şimdi gençlik içinde çalışan kadrolarımızın niteliklerini her yönde geliştirmeye çalışıyoruz. Örneğin, onlar, okullarda en başarılı öğrenciler, en iyi danseden, en iyi beyzbol (Nikaragua'nın ulusal sporu) oynayan gençler olmalılar."** demişti.

– Son olarak, okurlarımıza iletmek istediğin şeyler var mı?

– Sadece çalışma saatleri içinde değil, tatil zamanlarında da Nikaragua halkını yakından tanıma fırsatı buldum. Zaman zaman işyerindeki arkadaşlarla eğlence düzenledik, bir hafta sonu birlikte Pasifik kıyısına gittik. Turizm gelişmiş, ben çok şaşırdım. Büyük, herkesin rahatlıkla girebileceği, halka açık 4 otel vardı. Sadece ailelere yatacak 4 yatak bulabildik. Nikaragualı iş arkadaşlarımla gece yıldızlar altında, kumsalda birlikte uyuduk. Lisan sorunu vardı, ama öy-

IG Metall çalışma grubu Nikaragua'daki iş arkadaşlarını yakından tanıyabilmek, kaynaşabilmek amacıyla hafta sonları iki kez eğlence düzenlemişler. İşçilerin çocuklar için yapılan çocuk şenliği için, brigadistler yanlarında götürdükleri kişisel eşyalarını biraraya toplayıp, şans çekilişi yapmışlar. Nikaragualıların büyük bir sevinçle kuyruğa girip bilet için verdikleri para 2 uzman işçinin maaşına ulaşmış. Bu paralarla çocuklara yiyecek, içecek alınmış. Gün boyunca çocuklar, aileler hep birlikte eğlenmişler.

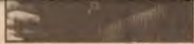
de gazetemizde yayınlanmıştı. O sıralarda Managua'da olan Abdullah olayı şöyle anlatıyor.

– Gittiğimizin ikinci haftasıydı. Koberstein'ın ölümünü ZDF'den bir gazetecinin tamirhaneye ettiği telefonla öğrendik. Tabi bir moral bozukluğu oldu. Ertesi sabah Managua ve çevresinde çalışan brigadistler bir yürüyüş yapacakmış. Tamirhane müdürüyle konuştuk. Bize izin verdiler, üstelik bir otobüs vererek yürüyüş yerine götürdüler. İki gün üst üste yürüyüş yaptık. 200 brigadist birinci gün Managua'da İspanya meydanında toplanıp ABD Büyükelçiliği'ne, ikinci gün de FAC Büyükelçiliği'ne yürüdük.

Bu eylemler sırasında niçin bri-

çözümüş:

– Aslında gençliğin sorunları ve kazanımları genel olarak tüm halkın sorunlarıyla ve kazanımlarıyla özdeş. Çünkü halkın yüzde 70'i, 30 yaşın altında. İki cephede savaşıyor Nikaragua halkı. Bir yandan büyük devlet işletmelerinde, kooperatiflerde, yani üretim cephesinde. Üretimi artırmak, halkın yaşam düzeyini yükseltmek birinci hedefleri. Diğer yandan Nikaragua'da şöyle bir korku var. Kontralar ne zaman, nerede saldıracak? Halk tetikte bekliyor. Ellerinde silah 24 saat işyerlerini, tarlalarını koruyorlar. Batılı çevrelerden, ABD'den desteklenen hoşnutsuzluk yaratma çabalarına mahal vermemeye çalı-

Abdullah Kıran

şıyorlar. Yani savunma cephesindeler.

Nikaragua gençliğinin sorunlarının başında eğitim, sonra işsizlik ve sağlık sorunu geliyor. Okuma-yazma oranı devrimden önce çok düşükmüş. İlan edilen okuma-yazma seferberliğiyle bu oran yüzde 80'e yükselmiş. Eskiden paralı olan yüksek öğrenimde şimdi tek koşul sınavları kazanabilmek.

Sandinist gençlik yabancılar sorumlusu ile görüştük. Ben Nikaragua'da gençlik örgütlenmesini merak ediyordum. Benim için çok il-

kesin rahatlıkla girebileceği, halka açık 4 otel vardı. Sadece ailelere yatacak 4 yatak bulabildik. Nikaragualı iş arkadaşlarımla gece yıldızlar altında, kumsalda birlikte uyuduk. Lisan sorunu vardı, ama öylesine kaynaştık ki, her biri sanki 40 yıllık dostumdu. Sıcak duygularla, derin izlerle ayrıldım Managua'dan.

Şimdi devrimlerini korumak ve üretimlerini artırmak için maddi ve manevi dayanışmaya ihtiyaçları var. Özellikle gençleri uluslararası dayanışmayı yükseltmeye çağırıyorum. Nikaragua'da sıkılacak bir küçük vidanın, gönderilecek ufacık bir yardımın büyük anlamı, önemi var.

DİYARBAKIR MEKTUBU — Fırat DILGEŞ

Baştan başa bir toplama kampı

Diyarbakır şehir merkezinde polislerin yaptığı baskı ve zorbalığın haddi hesabı yok. İşsizliğin hergün bir çığ gibi büyümekte olduğu Diyarbakır'da kahvehaneler miting meydanları gibi tıklım tıklım doludur. Sabahın erken saatlerinden gece saat 24'e kadar tüm kahvehanelerde oturmak için kürsü-sandalye bulmak bile kimi zaman mümkün olmuyor.

Diyarbakır'da kahvehanelerin bu kadar çok olması polisin de işine yarıyor. Polisler hemen hemen tüm kahvelerden istedikleri oranda haraç alıyorlar. Polisler haraç almayı öylesine yaygınlaştırmışlar ki küçük çocuklardan bile haraç almayı ihmal etmiyorlar. Bu nedenle daha küçücük yaşlarında ekmek kavgasına girip simit satan, sakız satan, boyacılık yapan çocuklar polisleri görünce kaçacak delik arıyorlar.

– **"Gel ulan boyacı al şu ayakkabıları boyat, iyi boyala eşek oğlu eşşek, hayvan"** diyor polisler.

Boyacı çocuklar tir tir titremeye başlıyorlar. Para almak istemek kimin haddine düşmüş. Yanlışlıkla veya durumu bilmeden biri çıkar da polislerden para isterse;

– **"Ulan hayvan, eşek oğlu eşşek polis olduğumuzu bilmiyor musunuz?"** diyerek başlıyorlar dövmeye.

Diyarbakır'ın bakkalı, kahvecici, lokantacısı, pastanecisi kısacası tüm Diyarbakır esnafı polisin baskı ve haraçlarından el aman ediyor. Rüşvet, haraç, her çeşit ahlaksızlık, zorbalık, hakaret günlük yaşamın bir parçası gibidir. Diyarbakır'daki hemen hemen tüm polislerin kahvesi, çayı, pastanesi, lokantası, içkisi, çerezi kısaca ne kadar ihtiyaçları varsa bedavadır.

Polisler şehir içi çalışan ulaşım araçlarına binince para vermez, kimse de istemeye cesaret edemez.

Bölgeye gelen polislerin, subayların ezici çoğunluğu birkaç yıl içinde köşeyi döner. Bölgeden ayrılırken tırları doldurup götürürler. Üstelik bütün bunları hiç gizlemeden yaparlar. Arkalarında Evren-Özal rejimi durdukça zaten gizlemelerine de gerek yok. Evren-Özal rejiminin polisleri sadece bunlarla da yetinmiyorlar. Çok sayıda hırsız şebekeleri oluşturmuşlar. Bu hırsız şebekelerine içeri girip çıkmış ilerici-yurtsever, demokrat kişilerin evlerini soyduruyorlar. Bir işte çalışan yurtseverlere ise işinden kaçırmak için lumpenleri saldırtıyorlar. Dilenci vb. kılığına girerek halkın arasında dilencilik yapıyorlar. Bu şekilde birçok insanı yakalayıp götürdüler.

Geceleri saat iki-üç sıralarında tutuklu veya içerden çıkmış ilericilerin evleri basılıyor. Geceleri polis kapıyı çaldığı anda kapının açılması şarttır. Birkaç saniye gecikince kapıyı darmadağın ediyorlar.

Diyarbakır Dicle üniversitesinde herkesi zorla mescide çağırıp namaz kıldırıyorlar. Öğretim üyesi, profesörü, öğrencisi, üniversite personeli herkes mescide gitmek zorunda bırakılıyor.

Geçtiğimiz günlerde bir namaz sırasında imam **"Kalkın imansızlar ne duruyorsunuz. Bulgaristan'a Afganistan'a yürüyün"** dedi. Baskı ve zorbalıkla oraya doldurulmuş kimselerden hiçbiri imamın bu sözlerine ilgi göstermedi. Hatta kimileri **"biz burada baskı altındayken ne işimiz var Afganistan'da, Bulgaristan'da"** diyerek yüksek sesle düşünceleri-ni dile getirdi. Bunun üzerine polisler bazı kişileri bu olay nedeniyle gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiler dayaktan geçirildi, ama sonuçta serbest bırakıldılar. Dicle Üniversitesi öğrencilerine çağdışı Osmanlı düşüncesi aşılanmak isteniyor.

Tüm Türkiye Kürdistanı'nda polisin, jandarmanın, komandoların, özel terör timlerinin baskı ve zorbalıkları, operasyonları dayanılmaz boyutlar almaktadır.

Şehir merkezinde durum böyleyken ilçelerde durum bundan farklı mı? Hayır. Diyarbakır'ın tüm ilçelerinde de polisin, jandarmanın uygulamaları bundan farklı değildir. Sadece Diyarbakır ve ilçeleri mi diyeceksiniz. Hayır bugün bir baştan bir başa tüm Türkiye Kürdistanı bu türden uygulamalara sahne olmaktadır. Şehirlerde köylerde polisin, jandarmanın, komandoların, özel terör timlerinin baskı ve zorbalıkları, operasyonları dayanılmaz boyutlar almaktadır. Tüm Kürt köylerinden her gün 3-4 kez telsizle köydeki durumla ilgili bilgi alınmasına rağmen yine de hemen hergün köyler basılmakta masum Kürt köylüleri dayaktan geçirilmekte, sorgusuz sualsiz gözaltına almalar, işkenceler sürmektedir. Yüzlerce köye seyyar karakollar kurulmuştur ve bu karakollardan izin almadan köyden ayrılmak kesinlikle mümkün değildir. Kısacası tüm Türkiye Kürdistanı bir toplama kampına dönüştürülmüş gibidir.

Bremen'de Ruhi Su Gecesi'nin yankıları sürüyor

FİDEF üyesi Bremen ve Çevresi Türk İşçileri Derneği'nin 29 Kasım 1986 günü düzenlediği **"Ruhi Su Gecesi"**nin başarısı Bremen'de hâlâ dillerde dolaşıyor. Radyo Bremen tarafından kaydedilen gecenin hazırlıklarının uzun süre öncesinden başlamasının başarıda en büyük rolü oynadığı belirtiliyor. Hazırlıklarına yaklaşık 60 kişinin katıldığı gece öncesi sahnede sergilenen profesyonelliğin sağlanabilmesi için çok kez provalar yapıldı. Bremen'de ilk kez bir yabancı kuruluşun düzenlediği gecenin tüm biletleri daha günlerce öncesinden satılmıştı. 600 kişi alan Schaumburg salonu dolduktan sonra gelen çok sayıda insan programı izleyemeden dönmek zorunda kaldı.

İki Türkiyeli ve iki Alman sunucunun yönettiği programda tanınmış ozanlarımız **Yaşar Miraç, Ataol Behramoğlu**'nun yanısıra **Heval** yönetimindeki koro büyük ilgi gördü. **Türkolog Profesör Klaus Liebe-Harkort** Ruhi Su'yu yakından tanıyan bir kişi olarak bir konuşma yaptı. Program sırasında çıt çıkmayan salon gece bittiğinde dakikalarca süren alkışlara tanık oluyordu.

Ekonomik ve sosyal yaşamda neler oldu?

Halkımız için 1986 yılı da sıkıntılarla geçti

Yeni bir yıla girerken, geride bıraktığımız yıla ilişkin olarak, olumlu şeyler söylemek isterdik. Ne yazık ki, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yaşamı açısından, 1986 yılı için, üzerinde durmaya değer, olumlu hemen hiçbir olgu göremiyoruz. Tam tersine, bütün bilimsel araştırmalar, resmi istatistikler ve günlük yaşamın değişik örnekleri, gerek ekonomi ve gerekse halkın yaşamı açısından, 1986 yılında sıkıntıların daha da arttığını gösteriyor.

Örneğin, SİAR adlı araştırma kurumunun, 1986'nın Kasım ayında yaptığı anketin bazı sonuçlarını anımsayalım. İlgili anketin sonuçlarına göre, halkın yüzde 84,2'si, enflasyon ve hayat pahalılığından şikayetçidir; ve bu sorun, yığınların ilgi duydukları konulardan birincisini oluşturmaktadır. SİAR'ın kamuoyu araştırması, yığınlar açısından, bir başka sorunun işsizlik olduğunu göstermektedir; ve ailelerin yüzde 60,7'si, bu konunun en önemli sorun olduğunu söylemektedir.

SİAR'ın araştırması, bir başka noktaya daha açıklık getiriyor: Çalışanlar, maaş ve ücretler çok yetersiz, geçinemiyoruz diyor. Ve araştırma, bir yıl öncesine oranla, bu sorunların, 1986 yılında daha bir ağırlaştığını gösteriyor.

Enflasyon ve pahalılık, işsizlik, ücret yetersizliği ve geçim sıkıntısı!.. Halkın yaşam koşullarındaki gidişata ilişkin olarak, bunlardan başka, hangi temel göstergelere başvurulabilir ki?

Eğer, bir ülkede, yığınlar işsizlik, pahalılık ve enflasyon, sürekli gerileyen gerçek gelirler ve benzeri sorunlarla karşıkarşıya bulunuyorlarsa; ve bunlar, bir yıldan ötekine daha bir ağırlaşıyorsa; o ülke ekonomisinde de, en küçük bir iyiye gidişten sözedilemez. Çünkü, ekonomi, insan ve çalışan demek.

Nitekim, bütün resmi veriler, bir yıl öncesine oranla, 1986'da Türkiye ekonomisindeki gidişatın, daha da kötüleştiğini; ve eski sorunlara, çok sayıda yenilerinin eklendiğini gösteriyor. Artan dış ticaret açıkları ve büyüyen dış borçlar, yeniden kapının eşiğine gelen döviz darboğazı, gerileyen vergi gelirleri ve yatırımlar, bir türlü yüzde 30-40'ların altına çekilemeyen enflasyon oranı, karşılıksız para basmalar ve trilyonu aşan bütçe açıkları, 5 milyona merdiven dayayan işsizler ordusu, bu sorunlardan bazılarıdır.

Ekonomik ve sosyal yaşamdan örnekler

- Gerçek işçi ücretleri, 1986 yılında da gerilemeyi sürdürdü ve **işçilerin satınalma gücü, yüzde 4,7 oranında geriletildi.** Böylece, 1977-1986 dönemini kapsayan sürede, gerçek işçi ücretleri yüzde 59 oranında geriletilmiş oldu.
- DİE'nin verilerine göre, 1977-1986 döneminde, tarım kesiminin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 29'dan yüzde 20'ye; maaş ve ücretlerin payı ise, yüzde 37'den yüzde 21'e geriledi.

1986'nın ekonomik göstergeleri

- 1985 yılı sonunda, **575 lira olan bir ABD doları,** bugün **756 liraya yükseldi** ve Türk parası, 1986'da yüzde 33 oranında değer kaybetti. Böylece, Türk parası, 1980 yılı başından bu yana 20 kez değer kaybetmiş oldu.
- Türkiye'de, 1979 yılında **2 milyon 366 bin olan işsiz sayısı,** her yıl sürekli artarak, 1986'da **4 milyon 599 bin kişiye yükseldi.**
- 1986 yılı başında 1 trilyon 285

Acı, ama gerçek!...

Özlem ÖZGÜR

Rejimin programının, toplum yaşamının her alanına yıkım getireceğini ve ekonominin, iyice **"batağa"** gireceğini, sürekli yineleyip durduk. Rejimin savunucuları ise, bu görüşte olanları, **"felaket tellallığı"** ile suçladılar.

Kimin haklı olduğunu görebilmek için, sanırız artık uzun boylu analizler yapmaya gerek yoktur. Son birkaç hafta içinde, Türkiye'de yaşanan olaylara bakılınca, memleketin nereden nerelere getirildiği, açık seçik görülebiliyor.

Kudurarak ölme olayları, haftalardır gazetelerin manşetlerinden inmiyor. Hemen hergün, basında kuduz tehlikesinden binlerce kişinin karantinaya alındığı haberleri çıkıyor.

İnsanoğlu, köpek ısırmasıyla kuduz mikrobu alıyor ve hastaneye koşarak, aşılanıyor. Sonra da, kudurarak ölüyor. Neden? Çünkü, Türkiye'de kullanılan kuduz aşısının, hiçbir garantisi yok da ondan. Bütün ülkeler, onyıllarca önce, bu aşıyı terketmiş; yüzde yüz garantili aşılar bulunmuş; ama, Türkiye devam demiş!.. Yirmibirinci yüzyıla çeyrekten az kala, hiç olacak şey midir bu?

Dışsatımını yaptığımız ülkeler, çay ve fındığı, çok büyük oranlarda radyasyon taşıdıkları gerekçesiyle, Türkiye'ye geri gönderirler. Bunların imha edilmesi ve halkın uyarılması gerekmez mi? Gerekmez!.. Ya, ne yapılır? Ne yapılacak, iç pazara sürülerek halka satılır. Olayın ortaya çıkması üzerine de, Evren ve Özal konuşur. Evren, hiç utanmadan, **"Biz Türküz, bize birşey olmaz"** derken; Özal, **"Radyasyonlu çay sağlığa yararlıdır"** diyerek, halkla açıktan alay eder.

Çete başları, böyle konuşur da, Tekel Genel Müdürü, onlardan geri mi kalır? Tekel Genel Müdürü, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, **"Radyasyonsuz olan 1985 çayı ile 1986 çayını karıştırdık ve böylece, radyasyon miktarını azalttık"** der. İyi mi? Radyasyonsuz çayı da, radyasyonlu hale getirir; sonra da kalk, göğsünü gere gere, bunu halka anlat. Böyle bir rezalet, bugün dünyanın neresinde görülebilir ki?

Rejimin hortlattığı, yalnızca kuduz olayları değildir; bugün Türkiye'de, tifodan dizanteriye değin, bir dizi Ortaçağ hastalığı, ortalığı kasıp kavurmaktadır. Bu bulaşıcı hastalıkların yaygınlaşması üzerine, büyük kentlerde okullar tatil ediliyor; ve binlerce insan, karantinaya alınıyor. Basın ve yayın organları, hemen hergün, bu ve benzeri haberlerle dolup taşıyor.

Coğrafya kitapları, Türkiye'yi, en zengin akarsu kaynaklarına sahip ülkelerden birisi olarak anmaktadır. Ama, şimdi Türkiye, susuz mu susuzdur; çeşmeler kurumuş başkent Ankara dahil, büyük kentlere ancak haftada bir kez su verilebilir hale gelinmiş; susuzluktan toprak çatlamış, tarım kesiminde panik başlamış, millet oluk oluk yağmur duasına koşar olmuştur.

Bir ülke düşünün ki, onun başkentinde bile, evlere ancak haftada bir kez su verilebilir olsun. Ve o başkentte, susuzluktan ve pislikten salgın hastalıklar başlasın, okullar tatil edilsin ve insanlar karantinaya alınsın. Bir ülke düşününüz ki, tazyikli su yok diye, orada banknot matbaası çalışamasın ve para basılamasın; ve banknot matbaasının bahçesinde, kuyular açılarak su aransın; ve bu olay, gazetelerin manşetini oluştursun!..

Bir ülkede, bu denli çağdışı olaylar yaşanıyorsa; orada, ekonomik ve sosyal yaşamdaki yıkımı görebilmek için, hiç de müneccim olmaya gerek yoktur ki!.. Sen kalk, sağlık harcamalarının bütçe içindeki payını, yüzde 5'in üzerinden yüzde 1 dolaylarına çek; ve bütün sosyal içerikli harcamaları kuşa çevir, yatırımları cumhuriyet tarihinin en düşük düzeyine çek ve taş üstüne taş koyma; ekonominin ve devletin olanaklarını yalnızca dış borç ödemeye, silahlanmaya ve bir avuç parababasına seferber et; ve sonra da, **"Ne yapalım, kurak bir mevsim geçirdik ve böyle oldu"** deyip işin içinden çıkıver.

Yıllardan beri, Türkiye'de halkın canalıcı sorunlarına çözüm getirilememiştir; ama, bugün yaşanmakta olanlar da, daha önceleri hiç görülmemiştir ki!.. Şimdi Türkiye'de gerçekten açlıktan insanlar ölmekte; ve geçim sıkıntısından, intihar, cinayet, hırsızlık, fuhuş ve benzeri olaylar, günlük olağan şeyler haline gelmekte; ve birkaç kişiyi işe almak için açılan sınavlarda, binlerce işsiz stadyumları doldurmaktadır.

Bu olanlar karşısında, ülkeyi yönetenler, nasıl mı düşünüyor? Susuz mu kaldık, yağmur duasına çıkarız!.. Kuduz mu var, kelle başına iki bin lira verip, milleti kedi ve köpek avına çıkarır, hayvanlara cihad açarız!.. Radyasyon mu var, **"Biz Türküz, bize birşey olmaz"** der işin içinden çıkarız!..

Ne diyelim, bütün bunlar, acı acı olmasına; ama gerçeğin de ta kendisi!..

1986'dan...

Challenger ve Chernobyl kazaları insanlığı uyardı

27 Nisan 1986 günü Sovyetler Birliği'ndeki atom santralı kazası, insanlığın kendi yarattığı olağanüstü güçleri kullanmayı daha yeni yeni öğrenmeye başladığını ispat ederken, bir atom savaşı patlak verdiğinde insanlığın ne büyük bir tehlikeyle karşı karşıya geleceğini de açıkça gösterdi. Şu anda dünyamızda depolanmış olan atom ve hidrojen bombalarının Çernobil'de olup bitenleri kat kat geçecek bir felaketi yaratabilecek güçte olduğuna dikkatleri çekti.

• DİE'nin verilerine göre, 1977-1986 döneminde, tarım kesiminin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 29'dan yüzde 20'ye; maaş ve ücretlerin payı ise, yüzde 37'den yüzde 21'e geriledi. Buna karşılık, aynı dönemde kira, faiz ve kar gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı da, yüzde 34'den yüzde 59'a tırmandı.

• 1985-1986 yıllarında yapılan dışsatımın, yaklaşık üçte birinin **"hayali"** olduğu belirlendi.

• Yunanistan'da yayınlanan **"Ta Nea"** gazetesinin ABD kaynaklarına dayanarak verdiği haberde, eski Hava Kuvvetleri Komutanı ve Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi Tahsin Şahinkaya'nın, F-16 uçaklarının yapımcısı General Dynamics firmasından 1 milyon 400 bin dolar rüşvet aldığı ve paranın, bir İsviçre bankasına yatırıldığı açıklandı.

• Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer'in görevini kötüye kullanarak milyarlarca liralık çıkar sağladığı orta-

ya çıktı ve konuyla ilgili olarak, SHP Genel Başkan Yardımcısı Fikri Sağlar TBMM'ne bir önerge vererek soruşturma açılmasını istedi.

• Hükümet, 1986 yılının ilk **on ayında, 1 trilyon 754 milyar lira** tutarında iç borçlanmaya gitti.

• Son yapılan araştırmaya göre, Türkiye'de **1 milyon 724 çiftçi ailesinin hiç toprağı olmadığı** belirlendi. Çiftçi ailelerinin yüzde 1,5'ini oluşturan büyük toprak sahiplerinin ise, ekilebilir toprakların yüzde 20,4'ünü ellerinde tuttukları belirtildi.

• İzdaş Holding'in sahibi ve ANAP'ın İzmir İl Başkanı Atilla Yurtçu'nun mal ve para varlığının, üç yıllık Özal hükümeti döneminde 55 kat arttığı belirlendi.

• Ocak-Ağustos döneminde, Merkez Bankasının kamu kesimine açtığı kredilerin miktarı yüzde 17,3 ve özel sektöre açtığı kredilerin miktarı ise yüzde 57,6 oranında artış gösterdi.

• Türkiye'de, 1979 yılında 2 milyon **366 bin olan işsiz sayısı,** her yıl sürekli artarak, 1986'da **4 milyon 599 bin kişiye yükseldi.**

• 1986 yılı başında 1 trilyon 285 milyar lira olan piyasadaki kağıt para miktarı (emisyon hacmi) yıl sonunda 2 trilyon 50 milyar liraya tırmandı. Böylece, **1986 yılında 765 milyar lira tutarında karşılıksız para basılmış oldu.**

• 1979 yılında, **12 milyar 900 milyon dolar olan Türkiye'nin dış borç** miktarı, 1986'da **26 milyar 800 milyon dolara** yükseldi.

• Türkiye, 1987 yılında 4 milyar 750 milyon dolar dış borç ödeyecek ve böylece, 1980 öncesi yıllara oranla, yıllık dış borç yükü, yaklaşık on kat artmış olacak. Bilindiği gibi 1973-1979 döneminde Türkiye 3 milyar 147 milyon dolar dış borç ödedi ve yıllık dış borç yükü, 450 milyon dolar olarak gerçekleşti.

• Kamu yatırımlarının devlet bütçesi içindeki payı, 1980 öncesi yıllarda **yüzde 30** dolaylarında iken; bu oran, 1986 yılında **yüzde 17'ye** geriletildi.

• DİE'nin geçinme indekslerine göre ekim ayında parakende fiyatlar yüzde 7,3 oranında arttı ve **yıllık enflasyon oranı, yüzde 37 olarak gerçekleşti.**

• DİE'nin verilerine göre, geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla, Ocak-Ağustos 1986'da Türkiye'nin dış ticaret açığı yüzde 37,4 artarak, 2 milyar 500 milyon dolara yükseldi.

• Geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla, Ocak-Ekim 1986'da protesto edilen senetlerin değeri yüzde 107 artarak, 678 milyar liraya tırmandı.

• 1986 yılında, 15 dolayında holding ile bazı büyük şirketlere, icra ve iflas işlemi yapılırken, yılın ilk dokuz ayında, orta ve büyük boy **1055 işyeri iflas ederek,** kepenk indirmek zorunda kaldı.

28 Ocak 1986 günü ABD'de Challenger uzay mekiğindeki kaza sonucunda bir anda kül olan yedi kişi arasında uzaydan öğrencilerine fizik dersi vermeyi düşünen, iki çocuk anası bir öğretmen olan Christa Mc Auliffe de vardı. Askeri programların hızla ilerlemesini sağlamak amacıyla, Challenger uzay mekiğinin güvenlik önlemleri ihmal edilmişti.

Challenger uzay mekiğinin patlaması televizyondan naklen verildi

olan atom ve hidrojen bombalarının Çernobil'de olup bitenleri kat kat geçecek bir felaketi yaratabilecek güçte olduğuna dikkatleri çekti.

Chernobyl yerine ya bir atom bombası patlasaydı...

1967'nin Vietnam'ından, 1986'nın Nikaragua'sına

Aralarında yirmi yıllık bir zaman farkı olan bu iki fotoğraf ne kadar birbirine benziyor değil mi? 1967'de, savaş uçağı pilotu dev yapılı Amerikalıyı esir alıp götüren ufacık Vietnamlı kızın fotoğrafı, ABD emperyalizmini yenen yiğit Vietnam halkının inancından ve haklılığından kaynaklanan gücünün sembolü olmuştu. İkinci fotoğrafta ise 1986 Ekim'inde Nikaragua'da karşı-devrimci Kontralara malzeme taşıyan uçağın düşürülmesi sonucunda CIA'yla ilişkisini ortaya koyan belgelerle yakalanan, Amerikalı askeri danışman **Hasenfus** gencecik Nikaragualı askerler tarafından götürülüyor. Ve yine iri-kıyım CIA görevlisi karşısında çelimsiz Nikaragualılar güçlü ve kendinden emin... Geçtiğimiz günlerde halk mahkemesinin 30 yıla mahkum ettiği **Hasenfus,** Nikaragua Devlet Başkanı Ortega'nın isteğiyle serbest bırakılıp, ABD'ye geri gönderildi. Bu eylemiyle Sandinist yönetim, ABD ile sorunlarını barışçıl ilişkiler içinde çözme yönündeki iyi niyetini göstererek dünya kamuoyunda olumlu tepkiler aldı.

Dünyamıza sahip çıkmak, nükleer uçurumdan uzaklaşmak ve insanca yaşamak için...

Gorbaçov: **"Batı'ya sıkılmış yumruk göstermiyoruz, dost elimizi uzatıyoruz"**

1986'ya damgasını vuran kararlar, umut veren öneriler, eylemler...

OCAK: Sovyetler Birliği, 6 Ağustos 1985'de başlattığı atom denemeleri moratoryumunu tek taraflı olarak üç ay daha uzatırken, dünya çapında silahsızlanma için de 2000 yılına dek üç aşamada dünyanın atom silahlarından arındırılmasını amaçlayan yeni ve kapsamlı bir plan önerdi. Tüm sağduyulu güçleri etkileyen öneri, SPD silahsızlanma uzmanı E.Bahr tarafından **"nefes kesici bir perspektif"** olarak değerlendirilmişti. Sovyetler Birliği bu önerisini, 26 Şubat-6 Mart tarihleri arasında gerçekleştirdiği SBKP 27. Kongresi'nde aldığı kararlarla pekiştirdi, sosyal ve ekonomik gelişmeyi hızlandırarak Sovyet toplumunu niteliksel yeni bir aşamaya yükseltme çabasıyla birleştirdi.

NİSAN: SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, Atlantik'den Ural dağlarına kadar tüm Avrupa'yı kapsayan alanda konvansiyonel silahla-

yapılan Sovyetler Birliği-ABD zirvesinde silahsızlanma açısından somut bir anlaşmaya varılamamakla birlikte, ABD'nin gerçekçi

Haydi 1987'ye!..

Filiz KARDAM

1986 herhangi bir yıl değildi. Birleşmiş Milletler'in bu yılı barış yılı olarak ilan etmesiyle birlikte tüm dünya halklarında 1986'da barış yolunda önemli adımların atılması umudu doğmuştu. Öyle ya, yılın belgisi, **"Barış ve insanlığın geleceğini korumak"** idi.

Geriye dönüp şöyle bir bakarsak 1986'ya, 1 trilyon dolardan daha fazlasının silaha ayrıldığı, 100 milyon insanın silah üretiminde çalıştığı, Reagan yönetiminin ısrarla atom denemelerini sürdürdüğü, SALT-2 anlaşmasını tek taraflı çiğnediği, SDI projesine büyük fonlar ayırdığı, Nikaragua'da, Afrika'da, Afganistan'da, Ortadoğu'da çatışmayı sürekli körüklediği, Libya'ya iki kez hava saldırısı düzenlediği, terörizme karşı savaş adı altında terörü alabildiğine kışkırttığı koşullarda, **"Bir de adı barış yılı olmasaydı ne olacaktı?"** diye düşünmek mümkündür. Hele bir de bunlara, yaşamı boyunca kalıcı ve adil bir barıştan yana mücadele etmiş olan Isveç Başbakanı Olof Palme'nin yine bu yıl içinde öldürülmesinin ayıbı da eklenmişse...

1985, barış umudunu güçlendiren bir zirve toplantısıyla bitmiş, 1986'ya Cenevre'de yaratılan ruh ile girilmesine karşın silahsızlanma açısından beklenen sonuçlar alınamamıştır. Ama bu kadarcık söyleyip geçersek, gerçeklerin önemli bir kısmına gözümüzü kapamış oluruz. 1986, dünyamızda çok geniş güçlere nükleer silahsız bir dünya yaratmanın hem olanaklı, hem de bir o kadar zor olduğunu gösterirken, zorlukların kaynağında yatan güçleri de çok daha iyi tanıtmıştır. Bu, başlı başına bir kazanımdır.

Öte yanda, yönetimlerin barış konusunu **"sözde"** bıraktığı ülkeler dahil dünyanın dört bir yanında halklar, ulusal ve uluslararası düzeyde binlerce toplantıda savaş ve barış sorunlarını işlemişler, barış konusu çeşitli ülkelerden, farklı politik görüş, din ve mesleklere sahip insanları arasında köprüler kurmuştur. Bu çalışmaların sonuçları insanlığın barışçıl geleceğine doğru giden yolun taşlarını döşemektedir.

Elimizde barış yılının tüm faaliyetlerine ilişkin bir döküm henüz yok. Ama yılın bilançosu yapılırken, küçük çocukların barış için çizdiği resimlerden, binlerce kişinin birlikte söylediği türkülere, atom üslerinde kurulan çadırlardan Pentagon'u saran insan zincirlerine dek barış için üretilmiş her düşünce, gerçekleştirilmiş her eylem, harcanan her kuruş, her insanın şu ya da bu biçimdeki katkısı kazanç hanesine kaydedilmelidir.

1986'nın başında, 2000 yılına dek dünyayı atom silahlarından arındırmanın programını ilan eden **Gorbaçov** şöyle diyordu: **"Biz, 1986'nın yalnızca barışçıl bir yıl olmasını değil, bizi barış ve nükleer silahsızlanma yolunda 20. yüzyılın sonuna dek götürecek bir yıl olmasını diliyoruz."** Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist ülkeler topluluğunun bu yöndeki yapıcı önerileri ve kararları, barış güçlerinin olanaklarını genişletmiş, onlar için esin ve güç kaynağı olmuştur.

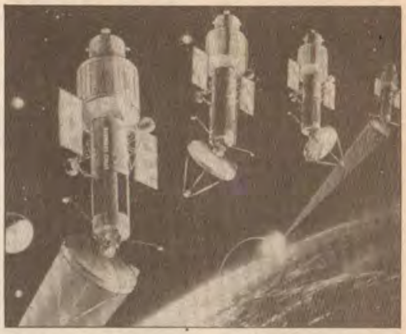
1986'da yaratılan bu olanakları, edinilen zengin deneyim ve birikimi 1987'de değerlendirebilecek miyiz? 1987'yi atom denemelerinin durdurulduğu, uzayda silahlanmanın önüne geçildiği, ölüm araçlarına harcanan milyarların ete, süte ekmeğe dönüştüğü, uluslararası ilişkilerde çağın koşullarına uygun yeni anlayışların yerleşmeye başladığı bir yıl yapabilecek miyiz? Geleceğimiz için daha kararlı, daha yaratıcı çaba harcamaya, daha cesur adımlar atmaya hazır mıyız?

Öyleyse haydi 1987'ye!..

1986'dan...

Geleceğe uzanan bir tehlike:

ABD'nin Yıldızlar Savaşı Projesi

Dünya kamuoyunun çoğunluğunun karşı olduğu SDI projesine geçtiğimiz yıl içinde Ingiltere'den sonra Federal Almanya, Israil ve Japonya da katıldılar. Özellikle Reykjavik Zirvesi'nde dünya barış güçlerinin karşısına **"ABD'nin militarist planlarının yoğunlaşmış bir ifadesi olarak"** çıkan silahsızlanma yönündeki somut adımların önünü tıkayan SDI'e 1987 yılında Türkiye bütçesi kadar (Yaklaşık 5 milyar dolarlık) bir fon ayrıldı. ABD'de uzay çalışmalarını pratikte dört tekel (Boeing, Lockheed, McDonnell Douglas ve Rockwell International) NASA ve PENTAGON ile birlikte yürütüyorlar. SDI'ya şimdiden 250 kadar ABD firması katılmışken, Federal Almanya'dan da **MBB, Dernier, Rheinmetall, Krupp-Atlas Elektronik, Siemens, AEG, Carl Zeiss, Leitz, Dynamit Nobel, SEL, Diehl, Technologiezentrum Nor, MTU**'nun sipariş aldıkları açıklandı.

yeni bir aşamaya yükseltme çabasıyla birleştirdi.

NİSAN: SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, Atlantik'den Ural dağlarına kadar tüm Avrupa'yı kapsayan alanda konvansiyonel silahların ve askeri birliklerin azaltılması önerisini yaptı.

HAZİRAN: Varşova Paktı ülkeleri Budapeşte'de yaptıkları zirve toplantısında NATO ve tüm Avrupa ülkelerine 1990 yılına dek her iki bloğun da askerlerini dörtte bir oranında azaltmasını (toplam bir milyon asker) ve taktik muharebe silahlarında azaltmaya gidilmesini teklif ettiler.

AGUSTOS: Delhi deklarasyonunu imzalayan ülkeler (Arjantin, Hindistan, Isveç, Tanzanya ve Meksika) Meksika'nın Ikstapa kentindeki toplantıları sonunda yayınladıkları Meksika Deklarasyonu'nda, her türlü atom silahını yasaklayan bir anlaşmanın imzalanmasını istediler.

Mayıs ayında atom denemeleri moratoryumunu üçüncü kez azaltmış olan Sovyetler Birliği, dördüncü kez aynı kararı alarak moratoryumu 1 Ocak 1987'ye dek sürdüreceğini açıkladı.

EYLÜL: 25 yaşına basan Bağlantısızlar Harekatı, 1-6 Eylül tarihlerinde Harare'de, 101 ülkenin temsilcisiyle yaptığı 8. Zirve toplantısında atom denemelerinin durdurulması ve silahsızlanmaya ilişkin bir dizi konuda görüş birliğine vardı.

Stockholm'de üç yıldır süren, 33 Avrupa ülkesi ile Kanada ve ABD'nin katıldığı **"Avrupa'da Güven Verici Önlemler ve Silahsızlanma Konferansı"**, büyük çaplı manevraların önceden bildirilmek koşuluyla yapılması yönünde Avrupa güvenliği açısından önemli bir karar alarak sonuçlandı. 1 Ocak'ta yürürlüğe girecek olan sonuç anlaşmasında ülkeler, birbirlerine karşı zor kullanmamayı da taahhüt ettiler.

EKİM: 11-12 Ekimde Izlanda'da yapılan Sovyetler Birliği-ABD zirvesinde silahsızlanma açısından somut bir anlaşmaya varılamamakla birlikte, ABD'nin gerçekçi konumlar alması durumunda, dünyamızda iyiye doğru dönüşün adımlarını atmanın yolu da açıldı. 15-19 Ekim tarihinde 133 ülkeden 2400 delegenin katılımıyla Kopenhag'da gerçekleştirilen Dünya Barış Yılı çalışmaları değerlendirildi, Reykjavik zirvesinin açtığı olanaklardan da yararlanarak daha geniş güçlerin SDI'ya karşı ve atom denemelerinin durdurulması için seferber edilmesi perspektifi çizildi.

KASIM: 27 Kasımda Delhi'de Sovyetler Birliği ve Hindistan, nükleer silahların kullanılmasını ve kullanılması yönündeki tehdidi yasaklayan uluslararası bir anlaşmanın imzalanmasını öneren ortak bir çağrı yaptılar.

ARALIK: Güney Pasifik'te atom silahlarının depolanmasını, denemesini ve nakliyesini yasaklayan, ve 1985 yılında Avustralya, Cook Adaları, Fici, Kiribati, Batı Samoa, Yeni Zelanda, Tuvala gibi ülkeler tarafından üzerinde anlaşmaya varılmış olan karar yürürlüğe girdi.

VE 18 ARALIK 1986, 17 AYDIR SÜREN SOVYET ATOM TESTLERİ MORATORYUMUNUN BİTİMİNE İKİ HAFTA KALA: Sovyetler Birliği, eğer ABD atom testlerini durdurduğunu açıklarsa, moratoryumun süreceğini ilan etti. Bilindiği gibi ABD, moratoryum süresince 24 atom denemesi yapmış bulunuyor. Sovyetler Birliği'nin açıklaması dünya kamuoyunda olumlu yankılar yaratırken, ABD Temsilciler Meclisi'nin 120 üyesi de Reagan'a atom testlerini durdurması için mektup yazdılar.

• **GÜNEY AFRİKA:** Geçtiğimiz yıl içinde, ırkçı rejimin cinayet diye nitelendirilebilecek saldırganlığı karşısında bile başta Reagan yönetimi olmak üzere kimi Batı ülkeleri ciddi önlemler almaktan kaçındılar. Ancak Botha yönetiminin olanakları da gittikçe daralıyor. Yükselen direniş karşısında 4,8 milyon beyaz ilk kez iktidarının ciddi bir tehditle karşı karşıya olduğunu görüyor.

DIKTATÖRLER KRIZDE

1985 biterken, Latin Amerika ülkelerinden Uruguay, Brezilya ve Arjantin'deki gelişmelere bakarak, **"artık sıra Şili'ye geldi"** diyorduk. 1986'da Şili muhalefet güçlerinin ortak mücadelesi yeni boyutlar kazandı, ülkede yığınsal bir halk ayaklanmasının yolları açıldı. Eylül ayı başında diktatör Pinochet'e bir suikast girişiminde bulunuldu, kendisi kolundan yaralanırken, yedi koruyucusu öldü. Eylemi, Manuel Rodriguez Yurtsever Cephesi (FPMR) üstlendi. Pinochet koltuğunu korurken, ocak ayı sonunda Haiti'de, Duvalier ailesinin 30 yıllık diktatörlüğü, şubat ayı başlarında ise Filipinler'de 20 yıllık Marcos rejimi sona erdi. Güney Kore'de Chun Doo Hwan ve Pakistan'da Ziya-Ül Hak rejimlerinin derin krizi de sürüyor.

• **UTANCIMIZ:** İsveç Başbakanı **Olof Palme** 28 Şubat 1986'da bir suikaste kurban gitti.

• **AFGANİSTAN: Gözden kaçırılmak istenen gelişme.** Ekim ayı içinde altı Sovyet birliği Afganistan'ı terketti. Birliklerin geri dönmesi Afganistan'da politik istikrar yönünde atılan adımlara ve Afgan silahlı kuvvetlerinin savunma gücünün yükseldiğine işaret etti. Sovyet birliklerinin bir kısmının geri çekilmesini Batı basını görmezden gelirken, ABD'nin buna yanıtı ise Pakistan'da üslenen karşı-devrimci Afgan çetelerine 200 kadar Amerikan Stinger füzesi göndermek oldu!

ABD içerde ve dışarda

Içerde: 33 milyondan fazla Amerikalı yoksulluk sınırında yaşıyor.

– Yaklaşık dört milyon Amerikalı evsiz barksız.

– **17 milyonu bulan işsizin 5,5 milyonu işsizlik yardımı da almıyor.**

– Her yıl yoksulluk ve umutsuzluktan 27-30 bin Amerikalı intihar ediyor.

– **Pentagon, CIA ve FBI'ın fişlemeleri sonucunda her Amerikalı için ortalama 15 dosya mevcut.**

TERÖR ARTTI

1986 yılına damgasını vuran olaylardan biri de terör eylemlerinin giderek yaygınlaşması oldu. Diskotekler, sinagoglar bombalandı, uçaklar havaya uçuruldu. Çeşitli Avrupa ülkelerinde sabotaj ve suikastler düzenlendi. Terörü politik mücadele biçimi olarak reddeden sosyalist ülkeler tüm devletlerle uluslararası teröre karşı birlikte mücadele etmek istediklerini açıklarken, ABD terör olaylarını Libya'ya karşı saldırı ve Suriye'ye karşı kışkırtma yönünde kullandı. CIA'nın dünyanın her köşesindeki terör çetelerine verdiği destek artık gizlenemez oldu.

İRAN-IRAK SAVAŞINI KIM KÖRÜKLÜYOR?

25 Kasım günü Washington'da yaptığı bir basın toplantısında Reagan Iran'a gizlice silah satıldığını ve bunun 1981'den beri yapıldığını kabul etti. Daha sonra ise CIA'nın Iran'daki bazı hedeflere ait bilgileri Irak'a vererek ikili oynadığı da ortaya çıkarıldı. Silahlar karşılığında alınan paralar ise Isviçre bankaları üzerinden Nikaragua'daki Kontra'lara gönderilerek bu bölgedeki çatışma körüklenmekteydi.

LİBYA'YA BİR YILDA İKİ SALDIRI

ABD-Dışarda: Kaddafi yönetiminin terörü desteklediği iddiasıyla ABD, geçtiğimiz mart ve nisan aylarında Libya'ya iki hava saldırısı düzenledi, sivil hedefler bombalandı, aralarında çocuklar olmak kaydıyla çok sayıda sivil öldü. 20 Nisan'da NATO Başkomutanı **Rogers**, hava saldırısının bizzat kendisi tarafından planlandığını açıkladı.

Elektron mikroskobu nedir ve insanlığa neler sağlamıştır?

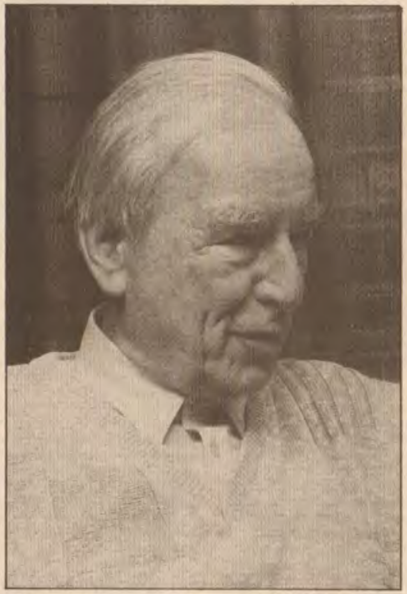
Milimetrenin milyonda biri

Fethi ARAR

İsa'dan altı yüz yıl önce Yunan filozofu Demokrit tarafından ortaya atılan atom kavramı bugün geniş anlamıyla kültürümüze iyice yerleşmiş durumda. Atom Yunanca **"parçalanamaz"** demek. Bu kavram Demokrit tarafından maddenin en küçük, artık daha fazla parçalanıp küçültülemeyecek parçası anlamında kullanılmıştı. Atom sözcüğü bu ilk anlamını 20. yüzyılın başlarına kadar korudu. 1920'lerde fizik bilginleri atomların da kendi içlerinde karmaşık bir yapıya sahip olduklarını, proton ve nötrondan oluşan artı yüklü çekirdeğin etrafında dönen eksi yüklü elektronlardan meydana geldiklerini gösterdiler. Böylece atomların maddenin en küçük parçacıkları olmadıkları anlaşıldı, daha da küçük parçacıkların varlığı ispatlandı.

Atom kavramı bilim adamlarının binlerce yıldır kullandıkları bir kavram olduğu halde atomları görmemizi sağlayan bir yöntem şimdiye kadar bulunamamıştı. 1986 Nobel ödülünü alan fizikçilerden E.Ruska'nın 1930'larda icat ettiği elektron mikroskobu ve G.Binning ile H.Rohrer'in 1980'lerde icat ettikleri **"gezgin tünel mikroskobu"** teker teker atomların da görülmesini sağlayarak bilimcileri bu emellerine kavuşturdu.

Uzayda, gözün alamayacağı uzaklardaki gök cisimlerini yaklaştırıp, onların hareket, bileşim ve evrimlerini incelemek amacıyla insanoğlu Galile çağlarından beri değişik teleskoplar yapmaktadır. Bu başarılı makrokosmos (makro büyük) araştırmalarına karşın, gözümüzün seçemeyeceği kadar ufak cisimlerin incelenmesi oldukça yenidir. Mikrokosmos **(mikro küçük)** çalışmaları bilimsel merak itelemelerinin yanısıra doğa bilimleri, tıp, elektronik, metalurji gibi tekniklerin temel sorunlarından körüklenir. Örneğin eskiden yüzbinlerce insanın ölümüne sebep olan verem hastalı-

24 yaşında elektron mikroskobunu icad ettiği halde ancak 86 yaşında hatırlanarak Nobel ödülüne layık görülen Profesör Ernst Ruska.

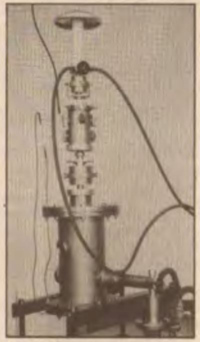
ışıkla çalışan mikroskopların büyütme gücü ancak milimetrenin binde biri **(mikrometre)** kadar olan cisimleri göstermeye yetiyordu. En gelişmiş ışıklı mikroskopların bile aşamadıkları bu sınır **"çözümleme gücü"** ile ilgilidir.

Çözümleme gücü nedir?

Çözümleme gücü, iki cismin birbirlerine yaklaşıp da hala iki ayrı cisim

Işık yerine elektronlar

1926 yılında L. de Broglie her parçacığın, bu arada elektronların da bir de dalga özelliği olduğunu göstermişti. Ancak elektronların dalga uzunluğu ışığın dalga uzunluğundan çok daha kısa. Hızlı elektronların dalga uzunluğu mikrometrenin yüzbinde biri kadar. Bu yüzden ışık yerine elektronlardan yararlanan bir sistemin çözümleme gücü ışıkla çalışan mikroskopların yaklaşık bin mislidir. İşte elek-

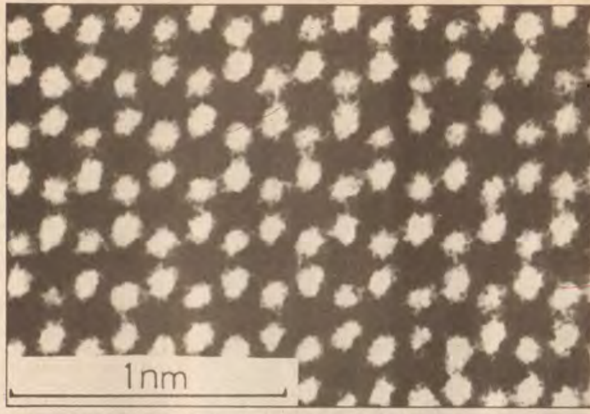

Resimde modern bir elektron mikroskobu görülüyor.

●

ışık mikroskobunda olduğu gibi cisimleri büyütme amacı için kullanılabilirler. Bu fikirleri 1932'de yayınlayan Ruska, 1933'te bu ilkelere dayanan ilk elektron mikroskobunu yapıp kullanmıştı. Bir katottan yayılan elektronlar büyütülmek istenen cisimden geçerken bu cismi oluşturan atomların çekirdek ve elektronlarından farklı olarak etkilenirler. Manyetik bobinler vasıtasıyla odaklanarak televizyon ekranı gibi bir ekrana yansıtıldıklarında bu cismi büyütülmüş olarak resmederler.

Elektron mikroskobunun sağladığı imkanlar birçok bilim dalında yeni yeni keşiflere yol açtı. Örneğin virüslerin keşfi elektron mikroskobuyla oldu. Biyolojide hücre çekirdeklerinin incelenmesi, genetikteki modern keşifler, bunların hemen hepsi elektron mikroskobuna dayanmaktadır. Günümüzde elektron mikroskobunun geliştirilip hem temel hem de uygulamalı bilimlerde kullanılmasında baş sırayı, olanaklarını atom silahları yapımı yerine atomları resmetmeye kullanan Japonya almaktadır. Buna karşılık bu-

Yazı yazarken bu atomlardan yararlanıyoruz! Resimde bir grafit kristalinin yüzeyindeki karbon atomlarını görüyorsunuz. Grafit bir cins kömürdür. Bildiğimiz kömürden farkı, grafitteki karbon atomlarının altıgenlerden oluşan (petek gibi) bir örgü halinde birbirlerine kenetlenmiş olmalarıdır. Resimde bu altıgenli yapı ve bu "peteği" oluşturan atomlar birer beyaz nokta halinde görülüyor. Bu yapısı sayesinde grafit çok ince tabakalar halinde ayrılmaya elverişli bir maddedir ve örneğin kurşun kalemlerde uç olara kullanılır. Resmin sol alt yanındaki çizgi bir nanometrelik uzunluğu göseteriyor (1 nanometre = milimetrenin milyonda biri).

Elektron mikroskobu sayesinde bilim adamları mikroplardan da daha küçük olan virüsleri keşfettiler. Virüsler gripten AIDS'e kadar bir çok hastalığa sebep olabiliyorlar. Fotoğrafta tütün bitkisine musallat olan bir virüs cinsinin 220 000 kere büyütülmüş fotoğrafını görüyorsunuz.

●

gün dünyanın her ülkesinde bize mikrokosmosu tanıtma amacıyla başarıyla kullanılan bu icadın ancak 50 yıl sonra Nobel ödülü ile ödüllendirilmesi her halde bilim politikasının sonucudur.

Gezgin tünel mikroskobu nedir?

Bir yüzeyden ona nerdeyse deyecek kadar yaklaştırılan sivri bir uca, bunlara uygulanan gerilime orantılı bir elektrik akımı geçer. Diğer bir deyişle yüzeydeki elektronlar aradaki boşluğu atlayarak sivri uca geçerler. Fizikte bu akıma **tünel akımı** denir. Bu tünel akımının genliği yüzeyin bazı özelliklerinin yanısıra, çok duyarlı olarak yüzeydeki atomlarla sivri uç arasındaki aralığa bağlıdır. **"Bit"** ismi verilen bu uç, yüzey üzerinde gezdirildiğinde yüzey atomları kristal örgü içinde engebeli bir şekilde sıralandıklarından, tünel akımı sürekli değişiklikler gösterir. Böylece bu tünel akımının gücünü ölçerek yüzeydeki atomların yerlerini teker teker bulmak mümkün oluyor. Gezgin tünel mikroskobunun çözümleme gücünü, hem gezdirilen ucun sivriliği, hem de ucun üç boyuttaki (sağ, sol, derinlik) konumunu saptama duyarlılığı sınırlar. Diğer bir deyişle, bu özelliklere dayanarak bir mikroskop yapabilmek için bir yandan çok sivri bir uç yapabilmek, öte yandan da bu ucun yüzey üzerinde çok küçük (iki atom arasındaki mesafeden daha küçük) adımlarla dolaşmasını sağlayabilmek gerekiyordu. Aşılması gereken en büyük engellerden biri, sivri ucun çevreden gelen etkilerle titremesini önlemekti.

1972'de R. Young, J.Ward ve F. Scire'nin geliştirdikleri ilk aygıtın çözümleme gücü atomları resmetmekten uzak kalmıştı. Ancak 1982'deki G.Binning, H.Rohrer, Ch. Gerber ve E.Weibel'in çalışmaları, dış dünya titreşimlerini sönümlendirip, çözümlemeyi nanometrenin (metrenin milyarda biri) altına indirmişti. Değişik kristal yüzeylerini inceleyen bu grubun çalışmaları da bu yıl Nobelle ödüllendirildi. Resim grafit kristali yüzeyindeki atomları göstermektedir.

Bugün fizik bilimi atom boyutlarını çoktan aşmıştır, çekirdek parçalanıp, çekirdeğin yapı taşlarından biri olan quarklar incelenmektedir.

dukça yenidir. Mikrokosmos **(mikro küçük)** çalışmaları bilimsel merak itelemelerinin yanısıra doğa bilimleri, tıp, elektronik, metaluji gibi tekniklerin temel sorunlarından körüklenir. Örneğin eskiden yüzbinlerce insanın ölümüne sebep olan verem hastalığıyla ancak bakterisi mikroskopla gözlendikten sonra başedilebilmişti.

Küçük cisimleri incelemek için ilkin büyüteç denen mercekler kullanıldı. 16. ve 17. yüzyıllarda Batı Avrupa'da birkaç tane mercekten oluşan mikroskoplar geliştirildi. Ne var ki

Çözümleme gücü nedir?

Çözümleme gücü, iki cismin birbirlerine yaklaşıp da hala iki ayrı cisim olarak seçilebildikleri en küçük aralık olarak tanımlanır. Çözümlemeyi sınırlayan ise cisimleri resmetmekte kullandığımız ortamın dalga boyudur. Bir büyüteçte, bir mikroskopta bu ortam ışık olduğundan, en gelişmiş ışık mikroskobunda bile ışığın dalga boyundan daha küçük cisimleri göremeyiz.

ha kısa. Hızlı elektronların dalga uzunluğu mikrometrenin yüzbinde biri kadar. Bu yüzden ışık yerine elektronlardan yararlanan bir sistemin çözümleme gücü ışıkla çalışan mikroskopların yaklaşık bin mislidir. İşte elektron mikroskobunun üstünlüğü bu özelliğe dayanıyor.

Ruska, elektron optiği konusunda Berlin'deki üniversite öğrenimi sıralarında uzmanlaşmıştı. Bir dürbündeki ışık demeti gibi, elektronlar da elektrik ve manyetik alanlar yoluyla saptırılabilir ve odaklanabilirler ve bu yolla

de elektron mikroskobunun geliştirilip hem temel hem de uygulamalı bilimlerde kullanılmasında baş sırayı, olanaklarını atom silahları yapımı yerine atomları resmetmeye kullanan Japonya almaktadır. Buna karşılık bu-

elektrik akımı geçer. Diğer bir deyişle yüzeydeki elektronlar aradaki boşluğu atlayarak sivri uca geçerler. Fizikte bu akıma **tünel akımı** denir. Bu tünel akımının genliği yüzeyin bazı özelliklerinin yanısıra, çok duyarlı ola-

şiklikler gösterir. Böylece bu tünel akımının gücünü ölçerek yüzeydeki atomların yerlerini teker teker bulmak mümkün oluyor. Gezgin tünel mikroskobunun çözümleme gücünü, hem gezdirilen ucun sivriliği, hem de ucun

lendirildi. Resim grafit kristali yüzeyindeki atomları göstermektedir.

Bugün fizik bilimi atom boyutlarını çoktan aşmıştır, çekirdek parçalanıp, çekirdeğin yapı taşlarından biri olan quarklar incelenmektedir.

GÜLDÜŞÜN

Süleymanov ABD'ye iltica etti

Mehmet ESEN

Efe ansızın öfkelendi. Çatalı tuttuğu gibi, bir efe çevikliğiyle pilava saplayıverdi. Yemektekiler şaşkın bakakaldılar.

"Ben de isterim. Aynısını bana da yapın."

"Ne istiyorsun oğlum? Jaguar falan mı?"

"Ne Jagauarı be!.. Elin gavurdan dönmesine 'Kız bulup kendi ellerimle evereceğim' **diye beyanatlar veren sen değil misin? Oğlun ne alemde umurunda değil. Zaten alçak gazetecilerin yüzünden manken Nur'dan da olduk."**

"Sus oğlum, duyacak şimdi. Geliyor işte tuvaletten."

"Özgürlüğün tadı kenefte bile bir başkaymış."

"Aslan manevi kardeşim benim. Gel otur da, gazeteler senin hakkında neler yazmış bir bak."

Küüütt! (Bu Süleymanov'un, Efe'nin iskemleyi çekmesiyle yere düşen gövdesinin sesi.)

"Ah canım evladım, esir yavrum, oralarda oturmasını da öğrenememiş. Efe, körolasıca yardım etsene kardeşine."

"Bir yanın acıdımı halterci kardeşim? (Daha başına ne çoraplar öreceğim senin...) Otur şöyle. Bak, bak "Tan" ne yazıyor hakkında: Bir sürü Bulgar kızıyla çıktı. Doğru mu bunlar. Bir de onlardan kinimi aldın demişsin, aferin sana be..."

"Ne demişim?"

"Elinin körü... Bulgar kızları nasıl? Güzel mi bari, haa?"

"Hu, huu, biz geldiiik..." (Bunlar da nerden çıktı?)

"Manevi kayınço, ben enişten Asım. Nasıl dünya şampiyonu oldun bir anlatsana? Bakarsın biz de davulda falan... Anlarsın ya..."

Zııırrr (Bu da kapının zili).

"Biz Zilliyet'ten geliyoruz. Naim'i anarşistler kaçırmış, doğru mu? 50 milyonumuz gitti diye patron kalp krizi geçirdi."

"Ne anarşistler mi? Hemen uçağı hazırlatın Isviçre'ye doğru."

"Ne anarşisti, ne kaçması yahu? Işte Naim burda..." diye efelenince Efe, gazeteciler soluklandılar.

"Şu kampanyalar, yuvalar, paralar, kızlar, evlendirmeler falan nasıl gidiyor kahraman Süleyman, gazetemize demeç verir misiniz?"

"Gazetelerin yazdığına göre iyiymiş..."

"Sabancı sizi fabrikasının başına geçirecekmiş, hani işçiler ses çıkarınca tutup havaya kaldırasın diye..."

"Burda halter yerine işçiler mi kaldırılıyor havaya?"

"Peki Özal, sizi Milli Eğitim Bakanı yapmak istiyormuş... Bulgar zulmünü ders kitaplarında yer verir misiniz?"

"Okullara halter dersi koyarım."

"Bulgaristan'da nişanlınızın kaldığı söyleniyor..."

"Neyim kalmadı ki..."

"Son soru size yapılan bu bağışları hangi alanda değerlendirmek istiyorsunuz?"

"Ne bağışı, hangi bağış? Cebimde biraz leva vardı onu bile aldılar. Beş parasız kaldım. Ne olur beni geri gönderin. Nişanlımı, babamı anamı özledim. Ben nişanlımı seviyorum."

"Aaa, öyle olur mu Süleymancığım... Biz neyiz burada... Koskaca başbakan kızıyız... Evliyiz ama boşanmak bir iki saatlik iş..."

Süleymanov, dul Zeynep'in üstüne doğru gelmesinden korkarak hür ABD'ye, büyük şef Reagan'a doğru yelkenleri açmaya kalktı. Ama, nerde... Kolay mı bu aile çetesinden kurtulmak tek başına?..

tomurcuk postası

1987'nin barış, dostluk ve sevgi dolu bir yıl olması dileğiyle...

Sevgili çocuklar,

Biliyorsunuz bu yıl barış yılıydı. Bu yıl biterken size, yaşı küçük ama tam yılın anlamına uygun, önemli işler yapmış bir kardeşinizi tanıtmak istedik. Fotoğrafını yanda gördüğünüz *Katya Lycheva* 11 yaşında ve Moskova'da yaşıyor. Geçtiğimiz yıl içinde *Katya*, *"Barış taşıyıcıları olarak çocuklar"* örgütü tarafından verilen *Samantha Smith* ödülünü kazanarak ABD'ye iki haftalık bir gezi yaptı. ABD'de büyük devlet adamlarından kendi yaşındaki çocuklara dek birçok kişiyle tanışıp, görüşmeler yapan *Katya* hem tüm Sovyet çocukları adına kendi ülkesini tanıttı, hem de Amerikan halkını tanıma olanağını buldu.

Katya Sovyet çocukları adına ABD'ye giderek ülkesini tanıttı. Katya King-Kong'la bir de hatıra resmi çektirdi

Sovyetler Birliği'nde Samantha'nın anısına bastırılan pul

Samantha 1983 yılında Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti.

Katya'nın kazandığı ödülün adı da küçük bir Amerikalı kıza ait. 10 yaşındaki *Samantha Smith*, 1982 yılında SBKP Genel Sekreteri *Andropov*'a bir mektup yazarak atom silahlarına sahip ülkelerin barışçıl bir dünya için uğraşmalarının önemini dile getirmiş ve Andropov tarafından Sovyetler Birliği'ne davet edilmişti. 1983 yılında Sovyetler Birliği'ni ziyaret eden bu küçük barış elçisini Sovyet halkı, tüm barışsever Amerikalıların bir temsilcisi olarak kucaklamış, bir çiçeğe, bir şiir kitabına, bazı sokaklara *Samantha*'nın adı verilmişti. Küçük Samantha ülkesine döndükten sonra 1985 yılında bir uçak kazasında öldü. Ölümünden sonra Sovyetler Birliğ'nde onun resmini taşıyan pullar yayınlandı. Sovyet çocukları onun adını okullarına vermek için yarışmalar düzenlediler. Taşkentli çocuklar onun anısına uluslararası bir dostluk kulübü kurdular.

Bu iki küçük barış elçisini size tanıtırken, 1987'nin dünya çocukları arasında da dostluk ve sevginin geliştiği bir yıl olmasını diliyoruz. Büyüklerin bu konuda çocuklardan çok şeyler öğreneceğine inanıyoruz...

Barış, sanat ve kültüre damgasını vurdu

"Uluslararası Barış Yılı 1986" kültür-sanat yaşamına da damgasını vurdu. Kültür-sanat adamları öncelikle çağlarına tanıklık eden kişiler olarak, sonra da yaşamın sevgisiyle, dostlukla yeniden üretilmesinde en duyarlı, sorumlu bireyler olarak barışı gündemlerinin ön sırasına yerleştirdiler. UNESCO'nun 1982 Ağustosunda Meksiko kentinde 2. uluslararası konferansında oybirliğiyle kabul edilen bildirisinin çağrısı, Barış Yılı'nda kültür ve sanat adamları için daha bir önem kazandı:

"Kültür ve sanat adamları, çağdaş toplumun en güçlü ögelerinden biri konumundadırlar. Duygular ve düşünceler üzerinde, manevi ve kültürel gelişim üzerinde ve kamuoyu üzerinde büyük etkileri vardır. Bu nedenle kültür sanat adamları barışın ve kardeşliğin elçileri olmalıdırlar ve savaşım, ölümün, yıkım ve güçlerine karşı seslerini yükseltmek zorundadırlar. (...)"

Cengiz Aytmatov "Işıklı Göl" forumuna katılan aralarında Yaşar Kemal ve Zülfü Livaneli'nin de olduğu yazarlarla

● Uluslararası Banş Yılı ve UNESCO'nun 40. yıldönümü nedeniyle İstanbul'da, 3-10 Kasım 1986 tarihlerinde 11 ülkede 70'e yakın temsilci uluslararası UNESCO haftası toplantılanna katıldılar.

UNESCO'nun İstanbul'daki toplantısında:

1- Banş ve uluslararası anlayışta UNESCO'nun rolü; 2- Balkan ülkelerinde okutulan tarih ve coğrafya kitaplannda eski düşmanlıklan kışkırtan ve şovenizme yol açan anlatımlann kaldınlması, 3- Okuma-yazma kampanyalan, 4- Kültür varlıklannın korunması, konulan konuşuldu.

● Birleşmiş Milletler Insan Haklan günü nedeniyle düzenlenen şiir yanşmasında, iki binin üzerinde genç şair arasından, Karadeniz Ereğlisi'nden **Ayşe Aydeniz** İngilizce yazdığı şiirle birinci oldu.

Aynı gün nedeniyle BM'in **"Barış Şiir Ödülü"** eski kültür bakanlanmızdan Talat Halman'ın önerisiyle ünlü Yunan şairi **Yannis Ritsos**'a verildi.

... gızistan'da düzenlediği **"Işıklı Göl Forumu"**'na katıldılar. Daha sonra bir heyetle Moskova'ya giderek Gorbaçov tarafından kabul edildiler.

Türkiye'den Folklor Araştırmaları Dairesi Başkanı **İrfan Nasreddinoğlu**, F.Almanya'dan **Yücel Feyzioğlu**, Azerbaycanlı şair Samet Vurgun'un 80. doğum yıldönümü nedeniyle Baku'da ve Kazak'ta yapılan uluslararası toplantıya katıldılar.

● Türkiye banş hareketi, üzerindeki ağır baskılara rağmen ve Türkiye Banş Derneği yöneticileri yeniden yargılanırken, 1986 Uluslararası Banş Yılı'nda aydınlanmızın, bilim, kültür, sanat adamlanmızın çabalanyla yaygınlaşmasını ve güçlenmesini sürdürdü.

– Dikili Belediyesinin düzenlediği kültür, sanat ve düşün ağırlıklı festivali 80 bin kişi izledi. **"BM Barış Yılı 1986"** konulu panelin de yer almasıyla **Dikili Kültür ve Sanat Festivali** bir banş eylemine dönüştü.

– Banş Derneği yöneticilerinden örnek insan ve örnek banş savaşçısı ... Özal yönetimi tarafından eski NATO Genel Sekreteri ve eski Nazi **Joseph Luns**'a verilmesi kültür adamlanmız ve banş yandaşı politikacılar tarafından şiddetle kınandı.

● 1986 yılı boyunca bilim, sanat ve kültür adamlanmız kültür düşmanı Evren-Özal yönetiminin halkı **"kültürsüzleştirme"** politikasının sonucu olarak uyguladığı çeşitli biçimlerdeki baskılanna karşı demokrasi mücadelesini kararlılıkla sürdürdüler. Bunlar yönetimin:

YÖK'ün üniversiteleri işlevsizleştirme, bilim ve düşünce üretmeyen aydın değil **"kapı kulu"** yetiştirmeye yönelik uygulamalanna;

– Basın yayın ve kitle iletişim yaşamını sansürcü, kitleleri bilgilendirici değil uyuşturucu, yozlaştırıcı, kültürsüzleştirici biçimde yönlendirmek üzere yaptığı anti-demokratik baskılanna;

– Orta öğretimde gerici, şöven, bilim dışı bir eğitim politikasını yaşama geçirmek yolundaki uygulamalanna ve buna karşı çıkan demokrat, ilerici, ulusal bağımsızlıktan yana öğretmenler üzerindeki baskılanna;

– Yazın, tiyatro, sinema, konser, gösteri, sergi vb. tüm sanatsal etkinliklerin demokrat, ilerici hümanist özüne yönelik saldırının sanatçılar ve sanat ürünleri üzerinde somutlaşan yasaklama, kitap toplama, kitap yakma, gözaltına alma, işkence, tutuklama, yargılama gibi her türüne karşı yiğitçe, yılgınlığa düşmeden sürdü mücadele

... tirme politikasına ve kültür yaşamı üzerindeki anti-demokratik baskılara karşı bir kültür kurumu olarak 1986 boyunca yoğun faaliyetlerde bulundu. Kimi faaliyetleri yasaklandı. Bilar olarak yargılanıyor aydınlar bu kez de. Banş, demokrasi, insan haklan, bilim, düşünce, yaratma özgürlüğü, halkımızın aydınlanması temel amaçlan etrafında çeşitli toplantılar, konserler, geceler, tiyatro gösterileri, sergiler, anma toplantılan seminerler yapmaya devam ediyor.

– Mülkiyeliler Birliği, İnsan Haklan Derneği, gazeteci örgütleri, Bilsak vb. sanat-kültür örgütleri de aynı doğrultuda faaliyetlerini sürdürüyorlar.

– Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın özel tiyatrolara yaptığı yardımdan Ankara Sanat Tiyatrosu'na bu yıl ödenek verilmedi. 25. sanat yılına giren AST dayanışma kampanyası açtı. Her AST'ı sevenden 1000 TL. kampanyası sürüyor.

– Kuruluşundan bugüne birçok yönetmeni ve oyuncusu gözaltına alınan çeşiti defalar tutucu yönetimlerce kapatılan AST'ın, son olarak değerli oyuncu ve yöneticilerinden Yılmaz Onay oğluyla birlikte gözaltına alındı, daha sonra serbest bırakıldı.

– Tiyatro sanatçısı Ferhan Şensoy **"Muzır Müzikal"** oyunundan ötürü

– Yine de belli bir okuyucu kitlesi yakın tarihe, özellikle 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 askersel darbelerine ilişkin anı, araştırma kitaplanna büyük ilgi gösterdi. Emin Çölaşan, Cüneyt Arcayürek, M.Ali Birand, Örsan Öymen, Hasan Cemal gibi gazeteci-yazarlann bu tür kitaplan en çok satan kitaplar oldular.

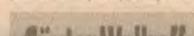

Ingeborg Drewitz

– 1986 boyunca Türk edebiyatının değerli kişiliklerinden üç şairimizi, **Metin Eloğlu, Turgut Uyar, Edip Cansever**'i, hikaye ve tiyatro yazanımız, **Haldun Taner**'i, yazar-çevirmen **Aydın Emeç**'i, hikayeci-romancı **Fahri Erdinç**'i yitirdik.

Göçmenlikte kültür yaşamımız

"Büyük göç"'ün 26 yıllık birikimi, kalıcılık eğiliminin belirginleşmesi, 1980'den bu yana süren politik göç, göçmen kültür sorunlannın tartışılmasına ivme kazandırdı. Bu alanda düşünen, yazan kültür adamlanmızın sayısı arttı. Göçmen işçi örgütlerimiz, öğretmen örgütlerimiz, konuyu ciddiyetle ele almaya başladılar, FİDEF,

F.Almanya'da yaşayan sanatçılarla, kültür adamlanyla hafta sonu danışma toplantılan düzenledi. Konu henüz tartışmalar, arayışlar aşamasında. Tartışma Türkiye'de ve özellikle F.Almanya'da yayınlanan dergilerde de sürüyor.

– Yurtdışında yaşayan yazarlanmızdan **Nihat Behram, Demir Özlü** 1986'da yurttaşlıktan çıkarıldılar.

Yazar **Ömer Polat**'ın şair **Ataol Behramoğlu**'nun çevirmen **Arif Gelen**'in ressam **Hanefi Yeter**'in pasaportlanna el kondu.

– Köln Öğretmenler Derneği'nin kurduğu **"Arkadaş Tiyatrosu"** Aziz Nesin'in **"Demokrasi Gemisi"** Haldun Taner'in **"Gözlerimi Kaparım. Vazifemi Yaparım"** adlı oyunlannı 1986 içinde başanyla sahneye koyarak sergiledi.

– Hollanda'da **"Uluslararası Çocuk Edebiyatı Sempozyumu"** yapıldı. Yücel Feyzioğlu bu sempozyumda bir bildiri sundu.

– Yüksel Pazarkaya'nın Orhan Veli Kanık'tan yaptığı **"Garip"** çevirisi, Alman Eleştirmenler Birliği tarafından **"Ayın En Güzel Kitabı"** seçildi.

– Frankfurt'taki **"Dağyeli Yayınevi"** Aras Ören'in toplu yapıtlannı yayınlamaya başladı.

– **"Dergi"** adlı kültür-edebiyat dergisi F. Almanya'nın Duisburg kentinde 1986 başında yayın hayatına başladı.

– İsveç'te yaşayan Türkiyeli politik göçmenler **"Kültür ve Sanat"** adlı bir dergi yayınlamaya başladılar.

– Ataol Behramoğlu Paris'te **"Anka"** adlı Fransızca bir dergi yayınlamaya başladı.

– 49. Uluslararası PEN Kongresi haziran ayında Hamburg'da toplandı.

Yannis Ritsos

● 1986 **Nobel Edebiyat Ödülünü** ilk kez bir Afrikalı aldı. Nobel sahibi **Wole Soyinka** (1935) şair, oyun yazarı ve tiyatro oyuncusu. Soyinka Nobel Edebiyat Ödülünü aldığı günlerde, **"Ben kendi ülkemdeki ve öteki Afrika ülkelerindeki rejimleri antidemokratik yönlerini ısrarla eleştiren bir yazarım. Kazandığım ödülden Afrika'daki bu yönetimlerin pay çıkarmasını dilerim. Benim politik düşüncelerim ve konumunda değişiklik yok"** diye konuştu.

● Sovyet yazan **Resul Hamzatov** Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin **Lotus Ödülünü** aldı.

● **Theodorakis ve Zülfü Livaneli**' nin ortak çalışmaları ürününü yalnızca **"Altın Plak"** ödülü kazanan bir uzunçalarla vermekle kalmadı, Türk-Yunan halkları arasında barış ve kardeşliği pekiştirecek yeni yollar döşüyor.

Theodorakis İstanbul'da binlerce kişinin coşkuyla izlediği görkemli konserler verdi ve **Türk Yunan Dostluk Birliği**'nin kuruluşuna öncülük etti. Son konserinde Theodorakis'in sunduğu Türk-Yunan Dostluk Komitesinin çağrısını, aralarında **Aziz Nesin, Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli, Reha İsvan, Nükhet İpekçi**'nin de bulunduğu Türkiye'nin önde gelen 27 kültür-sanat adamı barış savunucusu imzaladı. Yunanistan'da da ard arda Türk-Yunan Dostluk komiteleri kuruluyor. Bu "gelişme, emperyalizmin halkları birbirine düşman etme oyununu bozacak en etkili gücün kültürel-sanatsal ilişkiler olduğunun yeni bir kanıtıdır.

● Yaşar Kemal ve Zülfü Livaneli, ünlü yazar **Cengiz Aytmatov**'un Kır-

Wole Soyinka

Reha İsvan'ın, Zeynep Oral tarafından kaleme alınan Metris cezaevindeki direniş anılan ve özyaşam öyküsünü anlatan **"Bir Ses"** adlı kitap bir ay içinde tükenerek ikinci baskısını yaptı.

– Uluslararası Barış Yılı başında **Haluk Gerger**'in derlediği, 22 barış savunucusu aydının yazılarını, 10'a yakın karikatürcümüzün çizgilerini içeren **"Barış İçin Yazdılar Çizdiler"** adlı barış seçkisi yurt içinde ve dışında ilgi gördü.

– Ankara Tabip Odası, Ankara Eczacı Odası, Ankara Dişhekimleri Odası ortaklaşa **"Barış ve Sağlık"** konulu (son katılım tarihi 1 Şubat 1987) fotoğraf, karikatür, şiir yarışması açtılar.

– Diğer yandan ülkemizde ilk kez düzenlenen resmi nitelikli **"Uluslararası Atatürk Barış Ödülü"**'nün Evren-

ma, yargılama gibi her türlü karşı yiğitçe, yılgınlığa düşmeden sürdü mücadele

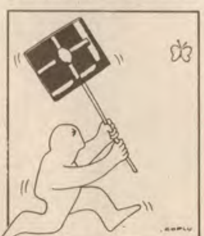

Theodorakis

Bu sayfa çerçevesindeki 1986 değerlendirmemize, ne diktatörlüğün kültür-sanat yaşamı üzerindeki sayısız baskı örneklerini, ne de bunlara karşı sayısız direniş ve mücadele örneklerini sığdırmamıza olanak var. Bu örneklerin bir kısmı yıl boyu gazetemizde diğer gazetelerde, dergilerde yer aldı. Özellikle Avrupa'da **"Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi' nin iki ayda bir çıkan Haber Bülteni"** ülkemizdeki kültür-sanat yaşamı üzerindeki baskıları sergilemek amacıyla hazırlandı.

Biz burada birkaç anımsatmayla yetinmek istiyoruz.

– Aziz Nesin'in başını çektiği aydın hareketi 1986'da da **"Ekmek ve Hak"** dilekçesini imzaya açtılar. Onbinlerce yurttaşın imzalayacağı bu kampanya, yurtdışında da **"Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi"** tarafından da

desteklenmek üzere imzaya açıldı. Kampanya sürüyor.

– Yine Aziz Nesin'in öncülüğünde aydınlarımız tarafından kurulan Ekin-Bilar A.Ş. diktatörlüğün kültürsüzleş-

patlan AST'ın, son olarak değerli oyuncu ve yöneticilerinden Yılmaz Onay oğluyla birlikte gözaltına alındı, daha sonra serbest bırakıldı.

– Tiyatro sanatçısı Ferhan Şensoy **"Muzır Müzikal"** oyunundan ötürü yargılanıyor.

– İstanbul'da ilk kez düzenlenmiş olan **"Asya-Avrupa Sanat Bienali"** nde sergilenen Polonyalı ressam **Jan Dubkowski**'nin bir tablosu, sergiyi gezen Cumhurbaşkanı Evren tarafından müstehcen bulunarak kaldırıldı. Bu olay sanat ve kültür adamlarımızın toplu protestolarına yol açtı.

– Kendi güdümlü anayasasına bile ters düşme rekorlarına bir yenisini daha katan diktatörlük **"Muzır Yasası"**nı çıkararak basın özgürlüğüne yeni bir darbe daha indirdi.

ilişkin anı, araştırma kitaplarına büyük ilgi gösterdi. Emin Çölaşan, Cüneyt Arcayürek, M.Ali Birand, Örsan Öymen, Hasan Cemal gibi gazeteci-yazarların bu tür kitapları en çok satan kitaplar oldular.

– Roman alanında bu yıl yankı uyandıran yeni roman olmadı. Geçen yılların kendinden sözettiren, Yalçın Küçük'ün deyimiyle **"Eylülistler"** Latife Tekin, Ahmet Altan ve Mehmet Eroğlu gibi ünlülerin **"solu karalama"** niteliğindeki romanlarına ciddi eleştiriler 1986'da da sürdü. Onlar ise sessiz kalmayı ve isimleri etrafındaki sansasyondan yararlanmayı sürdürdüler.

– İletişim Yayınları'ndan çıkan Geoff Hodgson'un **"Sosyalizm ve Parlamenter Demokrasi"** adlı kitabı hakkında soruşturma açıldı, toplatıldı.

– 24 hapisaneden dışarıya çıkarılması başarılan çok sayıda karikatürden oluşan **"İçerden Dışarıya Sevgilerle"** adlı karikatür sergisi **"İstanbul ve Ankara"**da açıldı. Aynı karikatürler, aynı adla haziran ayında kitap halinde (128 sayfa) yayınlandı.

Yayın yaşamından

● 1986 yılında da bir yandan kitabın, halkın kafasında **"suç unsuru"** haline getirilmiş olması, bir yandan geçim darlığı kitaba olan talebi azaltırken, yayıncılar da çift yönlü baskılar altında varlık-yokluk mücadelesi verdiler. Anti-demokratik yasaların baskısıyla toplatılma korkusu, kağıt ve diğer girdilerin günden güne pahalılaşması, dağıtım sorunları kitap yayınını önünde engel olmayı sürdürdü.

Sıkıyönetim savcılığının takipsizlik kararı üzerine kitapları geri almaya giden yayımcıya, kitabın **"imha edildiği"** yanıtı verildi.

– Yayımcı Süleyman Ege'nin **"Bilim ve Sosyalizm"** yayınlarından çıkan 133607 kitabının Ankara sıkıyönetim komutanlığının emriyle yokedilmesinin yankıları ve S.Ege'nin açtığı 115 milyon liralık tazminat davası 1986'da da sürdü. Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi S.Ege ile dayanışma amacıyla yokedilen kitaplardan biri olan J.D.Bernal'in **"Mark ve Bilim"** adlı yapıtını F.Almanya'da bastırdı.

– Günter Wallraff'ın **"En Alttakiler"** adlı büyük olay yaratan kitabı, Osman Okkan tarafından Türkçeye kazandırılarak 1986 başında dağıtıma girdi.

nen, yazan kültür adamlarımızın sayısı arttı. Göçmen işçi örgütlerimiz, öğretmen örgütlerimiz, konuyu ciddiyetle ele almaya başladılar. FİDEF,

bir dergi yayınlamaya başladılar.

– Ataol Behramoğlu Paris'te **"Anka"** adlı Fransızca bir dergi yayınlamaya başladı.

– 49. Uluslararası PEN Kongresi haziran ayında Hamburg'da toplandı. Toplantıda, yurtdışında bir Türk PEN Klübünün kurulması da tartışıldı. Fakat Türkiye'de açılması görüşü benimsendi.

– Ünlü Alman yazarı **Ingeborg Drewitz** öldü. Drewitz Alman Yazarları Birliği'nin eski başkanı ve F.Alman PEN Klübü 2. başkanıydı. Drewitz yabancılarla, baskı altındaki aydınlarla dayanışma içinde olan, yazarlığı kadar toplumsal mücadele alanında da önde gelen ilerici bir yazardı.

– Tevfik Başer'in ilk uzun metrajlı filmi **"40 Metrekare Almanya"** adlı filmi birçok uluslararası film şenliğinde başarı kazandı.

Fahri Erdinç
(1.1.1917-11.11.1986)

1917 yılında Akhisar'da doğan ünlü romancılarımızdan Fahri Erdinç, 11 Kasımda, 1949 yılından beri göçmen olarak yaşadığı Bulgaristan'da aramızdan ayrıldı.

Toplumcu-gerçekçi akımın izleyicilerinden olan ünlü yazar, İkinci Dünya Savaşı sırasında, savaşa ve baskılara karşı yazılarından ötürü tutuklandı. Hapisten çıktıktan sonra da yoğun baskı ve tehditlerden kurtulamadı. 1949'da sosyalist Bulgaristan'a yerleşmek zorunda kaldı. Özyaşam öyküsü olan ünlü romanı "Kardeş Evi"nde göçmenliğin zorluklarının yanısıra sosyalizmin kazanımlarını ve mücadelesini dile getirdi.

BABAMA ÖDÜL

Babam öğretmenlikte kırk yıllık yaşam
ölümü rastlamış 1951 Haziranına
ve götürüp Süleyman Dede mezarlığına
gömmüşler onu da ağabeyimin ve dedemin yanına.

56'da bir okul yapılmış oralarda
mezarlığı da kesip almış koca avlu
ne mezarı ne taşı kalmış Hallefendi'nin
söz götürmez ama artık
bir okul avlusunda yatmakta olduğu.

İşte o yıldan beri
devam ediyor bir bakıma meslek yaşamı
her ders zilinde sanırım bir belinler uyanır
kırk yıl bıkmadı ya çocuk seslerinden
böyle de daha kırk yıl dayanır

ve artık bomba falan düşmez o okul avlusuna.

Fahri Erdinç'in "Şen Olasın Halep Şehri", "İşte Böyle" adıyla iki şiir kitabı, "Göç" adlı bir tiyatro oyunu, "Akrepler", "Ası", "Memleketimi Anlatıyorum", "Dinler Mezarlığı" adlı öykü kitapları ve "Ali'nin Biri", "Acı Lokma", "Kardeş Evi" adını taşıyan romanları bulunuyor.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK

1986'dan Seçme Saçmalar

"Siyasi çekişmeler sizleri rahatsız etmesin. Onlarla uğraşacak insanlar vardır. Onlar birbirleriyle münakaşa ederler, ertesi günü barışırlar... Siz işinize gücünüze bakın. Benim sizden isteğim budur" **Halka hitaben Cumhurbaşkanı Kenan Evren**

"Ben Türkiye'deki intiharları inceliyorum. Türkiye' de her ay en az 30, en fazla 52-53 intihar vakası var. Bu yaradılıştır." **Yine Kenan Evren**

"Hiç korkmayın Lenin'in kitaplarının silahla beraber götürülmesinden dolayı kültür gelişimi duraklamaz" **Kültür ve Turizm Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu**

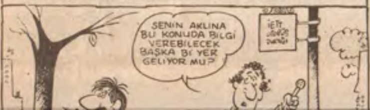
"AET'siz Türkiye, Türkiye' siz AET düşünülemez" **SHP Genel Başkan Yardımcısı Aydın Güven Gürkan**

"Hiç korkmayın, Türk-Yunan savaşına Avrupa ve Amerika izin vermez." **Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu**

"Türk işçisi kılığına girip 'En Alttakiler' kitabını yazan Günter Wallraff'ın yaptığı düpedüz domuzluk." **Galatasaray'ın Alman Teknik Direktörü Jupp Derwall**

"Facia tedbirsizlikten değil, Allahtan gelen bir olaydır" **18 kişinin öldüğü Köklüce Tüneli inşaatının çökmesi üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sudi Türel**

●Özal, işkenceleri soran gazetecilere; "Bana işkenceleri sormayın, yoksa bir daha sizinle görüşmem" diye kızdı...

ROKETLER KARIN DOYURMAZ Kİ...

Bu çılgınca silahlanmayı durduralım

Karşılarındaki bir insan da olabilirdi

Rambolar atış taliminde

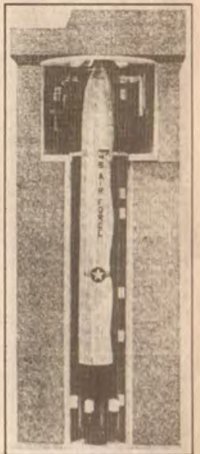
Amerikan usulü "barış"

Yanda resmini gördüğünüz kıtalararası MX roketi tam 10 atom başlığı taşıyor. Bu roketlerden sadece bir tanesinin patlama ve hasar gücü, Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan ve 200 bin kişinin ölümüne, binlerce kişinin sakat kalmasına ve iki şehrin yerle bir olmasına yolaçan atom bombasının tam 74 katı.

Bu kadar **"Anlı şanlı"** bir roketin tabii ki bir ismi ve bir de isim babası var.

Geçenlerde Pentagon'da yapılan bir merasimle ABD Cumhurbaşkanı Reagan **"isim babası"** görevini üstlendi ve bu roketin adını koydu. Yüzyıl düşünseniz bulamayacağınıza göre bu adı biz söyleyelim bari. İnsanlığı yokedecek bu roketin adı: **Barış Müjdecisi** ... Evet yanlış duymadınız, bu roket insanlığa önce barışın müjdesini verecek ve sonra da öldürecek.

Durun daha bitmedi: Aynı merasimde su altında atılabilen atom roketleri taşıyan denizaltıya da **"İsa Peygamberin Vücudu"** ismi verildi.

Bu konuda görüşü sunulan ABD Dışişleri Bakanı Shultz' un verdiği yanıt ise bunların hepsini bastıracak biçimde. Bakın Shultz ne diyor: **"Barışsever Reagan'ın kendilerinin en yakın dostu olduğunu görmelidirler."**

Reagan, silah tekelleri sahipleri ve askeri endüstri kompleksi yandaşlarına tavsiyemiz: Oldu olacak, **"Yıldızlar Savaşı"**nda kullanacakları uzay roketlerine ve satalitlere **"Çarli'nin Melekleri"** adını koysunlar bari.

"Herkese eşit sıkıntı verdik" **İşadamlarının da sıkıntıda olduğunu iddia eden Başbakan Turgut Özal**

"İşsizlik konusu sürekli abartılıyor. Bunun sorun olduğuna inanmıyorum." **Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral**

"Vatandaşın şikayetine kulak asmamak lazım" **Elazığ ANAP milletvekili Mehmet Özdemir**

"Gurbetçiye verdiğimiz her sözü yerine getirdik" **Ulaştırma Bakanı Veysel Atasoy**

"Ben işçilerimi severim. Onların haklarını daima korur, hak ettikleri parayı fazlasıyla ve helalinden veririm." **İşadamı Sakıp Sabancı**

"Rüyamda Türk milletinin üzerine kara bulutlar çöktüğünü gördüm" **Milliyetçi Çalışma Partisi Genel Başkanı Ali Koç**

Yaşlılar "Demir Leydi"nin umurunda mı?

İngiltere'de her kış ortalama 600 yaşlı evlerini ısıtamadıkları için soğuktan donarak ölüyor. Bunu İngiliz Parlamentosu da resmen kabul ediyor, doğruluyor.

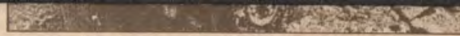
Oysa, dış ülkelerdeki yatırımı 80 milyar sterlin olan İngiltere dünyanın ikinci büyük kredi dağıtan ülkesi. Ve elbette ki bu krediler katlanarak geri geliyor. Peki, hem kendi ülkesindeki, hem de az gelişmiş ülkelerdeki emekçilerin sömürülmesi sonucu elde edilen milyarlar nereye gidiyor?

Bu sorunun cevabı çok basit. Tabii emekçilerin alınteri tüm kapitalist ülkelerde olduğu gibi tekellerin cebine, silah sanayiine gidiyor. Falkland savaşından bu yana İngiliz savunma bütçesindeki artış yüzde 20. Yaşlıların sefalet içinde donarak öldükleri İngiltere Yıldızlar Savaşı Projesinin de baş destekçisi. Yıldızlar Savaşı macerasına bütçesinden milyonlar ayırıyor.

Yine İngiliz Çocuk Suistimallerini Önleme Konseyi'nin açıklamalarına göre 1985 yılında çocuklara karşı şiddet olayları yüzde 42 artış göstermiş. Bu artışda da dayak başı çekiyor. Avrupa'da en çok çocuk dövülen ülke İngiltere. Çocuklara cinsel saldırı da bu yıl içinde iki katına çıkmış. Ve İngiltere'de İnsan Hakları Beyannamesi'ndeki temel hakları koruyacak en ufak bir kanun bile yok.

İşte Reagan'ın baş destekçisi Demir Leydi Thatcher'in ülkesinden küçük bir kesit.

1980'lerin başlarında Kuzey Denizi'nde çıkarılan petrol ile ekonomisi güçlenen İngiltere'nin ayrıca tarım ürünlerinde de fazlalığı var. Yaşlılarını ısıtamayan Bayan Thatcher Afrika'daki açlıkla alay edercesine tarımdaki üretimin düşürülmesini öngörüyor.

Karşılarındaki bir insan da olabilirdi

Rambolar atış taliminde

Yukarıda resmini gördüğünüz delik deşik edilmiş araba ve ellerinde ağır MP silahları olan insanlar çevrilmekte olan yeni bir Rambo filminin kahramanları değildir.

ABD'nin Arizona kentinde yaşayan silah tüccarı Craing Norman her pazar günü arkadaşlarıyla birlikte toplanarak atış talimleri yapıyor. Yani resimdeki Rambolar, canlı Rambolardır.

Atış talimlerini kaçırmayan canlı Rambolardan Jack Aiken şöyle diyor: **"Komünistler gelirse elimdeki silahı nasıl kullanacağımı şimdi daha iyi biliyorum."**

Konu bu kadar ciddi ve dehşet verici olmasa, insanın bu Rambolara soracağı geliyor: **"Ya habersiz gelirlerse!.."**

FAC'nde işsizliğe karşı gerekli önlemler alınmazsa, gün gelecek fabrikalar boşalacak ve işyeri toplantıları işçiler olmadan, sadece seyirciler için yapılacak.

Ich soll entlassen werden - Beni işten çıkarmak istiyorlar